

—✦— 1921. —✦—

(KUVITETTU)

TOIMITTI

K. H. E.

USEIDEN TOISTEN AVUSTAMANA.

SUOMEN LUTHERILAISEN EVANKELIUMI-YHDISTYKSEN
KUSTANTAMA

UUSI JAKSO.

KAHDESKYMMENESTOINEN VUOSIKERTA.

Hinta: Pahvikansissa 10 m. 50 p. Vaatek. 12 m. 50 p.

Piispa Herman Råbergh

* 18 ⁴/₉ 38 † 19 ⁸/₃ 20.

KOTIMATKALLA

A. LAURELL.

EVANKELINEN
KALENTERI
VUODELLE

— ♦ — 1921. — ♦ —

(KUVITETTU.)

TOIMITTI
K. H. E.

USEIDEN TOISTEN AVUSTAMANA.

SUOMEN LUTHERILAISEN EVANKELIUMI-YHDISTYKSEN
KUSTANTAMA

UUSI JAKSO,

KAHDESKYMMENESTOINEN VUOSIKERTA.

Hinta: Pahvikansissa 10 m. 50 p. Vaatek. 12 m. 50 p.

16201

Jokaisen minussa olevan oksan, joka ei tuota hedelmää, hän ottaa pois; ja jokaisen, joka tuottaa hedelmää, hän puhdistaa, jotta se tuottaisi runsaamman hedelmän. Joh. 15: 2.

Herran neuvo pysyy iankaikkisesti, hänen sydämensä aivoitukset suvusta sukuun. Ps. 33: 11.

Stefanus näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen seisovan Jumalan oikealla puolella ja sanoi: „Katso, minä näen taivaat auenneina ja Ihmisen Pojan seisovan Jumalan oikealla puolella.” Apost. T. 7: 55—56.

Jumala on pelastanut meidät ja kutsunut pyhällä kutsumuksella, ei meidän tekojemme mukaan, vaan oman aivoituksensa ja armonsa mukaan, joka meille ennen ikuisia aikoja on annettu Kristuksessa. 2 Tim. 1: 9.

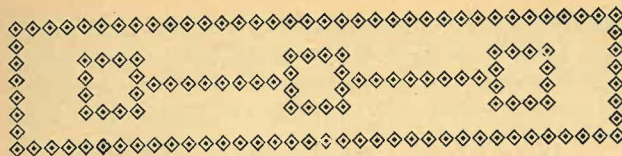
Älä pelkää sitä, mitä tulet kärsimään. Ilm. 2: 10.

Mene siis nyt, minä olen sinun suusi kanssa, ja opetan sinua, mitä sinun puhuman pitää. 2 Moos. 4: 12.

Helsinki 1920.

Öfakeryhtis Weilin & Ööös Aktiebolag.

Piispa Herman Raberg.

Muutamia muistelmia hänen piispuusajaltaan.

Sun piispa C. G. Mopaeus maaliskuun 10 päivänä 1892 odottamatta sai pois-kutsun ja uuden piispan waali määrättiin pidettäväksi kesäkuun 30 päivänä, seurasi Porwoon seurakunta, jolle ei suinkaan ollut samantekewä, kuka tulisi uudeksi piispaksi, jännitethin mielin asiaa kulkua. Näin oli asianlaita erittäinkin siinä uskovaisten piirissä, joka ahkerasti kokoontui Jumalan sanan ympärille hartaan jumalanmiehen, waltioneuvos Alfred Chrenstolpen kodissa „Borgströmin talossa“, joka sijaitsi kirkon luona olemalla sillanmaellä. Siellä pyhdyttiin monin rukouksin Jumalaa johtamaan tulossa olemaa waalia niin, että se koituisi tosi siunaukseksi koko hiippakunnalle ja erittäinkin Porwoon seurakunnalle. Myöskin me, jotka kuulimme edellämäinnettyn uskovaisten piiriin, toivoimme hartaasti, että Jumala antaisi meille piispan, jolla olisi silmää ja sydäntä myöskin meidän pyrkimyksellemme ihwentyä Jumalaan ja hänen sanaansa. Että toiveilamme oli aiwan määrätty ja warma suunta sekä hywät toteutumismahdollisuudet, johtui siitä, että waltio-

neuvos G., joka oli professori Råberghin persoonallinen ystävä ja tunsi hänet sellaiseksi, joka parhaiten vastasi toivomuksemme, suuntasi ajatuksemme häneen ja myöskin uskoi, että juuri hän ensi sijassa tulisi waalisia kysymyksiin. Luonnollisesti oli ilomme suuri, kun saimme tietää waalin tuloksen, jossa professori Råbergh oli saanut 144 ääntä, jotaarowasti Rancen 117 ja piispa Johansson 82. Kiitimme Jumalaa ja teimme sen wieläkin hartaammin, kun professori R. joku aika sen jälkeen tuli nimitettyksi Porwoon hiippakunnan piispaksi.

Pian tuli tunnetuksi, että hän astuiji wirkaansa syyskuussa, mutta jo sitä ennen, kun hän walmistaakseen siirtymistään Porwooseen käwi paikkakunnallemme, oli meillä ilo tehdä hänen tuttavuuttaan. Hän käwi nimittäin Ghrenstolpen kodissa, jossa raamattupiiri oli koossa, istuutui keskustellessa ja woitti heti jakamattoman rakkautemme. Näin oli tehty alku moniin piispa Råberghin johdolla pidettyihin, unohtamattomiin „raamattuiltoihin“, joiden muisteleminen wieläkin täyttää mielemme ilolla ja kiitollisuudella.

Mikä aluksi hämmästytti meitä, oli se, että hän, korkeasti oppinut, rikaslahjainen ja suuriin tehtäviin pyhstyvä piispa saattoi niin tyhytwäisesti wiihtyä halwasja seurassamme ja siinä tuntikauhin wietää iltahetkiään yksimkertaisesti keskustellen iankaikkisuustyshmyksistä. Mutta pian hawaitsimme, että nämä harastukset olivat hänelle muita kallimmat, — niin, hän eli niistä. Sellaisia hän kaipasi ja niistä hän sai siunausta. Hänelle merkitsi wähemmän se, oliko hän ylhäisten waike alhaisten seurassa, sillä hän etsi wain **Sengen yhteyttä rauhan sikeen lautta.** Misjä tämä ehto oli olemassa, siellä hän wiihtyi.

Luonnollista oli, että piispa Råbergh sai johdon haltuunsa tultuaan piirin jäseneksi. Mutta me emme tunteneet mitään painostusta, sillä mieliala piiris-

sämme oli aina mitä wapain ja sydämmellisim. Jos joku seurassa teki itsensä syhytäkksi joihinkin eheydyksiin, niin ei milloinkaan tapahtunut, että piispa olisi käyhtänyt etewämmhyttään saattaaksensa puhujan waikenemaan. Hän oli kaikessa kuin weli welijien piirisä.

Lyyhyt kuwaus piispa Råberghin „raamattuilloista“ lienee omiaan herättämään mielenkiintoa. Kun hän oli tilaisuudessa saapumaan kokoukseen, alusti hän keskustelun muutamilla lausunnoilla viimeisistä ilmiöistä uskonmollisen ja kirkollisen elämän alalta, jolloin hänen walpas, arwostelewa, mutta samalla ymmärtämystä uhtuwa mielensä aina tuli ilmoille. Tuskin tarwinnee mainita, että me suurella tarkkaawaisuudella kuuntelimme näitä hlen mielenkiintoisia katsouksia päivän tapauksiin. — Sitten laulettiin yksinäisesti laulu tai kaksikin laulukirjoista „Sankeys sänger“¹⁾ (jota eniten käyhtettiin G:n kodissa), „Sionsharpan“ tai „Andliga sänger och psalmer“, sittekun tämä laulukokoelma myöhemmin ilmestyi. Laulu, jota hän ennen muita suuresti rakasti, oli N:o 10 „Sionsharpan“ nimisesä laulukokoelmasa: „Guds barn jag är“²⁾, Lauri Stenbäckin tekemä. Muuten kaikuu mielesjäni muistoina raamattuilloista Ghrenstolpen ajoilta sämeleet sellaiset kuin „Dewer du det nya livet“³⁾, „Jag har Gud och jag har nog“⁴⁾, „Mer helighet gitw mig“⁵⁾, mainitakseni wain muutamia niistä.

Kun laulu oli tauonnut, seurasi harras, sydämmellinen rukous, jossa pyhydettiin siunausta Jumalalta, ja sen jälkeen tekstin lukeminen. Sen päättyttä piispa tähdel-

1) „Sankeyn laulut“, „Siionin kannel“ ja „Sengellisiä lauluja ja wirsiä“.

2) Lap' Jumalan Mä olen jo perijä taiwaan.

3) Etättä jä elämästä.

4) Minä tyhdyn Jumalaan.

5) Enemmän pyhyttä minulle suo.

lisen hiljaisuuden wallitesa ainoanlaatuisella tavallaan selitti meille tekstin johtawat aatteet. Tahdoimme painaa mieleemme joka sanan. Ja sanat eivät olleet korkealle pyrkivän inhimillisen wiisauden tuotteita, waan kuten tahtoisiin sanoa „nöyrän ja hiljaisen hengen katoamattoman olemuksen“ ilmauksia, äärimmäiseen saakka yksinkertaisia, mutta sopusointuisen hywin muowaituja ja kauttaaltaan raamatullisia ja raamattuun johtawia. Kaikki armosta, Kristus kaikki kaikessa, inhimillinen kiitos poisjuljettuna, mutta myöskin Jumalan armo kasvattawana ja pyhittäwänä armona, — se oli aina perusjäwel. Lutherin lauselmia esiintyi usein. Niinpä hän ei koskaan uupunut muistuttamasta meille D:n sanoja: „missä syntein anteeksiantamus on, siellä on elämä ja autuus.“

Tämän johdatuksen jälkeen alkoi vapaa ajatusten vaihto. Tosin alussa tuntui sängen waikelta ilmituoda ajatuksiaan näin korkean henkilön johtamassa seurassa. Mutta hawaitimme pian, että hänellä oli suuri kyky käsitellä sängen puutteellisestikin lausuttujen ajatusten ytimen. Itsesään selwää oli, että waltioneuws G. ensinnä ryhtyi puhumaan. Ja me kuuntelimme häntä kernaasti, sillä hänellä oli suorastaan hämmästyttävä raamatun tuntemus. Mitä „Raamattu sanoo“ oli hänelle kaikki kaikessa. Tosin oli hänelläkin oppi-isänsä, Ludwig Harms, jonka lauselmiin hän mielellään viittasi, mutta Raamattuun hän kuitenkin alati palasi takaisin. Ja nyt waati G. muitakin lausumaan ajatuksensa. Arkuuden hän juurineen häwitti siten, että hän suorastaan antoi puheensa „weljelle“ tai „sisarelle“, ja niin kaswoi nopeasti keskuudessamme iloinen, rohkea, ja kaikesta arkuudesta wapautunut mieliala, joka saattoi meidät suorastaan unohtamaan, kuka oli keskuudessamme.

Ne monet lausunnot, jotka piispa Råbergh näissä keskuuteluisja esitti, olivat harwinaijen mieltäkiinnit-

tävät, opettawaiset ja mukanaan tempaawat. Jonkun seurapiiriin kuuluwan lausunto, niin yksinkertainen kuin se saattoikin olla, antoi hänelle monasti aiheen mitä sywällisimpään ja sisällisrikkaimpaan esitykseen. Erittäinkin oli hänen perusteellinen kirkkohistorian tuntemuksensa omiaan wärittämään hänen esitystänsä. Tunsimme isemme usein suorastaan hlen onnellisiksi saadessamme kuulla noita launopuheisia, raamatullisia totuuksia walaisewia esityksiä suuremmista tai wähemmistä ajanjaksoista kirkon historiassa ja niiden johtawista persoonallisuuksista. Mutta ei tämä riittänyt. Hänen rikkaat persoonalliset kokemuksensa, erittäinkin sielunhoidon alalta, joita hän usein esitti, eivät olleet wain mielenkiintoisia — ne olivat liikuttawia, wieläpä kyhneliin saakka. Itsekkin hän näiden keskustelujen aikana niin lämpeni, että ajan kulku unohtui. Tawallisesti ei myöskään hän ensinnä huomauttanut, että kello käwi yhdeksätoista. Kaihomielin alistuttiin siihen, että „meidän täytyy lopettaa“. Mutta reippaasti kaikui päättäjaislaulu ja sitte johdatti piispa meidät palawaan kiitokseen saadusta siunauksesta ja rukoukseen seurapiirimme jäsenten, kodin, kirkon, lähetyksen, kansan ja isänmaan puolesta. Kun wielä oli sowitzu seuraawasta kokouksesta, erottiin toisistaan kiitos ja ylistys sydämessä.

Piispa R:n hywä ystäwä ja paikkakunnalla asuwain Jumalan lasten uupumaton kokooja, waltioneuws Alfred Henrik Balthasar Ehrenstolpe kuoli äkkiä erään tuollaisen unohtumattoman raamattuillan jälkeisenä yönä, 30 päivänä tammikuuta 1896. Hänestä on piispa Råbergh kirjoittanut muistosoanoja Suomen Lähetysseuran „Lähetyskalenteriin“ wuodelta 1901. Seuraawana wuonna kuoli hänen leskensä ja niin oli hajonnut tämä hengellisen elämän keskus Porwoossa. Mutta piispantalo jäi jällelle, ja sen owet olivat meille alati awoinna. Uhkerasti kokoonnuimme siellä piisparamme

ympärille sanan ja rukouksen wiljelemiseen. Ja kun me järjestimme raamattuiltoja tai muita kokouksia sekä perhejuhlia koteihimme, oli piispa säännöllisesti aina valmis olemaan saapuvilla johtajana ja kunniajäsenenä. Monessa kodissa tulevat nämä juhlahetket lauan säilymään kalliissa ja rakkasissa muistossa.

Kun uusi piispa vähän aikaa wirkaansa astumisen jälkeen joutui johtamaan lokakuun 11—14 päivinä 1892 kokoontunutta hiippakuntansa pappeinkokousta, saimme erinomaisen tilaisuuden tutustua piispa Råberghin korkean wirkansa hoitajana ja oppia tuntemaan hänen piispallisia mielipiteitään. Jännitetyin mielin mentiin jumalanpalveluksen jälkeen lokakuun 11 p:nä tuomiokapitulini juhlasaliin. Sinä päivänä odotettiin jotakin erikoista, eiwätkä odotukset joutuneetkaan häpeään. Jo jumalallisen tulen innoittama tervehdyspuhe teki meihin unohtumattoman vaikutuksen. Se johdatti meidät heti tuntemaan hänen ajatustapansa ja elämäntapomuksensa piispana. Hän sanoi wasta paljon epäröimisen jälkeen ja suurella pelwolla vastaanottaneensa hänelle uskotun wiran sekä olewansa shwästi tietoinen kytkenemättömyhdestään ja tehtävänsä waltawista vaatimuksista. Hän kiinnitti papiston huomion lutherilaisen kirkon perustamaan periaatteeseen, jonka mukaan sen elämäntapomuksen ja koko toiminnan tuli rakentua jumalallisen totuuden pohjalle. „Mutta“, sanoi hän, „tämän periaatteen soveltamisessakin on wälttämätöntä osoittaa kunnioitusta sitä historiallista perintöä kohtaan, joka kirkon piirisä Jumalan sitä johtaessa on syntynyt.“ Hän kehoitti weljiä olemaan yksimielisiä ja liittymään yhteen yhteisen uskon perustuksella, läheisessä opetuslapisuhhteessa Herraan Jeesukseen. „Mitä enemmän näin teemme, sitä voimakkaammat ja horjumattomammat tulemme olemaan taistelussa Jumalan asian puolesta, sitä warmemmat voitosta. Meidän tulee pitää itseämme wel-

jinä, joita liittää toisiinsa yhteinen rakkkaus Herraan, jäseninä hänen ruumiisjaan, toistemme kanssapalweljoina hänen wiinitarhasjaan, jotka tukewat ja auttawat toisiansa suuressa edeswastuullisessa ja yhteisessä työssä.“ Lopuksi kehoitti hän nöyryhyteen, luopumaan kaikesta „Recht haberei“ *) ajatusten waihdosta, „jotta meidän kaikkien tietomme kirjastuisi ja shwenthyisi“. Ne oliwat liikuttavia sanoja, ja ne osuivat oikeaan.

Sitten seurasi esitys kristillisen kirkon tilasta, esitelmä, jossa shwäkatseinen, awosilmäinen kirkkohistorioitsija mitä loistawimmalla tawalla antoi meidän tarkastella tuntien kulkua aikakausien kellotaululla. Esitys keskittyi Jlm. 22: 11, joka sattuwalla tawalla kumastaa ihmiskunnan kehitystä. Suhhteensa korkeakirkollisuuteen selwitti hän mitä wakuuttawimmalla tawalla, kun hän siirtyi kuwailemaan wapaata kristillistä toimintaa kirkon piirisä pakanalähetyksen, sijälähetyksen ja diakoniat toiminnan muodossa. Hän osoitti nimittäin palawaa rakkautta kaikkea sellaista toimintaa kohtaan, joka on wälttämättömän tarpeen vaatimaa, koska kristilliset kirkot, „joiden Herran sanan mukaan tulisi muodostaa koosapitäwä yhteys kaikkien Kristukseen uskowien kesken, eiwät ole sellaiset, kuin niiden tulisi olla.“

Erinomaisen mielenkiintoinen esitys jumaluusopin asemasta kristikunnassa muodostui ensi sijassa ankaraksi arwosteluksi Ritshlianismista ja päättyi woimakkaasti painostettuun esitykseen siitä, että ainoastaan ewankeliumi Kristuksesta, joka on antanut elämänsä ihmisten lunastukseksi, on Jumalan woima pelastukseksi.

Palatwaa intoa uhkuwassa päättäjäispuheessa teroitti hän weljille, miten wälttämätöntä on o t t a a r i

*) Recht haberei on saksalainen sana, joka merkitsee itsepin-taista, yksipuolista oman mielipiteen kiinnipitämistä, ottamatta huomioon toisten ajatuksia ja niissä piilewiä totuuden puolita.

itsestään ja laumasta sekä olla jäädä-
mättä itseään wirant toimittamisessa.
„Welvollisuutemme ja kunniamme on käyttää woimamme Herran palvelukseen, palwella häntä kufin paikallaan ja olla jäädä mättä itsemme. Hän on antawa siunauksensa ja on olewa tukemme ja lohduituksemme“, hän sanoi.

Millä tunteilla papisto vastaanotti uuden ylipaimensa hänen tervehdyksensä sille, käwi ilmi rowasti Stenrothin puheesta piispalle kokouksen lopulla. „Olemme rukoilleet Jumalalta saadaksenne hänen mieltensä mukaisen piispan ja me uskomme, että hän on kuullut tämän rukouksen.“ Ja hän lopetti: „Uskon ja olen wakuutettu siitä, että woimme kutsua Teitä ei wain korke-arwoiseksi piispaiksemme, waan r a k k a a k s i p i i s p a i k s e m m e.“

Jännittäwimpiä kohtia tässä kokouksessa oli tilaisuus, jolloin piispa puolusti kokoukselle kirjoittamaansa syrodaalikirjoitusta: „Folkkyrkan och den separatistiska rörelsen“, *) jossa hän osoittautui hartaaksi ja tunnus-
tuskelle uskolliseksi lutherilaiseksi. Siinä hän ajetti päämääräksi: „woimakkaan ja elinwoimaisen, kansan rakauden kannattaman kansankirkon, joka on yksi parhaita tukia niin pienelle kansalle, kuin meidän kansamme on“. Tässä merkittäwässä julkaisussa ilmoiti hän erityisesti wakuuksensa siitä, että maallikkoja tarwitaan papiston auttajina seurakuntatyössä. Samalla hän teroitti, että saarna ja raamatunselitys eiwät riitä, kun on kysymys Jumalan lasten johtamisesta suurempaan kaswamiseen armosa ja Jeesusken Kristuksen tuntemisessa. Wakuuttawalla tavalla hän esittää wakuuksensa „raamatun keskustelujen“ erinomaisen suuresta merkityksestä (katso siw. 61—63) ja antaa ohjeen sellaisten järjestämiseksi seurakunnissa. Tästä löydämme

*) Kansankirkko ja eriuskolaisuus.

selityksen sille, mikä aikaisemmin oli herättänyt meissä ihmettelystä, nimittäin, miksi hän uhraisi niin paljon aikaa ottaakseen perjoonallisesti osaa raamatun keskusteluihin. Tähän asiaan palaasi hän myöskin „Paimenkirjeessään“, jonka hän julkaisi 1893. Siinä hän suurella lämmöllä esitti suu-
tawuutensa sellaiseen papillisen toiminnan järjestämiseen, että sen kautta syntyisi „alot-
teita järjestetyille jumalasuuden harjoitukselle kodeissa“. Tässä paimenkirjeessä hän uudelleen esittää warmana wakuuksenaan, „että meidän aikamme piispalle asettamat vaatimukset owat suuret“, sekä että hän sentuoksi „wain paljon epäwöimisen jälkeen oli ottanut vastaan tämän korkean wiran“.

Olen erityisesti wiiwähätänyt vuoden 1892 pappein-
kokouksessa ja sen yhteydessä olewien asiain tarkaste-
lusja, kun tämä kokous antoi meille oikean kuwan uudesta piispastamme, opetti meitä tuntemaan hänet ja sen mitä saimme häneltä odottaa. Ja olkoon heti sanottu, että hän täydellisesti piti ne rikkaat lupaukset, jotka hän wirkaan astuessaan antoi. Hän pyysi uskollisena silloin ajettamilleen ihanteille elämänsä loppuun asti.

Siinpiantuin piispa Råbergh oli saanut kotinsa kuntoon ja ensimmäisen tarkastusmatkansa suoritetuksi, tunsu hän rakkaaksi welvollisuudekseen järjestää paik-
kakunnalle myöskin „p a p p e i n k o n f e r e n s s e j ä“, joihin tuomiokapitulin jäsenet, paikkakunnan papit ja uskonnon opettajat sekä myöskin muutamia maallikkoja kutsuttiin. Nämä kokoukset oliwät sangen mielenki-
toiset ja opettawaiset. Tuntikausia kestäwien, ei kos-
kaan yksitoikkoisten tahi wäphtäwien keskustelujen kuluessa jafeli hän runsain määrin tietojaan jumaluus-
opillisen tieteen työwainioilta ja hawaintojaan ja kokemuksiaan wuosikausia kestäneiltä oleskeluiltaan ja matkoiltaan wieraisiin maihin. Usein ennätti kello tulla 2 yöllä, ennenkuin erottiin, saattamatta huomaata min-
käänlaista wäsymystä osanottajien kesken. Erityisellä

rakkauksella hän muisteli uraauurtavia jumaluusoppineita 60 ja 70 luvuilta sekä kuvaili heidän perjoonallisuuksiaan ja jumaluusopillisia mielipiteitään sellaisella lämmöllä, että meistä tuntui kuin olisimme nähneet kysymyksessä olevat henkilöt ilmielävinä keskuudessaamme.

Piispa Råbergh oli maamme lahjakkaimpia ruotsinkielisiä saarnamiehiä. Sen tunnustavat kaikki mielellään. Eipä siis ihme, että häntä usein pyhettiin puhujaksi. Kun hän ilolla palveli Herransa saarnalahjallaan, sai aniharvoin kieltävän vastauksen, kun häneltä pyhii avustusta saarnan muodossa. Kuinka monena jouluaattona, pitkänperjantainiltana ja muina kirkollisina juhlapäivinä onkaan hänen äänensä kaikunut tuomiokirkon saarnatuolista, sitä ei liene kukaan laskenut. Ja sitten nuo lukemattomat tilaisuudet kaupungin lähetyksmajassa, Lutherilaisen Ewankeliumiyhdistyksen rukoushuoneessa ja raittiustalolla, joissa hän usein puhui siihen pyhdyttyä. Kahdenkymmenen vuoden kuluessa piti hän säännöllisesti hartauspuheen kaupunginlähetyksen vuosijuhlassa. Eikä hänen tarvinut puhua tyhjille seinille. Päinvastoin, sen näissä tilaisuuksissa tahtoi saada istumapaikan, sen täytyi hyvisä ajoin tulla kokoukseen. Saarna, joka häviämättömästi on painunut mieleeni, oli se, jonka hän piti riemujuhlassa vuonna 1893, jolloin vietettiin „Upsalan kirkolliskokouksen“ 300-vuotismuistoa. Tempelini oli tungoksiin asti tähtännyt hartautta täynnä oleva seurakunta, joka kuunteli piispan harvinaisella innoituksella ja voimalla esitettyä saarnaa vapaudesta ja orjuudesta Gal. 5:1 johdolla. Silloin puhui hengen innoittama kirkkohistorioitsija, eikä kukaan liene sinä päivänä jättänyt pyhäköä elävästi tuntematta, että „Jumalan lasten ihana vapaus“ on kallein aarre maailmassa. — Tätä riemujuhlaa warten kirjoitti R. myöskin muistokirjoituksen, jota tuhan-

sin lappalein lewitettiin ympäri maata molemmilla kielillä.

Mutta ei wain hänen suuria saarnalahjojansa käydetty. Hänen suuri tietomääränsä ja harvinaisen kykynsä mukaansa tempaamalla ja mieltäkiinnittävällä tavalla tehdä myöskin puhtaasti tiedon alaan kuuluvat asiat suuremmalle yleisölle nautintorikkaitti, aiheutti, että sängen usein pyhettiin hänen avustustaan hywäntekewiin tarkoituksiin esitelmöitsijänä. Sellaisena esiintyi hän usein nuorten kristillisissä yhdistyksissä ja muissa tilaisuuksissa. Suomattawimpia ja arwoikkaimpia olivat ne esitelmat, joita hän useana vuonna peräkkäin Porwoon Naismäenyhdistyksen pyhinnöstä ennen joulua piti lyseon juhlasalissa köyhien hywäksi. Niissä hän usein käsittelee tärkeitä ajan kysymyksiä historian walaistuksessa. Näitä arwoikkaita ja unohtumattomia heikkiä muistellesani johtuu ennen muuta mieleeni esitelmä Aleksanteri I:stä Suomen walloituksen aikoina. Historiallisten lähdekirjojen nojalla, joita hän runsaasti esitti sanotussa tilaisuudessa, osoitti hän, ettei keisarin päätös erityisen waltiomuodon (konstitution) antamisesta Suomelle ollut wain waltiollisen wiisauden tai kansallisten harrastusten aikaansaama teko, taikka yleensä hänen jalon ja oikeamielisen luonteensa ilmaus. Lähdekirjat todistivat selwästi, että hän juuri noihin aikoihin oli Jumalan Hengen woimallisen vaikutuksen alaisena. Mhkerä raamatun tutkimus ja seurustelu etewien uskowien perjoonallisuksien kanssa oli hänelle kirkastanut jumalallisia totuuksia, joiden johtopäätöksiä hän tunsi olevansa kehotettu muun muassa täällä hallitsijateolla toteuttamaan. Muistan vielä, kuinka tämän esitelmän jälkeen sana Jumalasta, joka „johtaa ihmisten sydämiä kuin wesiwirtoja“, eli sielussani suureksi lohduitukseksi sen sorron aikana, joka juuri noina päiwinä alkoi idästäpäin nousta.

Wielä olisi paljon kerrottavaa niistä monista seurustelun luontoa kantavista miellyttävistä hetkistä, joita saatiin viettää piispan kodissa, Wirkistävistä käyneistä hänen „Wirwik“ nimisellä maatilallaan, uudenwuodenpäivistä piispantaloissa, muistorikkaista syyskuun 4 päivästä, jolloin hän siwuutti kymmenvuotista ja puolikymmenvuotismerkki elämänsä polulla. Mutta tila ei myönnä muuta kuin wain wiittauksen tekemisen näihin seikoihin. Pitollisesja muistosja on kaikki tämäkin säilywä.

Mutta aika kului. Wuosja liittyi wuosiin. Jo tuli aika, jolloin piispa Råberghin myöskin syhällisesti mahtawa ja kookas wartalo wähitellen taipui wuosien painon alla. Tämän saivat kirkossa ja rukoushuoneissa käwijät aikaisimmin hawaita. Ennen niin ahkerat käynnit ystäwien kodeissa tulivat yhä harwinaisemmiksi. Mutta aina viimeiseen asti oli hän kodissaan lempeä ja hywä piispa, jonka luokse ei milloinkaan saapunut sopimattomaan aikaan. Hän ei unohtanut hywästellensä lausua „alkää unohtako käydä kassomasja.“ Tähän sanaan jai luottaa ja olla siitä wakuutettu, että se lähti sydämeestä. Wielä uudenwuodenpäiwänä 1920 oli hän ystäwiensä piirisjä, jotka oliwat kokoontuneet hänen kotiinsa esittämään onnentoivotuksiaan. Mutta kahdeksan wuosikymmettä oliwat siinä määrin heikontaneet hänen waimakasta ruumistansa, ettei se kyennyt woittamaan sitä katarria, minkä tilapäinen wilustuminen matkalla tuomiokapitulini istuntoon wähää sen jälkeen tuotti hänelle. Siitä kehittyi keuhkotulehdus ja wähän toista wiikkoa kestäneen taistelun jälkeen elämän ja kuoleman välillä woitti jälkimäinen. Illalla 3 päivänä maaliskuuta lewisi surujanoma ystäwien piiriin. Suuri tappio oli meitä joukoistamme.

Maaliskuun 9 päivä, jolloin ruumiinsiunaus, jonka

toimitti professori J. Gummerus, tapahtui Borwoon tuomiokirkossa ja piispan maallinen tomumaja saatettiin rautatieasemalle wietäväksi edelleen Helsinkiin olewaan perhehautaun, muodostui suurenmoiseksi surujuhlaiksi. Suuri joukko pappeja hiippakunnan kaikista osista ja lähimmät ystäwät paikkakunnalta kokoontuivat nyt viimeisen kerran Råberghin kotiin saattaakseen häntä viimeisellä matkalla. Lukuajat lähetystöt, alkaen tasawallan presidentistä, esittiwät liikuttawin sanoin kaipaussentunteensa ja lastiwat kustaasterwehdyksensä wainajan paareille. Lutherilaisen Ewangeliumiyhdistyksen seppelleen lastiwat johtokunnan puheenjohtaja, apteekari K. S. Ekroos ja rowasti E. Panelius, joka viimeksi mainittu lausui m. m. seuraawaa: „Oli odotettawissa, että sywäkatseinen Suomen kirkon elämänilmiöiden tuntija ja laajasydäminen kirkkohistorioitija, joutuesjaan piispana lähempään kosketukseen käytännöllisen seurakuntaelämän kansja, tulisi, mikäli hiippakunnan hoito hänestä riippui, yhä suuremmasja määräsja antamaan arwoa ja kehottawaa tunnustusta kullekin niistä uskonnollisista wirtauksista, jotka aikajärjestyksessä ja historiallisella wälttämättömyhdellä ovat esiintyneet kirkkomme piirisjä. Yhtenä tällaisena kirkkomme elämänkehityksen suuntana esiintyi ewankelinen liike, raiwasi taistelun kautta itselleen tien laajoihin pureihin kansamme keskuudessa, niin että sillä meidän päiwinämme on vaatimaton, mutta kuitenkin merkityksellinen asema, kun se tietää saaneensa Herralta omat lahjansa ja leiwiskänsä hoidettawakseen. Piispa Råberghin suhde ewankeliseen liikkeeseen on wuosien kuluesja kehittynyt kehittymistään. Asetuttuaan alkuaikoina siihen nähden tarkastelewallesja tutkiwallesja kannalle alkoi hän wähitellen osoittaa sitä kohtaan kaswawaa hywäntahtoisuutta. Myöhemmin jai se hänen puoleltaan osakseen ymmärtäwää tunnustusta ja lämmintä kehoitusta jatkuaan uutteraan työ-

hön kirkon palveluksessa." — *Dstäwien* piiristäkin lausketiin seppelä, jossa oli raamatun sanat: „Wanhurskaan waellus on kuin aamunkoiton walo, joka walfenee walfenemistään aina tähteen päiwään asti." (Sananl. 4: 18.) „Hän tuli luoksemme rikkaana ja runsain määrin jataen sitä iäiisyshäwaloa, joka sanan waiikutuksesta kaswaa kirrkaudesta kirrkauteen . . . Ja toiwomme on, että se Jumalan sanan walo ja siunaus, joka hänen kauttaan on tullut meidän osaksemme, kaswaisi kirrkaudessa, kunnes me itse olemme saawuttaneet saman autuaan päämäärän, jonka hän nyt on saawuttanut." Tämän sekä syvän kaipauksemme ja sydämellisen kiitollisuutemme kaikesta siitä paljosta, jonka olemme hänen kauttaan saaneet, tahdoimme saada lausutuksi julki hänen paa-riensa ääressä.

Näin on kiitollinen ystäwä piispa German Råberghin piispuusajalta tähtännyt rakkaan tehtävänsä esittää muutamia persoonallisia muistoja tältä muistorikkaalta ajalta. Tähdellisyyden wuoksi lisättäköön tähän vielä muutamia sanoja:

German Råbergh syntyi syyskuun 4 päivänä 1838 Turussa. Hänen isänsä oli sittemmin Uudenkaupungin pormestari Johan Wilhelm Råbergh. Hän tuli ylioppi-laaksi vuonna 1858 ja filosofian kandidaatiksi 1863, jonka jälkeen hän alkoi opiskella jumaluusoppia, ja suoritti jumaluusopin kandidaattitutkimnon 1867, jol-loin hänet myöskin wihittiin papiksi. Jumaluusopin-tohtorin arvon hän saawutti 1872 ja samana vuonna tuli hän professoriksi siinä opinhaarassa, joka tuli hänelle niin rakkaaksi ja täytti hänen sielunsa pyhäällä tulella, nimittäin kirrkohistoriasa, jota paitse hän usean wuo-den kuluessa hoiti käytännöllisen jumaluusopin ja dog-matiikan professorinwirkoja. Silloin tai ehkäpä parem-min sanoen kaikki wuotta aikaisemmin, jolloin hänestä tuli kirrkohistorian dosentti, alkoivat yliopistollemme

ja suurelle joukolle nuoria nuo niin merkkilliset kaikki wuosikymmentä, jotka pyhyvät häwiämättömässä ja rakkaassa muistossa niiden piirissä, jotka silloin saivat lukeutua hänen oppilaitseen. Jhanasti lausuihin yli-opiston rehtori, profesori Ruin, hänen ruumiinjui-nausilaisuudessaan: „Me kunnioitamme näillä kufilla yhden mitä kauneimman opettajatoiminnan muistoa yliopistosfamme, toiminnan, joka kesti lähes neljän-neswuosijadan, minkä kuluessa German Råbergh mitä tähdellisimmällä tawalla edusti ensimmäistä tiedekun-taamme, jonka dekaanus hän oli wuodesta 1877 alkaen."

Hän suoritti todella wirkansa tähdellisesti ja siunauk-jeksi monelle, harjoittaen tällä alalla myöskin laajaa kirjallista julkaisutoimintaa.

Ehkäpä hän kuitenkin tällä toiminnallaan saawut-tanut suurimpia tuloksia nuorten kaswattamiseksi juma-lisuuteen. Se tapahtui, monien yksimielisen todistuk-sen mukaan, yksityisessä tai enemmän henkilökohtai-sessa seurustelussa, jota hän ahkerasti harjoitti nuorten kanssa kodissaan, „collegia philobiblica" tilaisuuksissa eli hänen yksityisillä raamattutunneillaan ylioppilai-den kanssa, jolloin hänen rikas, lämmin sydämensä ja hänen rakkautensa nuoriin oikein pääsi näkhyiin, ja rippi-kouluopetuksessa, jota hän suuressa määrässä harjoitti.

Tämän opettajatoimen yhteydessä kaswoi hänessä esille rakkaus pakana-, merimies- ja sisälähetykseen sekä ennen kaikkea diakoniaasiaan, joka aiwan erikoisella tawalla waltasi hänet, vieläpä siihen määrään, että hänestä tuli Helsingin diakonisalaitoksen sielunhoitaja, saarnaaja ja johtaja monien vuosien ajaksi. Erittäinkin juuri tässä toimesa lienevät hänen suuret ajatukfensa ja sywä rakkautensa raamattutestusteluihin kehittyneet ja niiden suuri merkitys uskowaisten kaswatukselle armossa kirrkastunut hänen sielunhoitajafilmmälleen — wakaumus, joka, kuten edellä olemme nähneet, pyhyi-lujana hänen tietoisuudessaan aina loppuun asti.

Meifesti tunnettua ja tunnustettua on, että piispa Råbergh kuului pappisjäädyn ja kirkolliskokousten edustawimpiin miehiin ja että hän näissä toimisissaan on aikaan saanut huomattavia suorituksia iänmaallisen ja kirkollisen lainjäädäntötyön alalla. Niiden tässä liioin unohdettako, että hän teki alotteen uskonnonwapauskokouksen käsittelylle ja kutsuttiin puheenjohtajaksi siihen komiteaan, jonka hallitus vuonna 1907 asetti ehdotuksen valmistamiseksi uskonnonwapauslain, tehtävä, jota hän piti yhtenä hänen osalleen joutuneista vaikeimmista tehtävistä. Niin ollen otti hän myöskin osaa nykyään käytännössä olevan ewankeliumi-, rukous- ja kirkkokäsikirjan valmistamiseen, jossa työssä hänen yhdämellisyhtensä on päässyt jättämään jälkiään moneen kohtaan.

Paljon myöskin surun ja kärsimysten koulussa saanutetuista kokemuksistaan on piispa Råbergh kutvaillut lukuisissa, osittain alkuperäisissä, osittain uuteen muotoon muowailluissa lauluissaan, joista osa on julkaistu kahdeksässä pienessä vihkosessa: „På wägen“¹⁾, sekä hänen vuonna 1907 ilmestyneessä kirjassaan „Muistoja ja kokemuksia“. Se, mikä kantoi häntä kaikkien kohtaloiden lävitse, oli hänen hiljainen, tyhni alistumisensa Jumalan kaswattawan ja aina hyvän rakkaustahdon alle. Siitä laulaa hän yhdeksässä viimeisistä lauluissaan (kirjoitettu „Semåt“ kalenteria warten 1915 ja kantaen nimeä „Kristi himmelsfärd“²⁾), muun muassa seuraawaa, joilla tämä muistokirjoitelma tulloon päätetty:

Mä kiitän sua armostas,
 Raikasta rakkaudestas,
 Sun kirituksestasi myös,
 Raikk' Herra on sun armothös

1) Taipaleella.

2) Kristuksen taimaaseen astuminen.

Sun tietäs tahdon waeltaa,
 Ja elon kruunun saatuttaa;
 Mä tiedän, jos tie synkkä lie,
 Sun sanas waloon johtaa, wie.

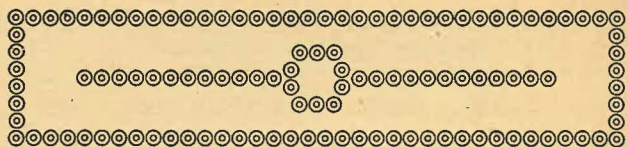
Don heikko, köyhä, waiwainen,
 Mua auta, Herra taitwainen,
 Ja johda, kuinka tahdot waan,
 Kun luonasi wain olla saan.

—g.

Porvoon tuomiokirkko.

Kotihin päin.

*Kotia päin! — Niin, sinne tieni kääntyy;
maailman korpiteillä sielu nääntyy,
ei milloinkaan se täällä rauhaa saa,
on — vieras maa.*

*Kotia päin! — Hun sentään rinnallani
käy Hän, mi kerran kuoli kuolemani,
on matkan määrä taattu, ja ma näin
käyn kotiin päin.*

*Kotia päin! Ma ikävöinkin sinne,
miss' asuu oma Jeesukseni, minne
Hän majan mulle lupas valmistaa —
oi riemuksaa!*

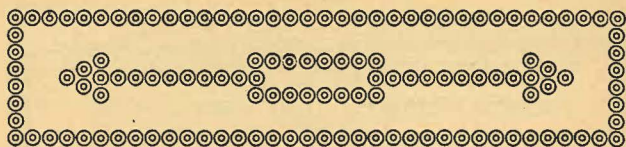
*Niin, kotiin, niin! — Siell' ikilaulut kaikuu,
niin ihanat, ja kauniit soitot raikuu
ikuiseks kiitokseksi Jeesuksen,
kautt' taivaiden.*

*Kotona saan, kun sinne pääsen kerran,
minäkin laulaa kunniaksi Herran,
ikuista kiitosvirttä Jumalan —
niin — kotonan.*

A. O. W.

Uudenvuoden ajatuksia.

Taas vuoden sain mä aljetun.
Oi Jeesus, oothan vielä mun?
Nyt eelleenkin mun käydä suo
— jos horjuenkin — ristis luo!
Niin kaikki puutteen' poistuvat:
Saan sulta armot runsahat.

Mä Raamatusta tiedän sen:
Sun haavas on mun terveyten!
On niiden kautta auki tie,
mi täältä taivaan riemuun vie.
Vain niissä lapsioikeus on
ja tunnonrauha verraton.

Mä tiedän: Ei voi murheetkaan,
ei mitkään valheen vallatakaan,
ei vaihtelutkaan tunteissa,

ei myöskään myrskyt ulkona
mua ryöstää pois sun helmastas:
Saan varman turvan haavoissas:

Oi Jeesus, kiitos, kun oot mun,
kun haavais kautta oon mä sun!
Myös tällä armovuodella
saan siitä olla varmana:
Mull' oot sä vanhurskautena,
Nyt täällä — sitte taivaassa!

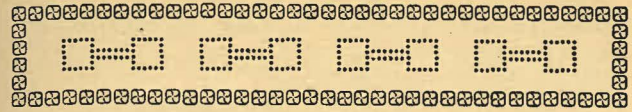
Elna Sandman. Suom. A. P.

Pyhän Hengen vuodatus ensimmäisenä helluntaipäivänä.

Pyhän Hengen kaste.

„Rotimattalla“ kalenteria warten kirjoitti pastori
M. Smari Kuusi.

Sen tarpeellista erottaa toisistaan Johannes Kastajan kaste ja warsinainen Uuden liiton kaste, jonka Jeesus on säätänyt. Johannes itse tekee jyrkän erotuksen tässä asiassa, kun hän sanoo: „Minä kastan teidät vedellä mielenmuutokseen, mutta se, joka tulee minun jälesfäni, on minua wäkewämpi; — — Hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella“, Matt. 3: 11. Saman erotuksen huomaamme tehtävän Ap. t. 19: 1—7:sä.

Johanneksen kaste oli mielenmuutoksen kaste, joka perustui siihen, että Wapahtaja oli tullut ja oli juuri ilmaiseva itsensä. Mielenmuutokseen kutsuu Jumala. Mutta harwalla on oikeata selwyhettä, mitä sillä tarkotetaan. Mielenmuutos ei ole siinä, että joitakin syntejä pannaan pois, tai että aletaan harrastaa ja taivotella parempaa elämää. Sillä mielenmuutoksen tarkoitus ei ole tehdä luonnollista ihmistä hywäksi ja siten ihmistä kelpolliseksi Jumalan edessä, waan sen tarkoitus on valmistaa Herralle Jeesukselle tilaa ihmisten sydämissä, saada syntistä halukkaaksi ja awoimeksi Jumalan armolle, s. o. näkemään ja tunnustamaan, ettei hän woi tulla toimeen ilman Jeesusta. Parannus ei löydy ihmisen toisista, sillä ne owat parhaimmasfakin tapaut-

jesja puutteelliset, waan se on siinä, että syntinen hylkää ja tuomitsee itsensä ja omistaa armon. Siihen Johanneksen kaste oli johtamassa.

Johanneksen kaste oli niin ollen valmistawaa laatua, joka tahtoi johtaa ihmisiä Jeesuksen kastetta vastaanottamaan. Warsinainen Uuden liiton kaste tapahtuu Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Ja tästä Jeesuksen kasteesta Johannes sanoo, että Hän kastaa Pyhällä Hengellä ja tulella.

Tämä kaste oli luvattu jo Vanhan liiton profeettojen kautta. Herra oli jo silloin luvannut Messiauksen kautta kaksi suurta lahjaa: Täydellisen puhdistuksen synnistä ja Pyhän Hengen asumisen ihmisissä. Näihin lupauksiin warmaankin Jeesuskin viittaa, kun Hän sanoo, että ihmisen on synnyttävä vedestä ja Hengestä.

Ennen poismenoansa Jeesus puhui paljon Pyhän Hengen tulemisesta ja tehtävästä. Ihmeelliset totuudet Hän awaa opetuslastensa eteen puhuessaan tästä lahjasta. Pyhä Henki on taiwaallinen Lohduttaja, eli Puolustaja. Hän tulee olemaan ainaisena ystävänä, opettajana ja auttajana opetuslasten sydämissä. „Silloin te hymärrätte, että Minä olen Isänsä, te Minussa ja Minä teissä.“ Ja silloin te ette enää ole orpoja, koska Minä tulen teidän tykönnne (Joh. 14: 18—20). Näistä sanoista näemme, että Pyhän Hengen kautta Jeesus itse tulee hengellisellä tavalla opetuslastensa sydämiin. Pyhä Henki kirkastaa heille ja heissä Jeesuksen ja Isän, Hän opettaa, muistuttaa, ohjaa ja johtaa heitä, Hän täyttää heidät voimalla korkeudesta.

Tällaista Pyhän Hengen kastetta opetuslapset jäivät odottamaan silloin, kun Jeesus erkani heistä noussten taiwaaseen.

Tiedämme, kuinka nämä lupaukset täyttiwät. Sehän on meille kerrottu Ap. t:n toisessa luvussa. Que se sieltä. Katsele myös kuvaa, joka sitä tapausta pyhtää walaista. Woijiwatto mahdollisesti nuo loiz-

tawat kielet, „jotka olivat ikäänkuin tuliset“, puhua siitä, että Pyhällä Hengellä kaste on juuri samaa kuin tulella kaste? Onhan Pyhä Henki taiwaallinen tuli, walo ja lämpö, joka kirkastaa meille Jeesuksen ja niin walailee sydämen.

* * *

Millainen on meidän asemamme olewa Pyhän Hengen kasteeseen? Onko meidän odotettava samalaista Pyhän Hengen muodusta vielä tänä aikana? Monella tuntuu olewan sellainen käsitys. Matellaan, että Pyhä Henki on erikoinen lahja, joka on kokonaan erotettava uskoon tulemisesta — jonkinlainen jälkisiunaus, täydellisemmän armon osallisuus, joka wuodatetaan wain joidenkuiden uskowaisten sydämiin. Matellaan siis, että Pyhä Henki on lahja, jota kaikki uskowaiset eiwät omista. Sitä lahjaa — niin sanotaan — tulee rukoillen, paastoten ja maailmasta luopuen odottaa. Erikoisten koko olennon läpi käyhien merkien seuraamana Jumala tämän lahjan wuodattaa niihin, jotka täyttävät määrättyt ehdot ja siis owat mahdolliset siihen. Näin n. s. helluntailiikkeen piirissä asia käsitetään. Tulikastetta tawotellaan, tai siitä kehuetaan, samallakuin wesikastetta häwäistään ja halweskitaan. Kuuluupa joskus, että kasteeseen luottaminen on jonkinlainen wesitauti, josta Jeesuksen täytyy ihmisen parantaa, jos mieli helwettä wälttää.

Onko tällainen opetus pyhän Raamatun mukainen? Ei warmaankaan. Raamatussa emme näe uskowaisille annettawan kehotuksia rukouksessa odottamaan Pyhän Hengen lahjaa. Päinwastoin sanotaan, että olemme kaikki yhdesä Hengesä kastetut yhdeksi ruumiiksi (1 Kor. 12: 13). — Myös sanotaan: „Te ette ole lihan hallittawia, waan Hengen, jos muutoin Jumalan Henki asuu teissä. Mutta jolla ei ole Kristuksen Henkeä, se ei ole Hänen omanja, s. o. hän ei ole uskowainen

(Room. 8: 9). Uskon kautta olemme saaneet luvatus Hengen (Gal. 3: 14, Ef. 1: 13—14), sillä ilman Pyhää Henkeä ei kukaan voi sanoa eikä omistaa Jeesusta Herrakseen (1 Kor. 12: 3).

Pyhän Raamatun mukaan meidän ei tule odottaa Pyhää Henkeä suoraan taiwaasta erikoislahjana, sillä Pyhä Henki tuli kerta kaikkiaan ensimmäisenä Helluntaina ja on siitä lähtien läsnäolevana toimimassa maan päällä. Hän asuu keskuudessamme ja vaikuttaa seurakunnassaan armonvälineiden kautta. Pyhän Hengen lahjan olemme saaneet jo silloin, kun meidät lapsina kastettiin, sillä meidät kastettiin myös pyhän Hengen nimeen.

Mitä siis tarvitsemme? On opittava tuntemaan Pyhä Henki läsnäolevana Auttajana; on tähtyttävä Hengellä. Tämä tapahtuu uskossa. Epäuskossa sydän sulkeutuu, Henki tehdään murheelliseksi ja sammutetaan, mutta kun sydän aukeee uskossa Pyhän Hengen äänelle, tulemme tähtetyiksi Hengellä.

Tätä ei tarvitse rukoillen anoa vastahakoiselta Jumalalta. Ei ole milloinkaan niin, että ihminen olisi halukas ja Jumala haluton. Päinvastoin Pyhä Henki taistelee taivuttaakseen meitä armon ja totuuden janan vastaanottamiseen. Jos olet tottelematon armon ewankeliumille, että kuule Pyhän Hengen ääntä, kun Hän tahtoo sinua taivuttaa syntisi tunnustamiseen ja autuutesi omistamiseen Jeesuksen weressä julana Jumalan armolahjana, niin älä ihmettele, ettei Jumala kuule rukoustasi. Kun rukoilet Pyhän Hengen lahjaa tottelematta ewankeliumia, on rukouksesi Jumalalle kauhistus. Se on ulkokullaista uhmaa Jumalaa vastaan. Jos jätin mielessä pyshyen luulet rukouksesi tulleen kuulluksi, niin että saat „henkikasteen“, kielillä puhumisen lahjan y. m. lihallisen hekuman hurmioita, niin ei niitä ole sinulle antanut Jumala, vaan walkeuden enkeliksi puettu Saatanana. Hedelmistä puu tummetaan. Ei kaikki ole kulta, mikä kiiltää. Eikä mikään hengellisyys, joka ihmistä lihal-

lisesa mielessä paisuttaa, voi olla Jumalasta. Tässä kohden owat monet menneet surullisesti harhaan, vaikka hedelmät eivät ole vielä maassamme täysin kypsyneet.

Mutta jos olemme lapsuudessamme kastetut Pyhällä Hengellä, miksi eivät sitten kaikki elä Pyhässä Hengesä? Ja eikö todella kristitty maailma tänä aikana tarvitse uutta Pyhän Hengen muodatusta? Näin joutuu moni kyselymään katsellessa nyhajan hengellistä tilaa. Ja mitä voimme tähän vastata? Kaikki eivät waella Hengesä sentähden, että tämän maailman henki on saanut heidät kuuroiksi ja paatuneiksi Pyhän Hengen nuhteille (Joh. 16: 8—11). Me emme tarvitse uutta Pyhän Hengen muodatusta, vaan tarvitsemme kuulia uutta läsnäolevalle Hengelle ja sanan ja sakramenttien waarinottoa, sillä niissä Pyhä Henki vaikuttaa.

Pyhän Hengen tehtävä ei ole kirkastaa meille Itseään, vaan Jeesusta. Missä Jeesus on vastaanotettu, missä Häneen uskotaan ja tyhdytään, siellä vaikuttaa Pyhä Henki. Ja mikäli syntiset sielut owat kuuliaiset ewankeliumin totuudelle, sikäli saa Pyhä Henki heissä waltaa. Tässä ei sowi itseään pettää rukouksilla ja odottamisilla, vaan on katsottawa, ettei vastahakoisuudella tehdä Pyhää Henkeä murheelliseksi. Sillä lahja on meille annettu ja jokainen saa sen, ken wain haluaa tyhjän sydämensä awata sitä omistamaan.

Armo peittää kaikki syntisi,
Veri pesee joka tahraasi,
Woimaa, joka woittaa himosi,
Nyt saat, nyt saat!

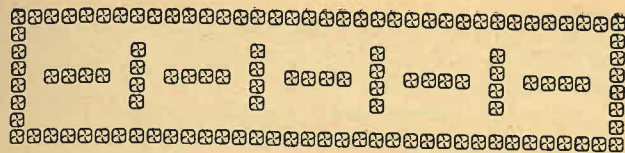
Onkos Hengen woima myös
wahwistanut kaikki työs?
Hengen woima werraton
Sullekin nyt tarjon' on.

Emerik Lyytinen

* 8. IV. 1865. † 23. X. 1919.

Wilhelm Emerik Lyytinen.

* 8. IV. 1865. † 23. X. 1919.

„Me odotamme uskosta wan-
hurstauden toivoa Hengen kautta“.
Gal. 5: 5.

Wieraita ja muukalaisia ovat Jumalan lapset maail-
massa. Omistaen iankaikkisen elämän uskossa
Jeesukseen Kristukseen kirkastaa „wanhurstauden toivo
Hengen kautta“ heidän muukalaisuuswaellustansa. Jo
Wanhan Testamentin pyhät ovat itsensä wieraitfi
maailmassa tunnustaneet. Heistä kaikista on yhteinen
Jumalan sanan todistus: „Uskossa nämät kaikki kuoli-
wat eivätkä luvattua saavuttaneet, waan kaukaa he
olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet, ja tunnustaneet
olewansa wieraita ja muukalaisia maan päällä.“ Hebr.
11: 13. Mattkan waiwoisja on heillä ollut lohdutuk-
sena tietoisuus siitä, että Jeesuksen weren kautta awattu
taiwas on heidän oikea kotinsa, tämä maailma ainoas-
taan majatalo. „Se käyttäwät maailmaa itäänkuin se
olisi majatalo, josta heidän pian on matkaaminen edel-
leen. Se eiwät kiinnitä mieltänjå maallisiin, waan
tämän elämän ajioista huolehtiwat wafemmalla kädellä
— oikean ojentawat kohti iäistä ifänmaata. Heille on
Rotimatkalla.

siinä kyllin, kun tietävät, että Jumalan Poika on heille valmistanut iankaikkiset asunnot, käyköön heille sitten tässä majatalossa kuinka hywänjä." (Luther.)

"Wanhurskauden toiwon" elähyttämänä teki pyhiinwaellusmatkaansa myöskin **Emerik Lyytinen**. Toisten aawistamatta kirkastui hänen hengellenä luvattu maa entistä ihanampana. Se toi hänen viimeaikaisiin puheisiinsa, kirjoituksiinsa — jälestäpäin huomattuna — yhä enemmän iäisyhyriemua. Se wiritti hänen sydämensä kielet ikikirkkauden ylistykseen. Pöydälle jääneissä, keskeneräisissä kirjoituksissa luettiin kaipaawan mielen ihana ylistys tulewasta autuudesta: "Mitähän, jos minulle alkaakin jo iankaikkinen sapattirauha. Tuolla kultapilvien hläpuolella se on Jumalan ihana kaupunki, jonka kadutkin owat läpihohtawasta kullasta ja portit ja muurit hohtokiwistä. Siellä soivat sapattikellot iankaikkisesti ja siellä on loppumaton jumalanpalvelus. Enkelit, keruubit ja serafit sekä koko lunastettujen lukematon joukko laulawat siellä katkeamatonta kiitoswirttä Jumalalle ja Karitsalle. Siellä on sanomaton rauha ja lepo wäsyneelle erämaan matkustajalle. Olij se ihanaa, kun saisi nyt tästä näin pistäytyä sen kaupungin porttien sijäpuolelle."

Kuka osasi aawistaa, että rakas wainaja kuvasi näissä sanoissa oman lähtönsä, "pistäytyminen sen kaupungin porttien sijäpuolelle". Keskellä satoisinta työpäivää putoaa kynä kädestä, sammuu silmien kirkas loiste ja henki kohoou autuaitten asunnoihin, me waan näemme tomumajan paareille pantuna. Lähtö on sanoin kuwamattoman ihana. Kuolon jäykistytymillä huulilla kuuluvat sanat: "nyt sinä tulet, rakas Jeesus". Matka on päätthnyt. Morsian on Mkänsä luona, lapsi isänsä helmasja, ympärillä seisowat towerit ja oppilaat wedettyt taiwaalliseen ilmapiiriin. — — —

Kansakoulunopettaja Emerik Lyytisen ulkonaisen elämän vaiheet owat äkkiä kerrotut. Ja kuitenkin ni-

hin sisältyy kansankirkomme työwainiolla elämäntyö, joka on ollut siunaukseksi kansamme lapsille ja on olewa yhä edelleen tekijänä poistuttuakin. Hän oli syntynyt Wesannon kappelissa 8 p. huhtik. 1865. Koti oli wanhan ajan hurstias koti, jossa lapset kaswoivat kurtuksessa ja Jumalan pelwoissa. Lapsuudesta asti waiuttikin Jumalan Henki woimakkaasti nuoressa Emerikissä. Wasta Rautalammilla lastenopettajana ollessaan kirkastui Emerik Lyytiselle ewankeliumin salaisuus. Itse hän kirjoittaa päiväkirjassaan lapsuus- ja nuoruuswuosistaan:

"Olen syntynyt Wesannolla. Isäni oli Wesannon luttari, syntynyt tal. poika saman seurakunnan Sonkarin kylästä ja äitini Gewa Karhu, tal. tytär samasta kylästä. Käwin kotiseurakuntani kirkonkylän kansakoulun, josta sain päästötodistuksen. Tulin 14 wuotiaana sunnuntai-koulun opettajaksi. Pääsin 18 wuotiaana "pitäjän koulumestariksi" Rautalammille, jossa toimesja olin 6 1/2 wuotta. Käythyäni seminaaria, tulin w. t. kansakoulunopettajaksi Karttulan Saapamäelle. Olin siellä 2 wuotta. Sitten opettajaksi Tuusulan Jokelaan (10 wuotta). Sieltä siirryin Helsinkiin Ew. Luth. Nuorukaisyhdistyksen palvelukseen ja myöhemmin Suomen Luth. Ew. Yhdistyksen Nuorisoliiton palvelukseen, jossa toimesja yhä olen. Siinä ne rajawiitwat, joiden sijälle mahtuu elämäni.

Minä siitä alkaen kun alan muistamaan, waiuttu minussa wälewästi Jumalan Pyhä Henki. Hän nuh-teli synnistä ja kutsui armoa omistamaan. Armoa en kuitenkaan lapsuuteni aikana käsittänyt. Rodisani oli ankara kuri ja selkääni sain usein äidiltäni. Hän wakawasti myöskin kehoitti waeltamaan Jumalan kaswojen edessä. Isäni puhui Jumalan rakkaudesta. Sinattuna säilyh minulle heidän muistonsa. — Tultuani Rautalammille lasten opettajaksi kirkastui minulle sowingon juuri salaisuus. Rowasti R. G. Dahlgren oli Jumalan

wälkappaleena tässä asiassa, samoin lautamies A. Heimonen. Rowasti Dahlgrenin wertaista pappia en ole elämäni aikana toista tawannut. Sinattu mies.

Tulisiipa siitä pitkä historia, jos alkaisin elämäni vaiheita kertomaan. Vyhystä sanottuna sisältyvät ne sanoihin: kiitä Herraa minun sieluni ja älä unohda mitä hyvää Herra on minulle tehnyt! Ääretön on Jumalan armo. Se riittää minullekin, suurimmalle syntiselle. Jeesuksen weressä hukkuivat kaikkien ihmisten kaikki synnit. Jumalan karitsa kuoli minun kuolemaan tuomitun edestä. Sain siinä elämän. Kiitä Herraa minun sieluni!"

Erikoisen kaswatusaita oli wainajalle Rautalamilla olonsa. Rowasti Dahlgrenin aikana elpyi siinä seurakunnassa wimakas ewankelinen liike. Unohtumattomaan muistoon oli se aika jäänyt Emerik Vyytiselle. Muistelmissaan hän kertoilee: „Hauskaa oli niinä aikoina liikkua Rautalammin kirkon tienoilla. Warjinkin sunnuntai-ajat oliwat yhtämittäistä juhlaa. „Sionin Kanteleen“ laulua kuului kaikkialta, missä waan kirkkoweraita oli. Hengellisistä asioista keskusteltiin missä waan ihmisiä yhteen tuli ja iloista autuuden tunnustusta oli paljon. Oltä ja morsian oliwat tawanneet toijensa.“

Kiertokoulut oliwat rowasti Dahlgrenille erityisen kallisarwoiset. Opettajain kaswatusesta niihin hän huolehti tahtoen saada heistä samalla sananjulistajia kyläkuntiin. Siten joutui wainajakin mitä läheisimpään kosketukseen walistuneen ja nuorisoa rakastawan esimiehensä kanssa. Mielenkiintoista on seurata Emerik Vyytisen omia muistelmia opetusijänsä kaswatusawoista. Hän jatkaa: „Kiertokoulut oliwat rowastille rakkaita laitoksia. Niihin hän itse kaswatti meitä opettajia. Kerran sanoi hän minulle: Sellaisella koulumestariilla, joka ei osaa saarnata, ei tee mitään. Hän tahtoi kiertokoulut asettaa koko nuorison kaswatuslai-

toiksiksi. Opettajan oli koottawa kouluhuoneeseensa iltajilla koko kyläkunnan nuoriso. Heille tuli hänen puhella ja opettaa laulamaan Sionin Kanteleen wirsiä. Se oli Dahlgrenilla sinattu aate. Rautalamilla kokoontuikin suuret joukot nuorisoa noihin iltamiin. Monelle selweni suurin aarre, **lunastus**. Wanhatkin niissä mielellään käiwät. Dahlgren myös waltwoi, miten „koulumestarit“ saarnaawat. Kerran sanoi hän saarnastani: Kylläpä sinä pidit korean saarnan, mutta niin tyhjän, niin tyhjän, että minä surkuttelen. Kun kysyin: menikö se wäärin, sain wastaukseksi, ettei se ollut mitään, paljasta lorua waan.“

Kaswatuskexki suureen elämäntutsumukseensa oli Emerik Vyytiselle Tuusulasjakin opettajana oloitkansa. Wimakas ewankelinen liike kului läpi koko seurakunnan wuosina 1890—1898, jolloin kirkkoherra Wilhelm Rajander wainaja julisti nuoruuden innolla ja lämällä ewankeliumin sanaa. Ehyä hengen yhteys kiinnitti heitä toijinsa. Wapaan armon julistaminen kaikille oli peruswäweleenä Rajanderin saarnoisssa. Hänen elämäkertansa kirjoittaja lausuu myös: „Rajanderille ominaista oli wielä se rohkeus, millä hän esiintyi. Ei hänen mielipiteensä horjunut ihmisten ajatuksista ja tuomioista. Häntä kyllä ankarasti arwosteltiin, mutta hän oli niin elänyt ewankeliumiin, että eiwät järkiwoijasten hyökkäykset woineet panna häntä hapuilemaan, sillä hän seisoi kallioilla.“

Wheraen vaatimattomassa opettajatehtäwässään, kaswoi hän maaelämän rauhassa samalla sisäisesti walmistuen siten elämäntehtäwäänsä. Eräs wainajan läheinen ystämä onkin lausunut: „Ja hänen ulkonaisenkin elämänsä kehitys, jonka kanssa sisäinen näkyy käyneen käsi kädessä — on kaunistä: hiljaista, tasaista, mutta warmaa nousua laajalti suosituksi saarnaajaksi, ewankelisen nuorisoyhön uranuurtajaksi ja yhdeksi Suomen ewankelisen liikkeen huomatuimmista miehistä.

Wainaja oli yksi niitä harvoja, jotka säästivät elämänsään suuremmilta myrskyltä ja äkkikäänteiltä. Yhtä tyhni kuin oli hänen luonteensa ja käytöksensä, oli myöskin hänen sisäinen kehityksensä ja Jumalan sanassa ja armon tuntemisessa kasvamisensa. Ei mitään heilahduksia sinne tahi tänne, vaan katkeamatonta imehtymistä Jumalan sanan horjumattomiin totuuksiin sekä lakkaamatonta kansakäymistä uskon kautta kolme yhteisen Jumalan kansa.

Kun Suomen Luth. Ev. Yhdistys w. 1906 alkoi nuorisotyön perustamalla Ev. Luth. Nuorisoliiton, kutsuttiin opettaja Emerik Vyhminen sen nuorisotyön tekijäksi. Kuinka monipuoliseksi tämä työ muodostui, millä innolla hän siihen antautui, on vaikea muutamain sanoin kuvata. Nousun aikaa on aika w. 1906 Luth. Ev. Yhdistyksen vaiheissa. Ewangelisen kansamme taajat rivit ryhmittyvät sen ympärille. Ewangeliumin tuulahdukset kulkewat voimakkaana nuorisokin keskuudessa. Nuorisoliittoja perustetaan, laulukuoroja syntyvät niiden piireissä. Yhdistykset liitetään osastojen ohjelmaan. Kirjasto perustetaan yhä useampiin osastoihin. Lähetysasia tunnustetaan työhön welvoittavaksi kannattamalla omaa lähettiä Jaapanissa. Yhteiset juuret hengelliset laulujuhlat wietetään kolmena keltänä Helsingissä vuosijuhlan yhteydessä. Nuorisowiiikkoja järjestetään suuremmissa liitekeskuksissa. Ja kaiken innoittajana, syntysanojen lausujana on Emerik Vyhminen. Huolimatta alituisesta matkustamisesta tervehdyksikäynneillä yli 200 eri osastossa riittää häneltä vielä aikaa kirjalliseenkin työkentelyyn. Toimittamansa „Nuorison Ystävä“ on laajalti lewinnyt, nousten sen tilaajamäärä jo useampana wotena lähemmäksi 20,000 kpl. Omien kymmen kunnokirjallisia kertomuksisjaan selwittää elämän tärkeimpiä kysymyksiä, ovat ne haluttua lukemista wanhoille ja nuorille.

On vaikea lausua kumpanako rakas wainaja oli

pidetympi: suurena kansanpuhujana wainaja werratomana nuorisokaswattajana. Kansanomaisena saarnaajana, jonka puheen keskuksena oli ristiinnaulittu Kristus ja erikoisena piirteenä yksinkertaisuus ja selwyhyys, tempasi hän mukaansa tuhannet kuulijat. Sana tunkeutui sydämiin herättävänä ja lohduttawana. Eräs wainajan työtoweri on kauniisti tulkinnut wainajan esitystapaa puhujana. „Mielenkiintoinen oli hänen esityksensä. Se kulki tyhneesti eteenpäin. Rakkisuuden kappaleet, lyhyet kertomukset ja elämänsä hawainnot tekivät saarnan mielenkiintoiseksi. Niinkuin hiljainen metsäpuuro warkalleen liukuu eteenpäin muodostuen lopuksi kohisevaksi koskeksi tullaakseen taasen waimentuneena tyhneeseen suvantoon, niin liikkui Emerik Vyhminen saarnakin. Sekin alkoi tyhnenä, raiwaten tieltään kaiken ihmisturwan ja kerskaamisen sekä wilkastuen kosken lailla kohoutuessaan Golgatan kummulle. Siellä tyhntyi wainaja kosken hyrskyt, waimenivat synnin synkät myrskyt. Syntinen sai jäädä ristin tywentöön ja sowingtoweren tuottamaan armon suvantoon. „Rakso, minä olen ottanut sinulta pois sinun syntisi ja puettanut sinut juhlaawaatteisiin“, kaikui usein wainajan huulilta. Siinä wiihtyi hywin nuori ja wanha, kun sai jäädä Jumalan sanaa lapsen lailla uskomaan.“

Mieleltään nuorena, oli wainaja oikealla alallaan liikkueksaan nuorisoparwen keskellä. Ken kerrankin sai katsella Emerik Vyhmistä esim. Helsingin nuorisoliiton nuorten keskuudessa, huomasi, kuinka nuoret olivat kiintyneet opettajaansa. „Niiden silmät kirkastuivat ja sydän liikahti niin mukawasti siellä rinnan alla aina kun heidän opettajansa saapui heidän piiriinsä.“ Werratoman sawolaisen huumorinsa puitteissa piili aina sywä wakawuus, joka tempasi jokaisen mukaansa. Nuorison opastaminen omistamaan Jumalan armoa ja syntien anteeksiantamusta oli kaiken työn tarkoituksena. „Hän oli itse tullut nuorena käsittämään sielunsa autuu-

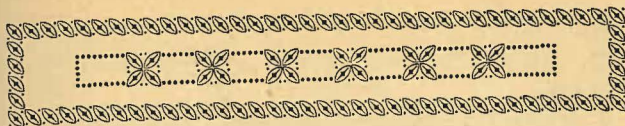
den", kirjoittaa eräs ystävä, „ja sifsi hän tiesi, kuinka onnellinen on se nuori, jolla Jeesus on autuutena, tukena ja turvana nuoruuden ajan suurissa kiusauksissa. Hän oli tehnyt rikkaan elämänsä aikana monta sellaista huomiota, että niistä nuorista, joille Jumalan sana oli ollut sielun aarteena ja elämän perustuksena, niistä oli kasvanut onnellisia ja kunnioitettuja kansalaisia ja parhaita Jumalan valtakunnan työmiehiä, jotka olivat siunauksetti ympäristölleen ja ijänmaailensa. Tämä olikin wainajalle keskeisin ja tärkein kohta hänen pitkäikäisessä nuorisotyössään.“

Suolimatta lisääntyneistä vuosista ei näy työtarmo heikkenemän. Oh waan suunnittelee Emerik Lyytinen nuorisotyötänsä, oh waan liikkuu kynä kädessä walwoessaan kirjoituspöytänsä ääressä. Päiviä ei aina olekaan aikaa kirjallisiin töihin, sillä wieraswainen kotinsa on taukoamatta ystävien yhthymäpaikkana. Lämmin kädenpuristus on wainajalla jokaiselle annettawana. Ystävälliseen keskusteluun riittää aikaa keskellä kiireellisiä matkawarustelujakin. Mieliä masentawana lewiää sentähden tieto viime lokakuun 23 päivän iltana Helsingissä lähimpään toweri- ja ystäväpiiriin opettaja Em. Lyytisen odottamattomasta kuolemasta. Ukinäinen aivohalwaus on katkaisut elämän langan ja siirtänyt uurastawan työmiehen Herransa iloon.

Waltawaksi surujuhlaksi muodostuikin wainajan hautauspäivä, lokak. 30 p. Tuhansiin nousewa ystäväjoukko haudalla, puheet sekä haudalla että surujuhlassa rukoushuoneella, korkealle kohoutuwa kirkaskumpu todistiwat, kuinka elävästi tunnettiin, miten paljon rakastetussa wainajassa oli menetetty.

Unohtumattomana on säilywä Suomen ewankelisen kansan keskuudessa Emerik Lyytisen muisto, samalla myöskin welwoittawana ewankeliumin ihanaan työhön.

Werner N.

Murheiselle.

*Sun surus, huoles usko Jeesukselle
Ja tunnon tuskat, — myös se salaisin, —
Ne kerro Hälle, jonka sydämelle
Sä olet rakas, kallis, armahin.*

*Hän sama tänäänkin kuin eilen oli,
Jolloinka kantoi syntikuormamme;
Sen sovittaen ristiin puulla kuoli
Ollakseen ijäisesti rauhamme.*

*Siis Hälle avaa sydämesi, jota
Nyt painaa murhe musta, iloton;
Ei Hänellä oo sulle tuomiota,
Hän Ystäväsi, Wapahtajas on.*

*Hän kuulee hiljaisenkin rukoukses;
— Öin päivin luokseen vapaana on tie, —
Sun mielestäsi heikko huokaukses
Sä sydämelleen luottavasti vie.*

*Saa silloin sieluus ilo taivaallinen,
Kun murheesi Hän poistaa Sanallaan;
Ei ahdinko, tää lyhyt, ajallinen
Voi näännyttää sua Hänen hoidossaan.*

*Ja huolten maasta, Hänen haavoissansa
Muutettuasi taivaan kunniaan,
Sä riemuin yhdyt lunastettuun kanssa
Ijäistä voiton virttä veisaamaan.*

*Siis usko Hälle, ystäväni kallis,
Sun kaikki huoles nyt jo päällä maan;
Ei surun sortaa sua täällä sallis
Hän, joka tuli murhees poistamaan.*

E. S—s.

Gustav Wilhelm Pass.

Gustav Wilhelm Pass.

Pohjois-Pohjanmaan tasanseuduilla syntyi köyhästä talonpoikaistodissa Purmon pitäjän Passin talossa marrask. 26 p. 1877 Gustav Wilhelm Pass. Hänen vanhempansa olivat Jumalaa rakastavia ihmisiä, jotka kasvattivat lapsiaan siivehteen ja jumalanpelkoon, mikä löi leimansa heihin kaikkiin ja antoi suunnat miinat heidän elämälleen.

Widennellätöistä ikävuodellaan menetti Gustav kuoleman kautta isänsä, ja kun muut sisarukset: neljä veljeä ja sisar, jo olivat lähteneet kaukaiseen Länteen leipäänsä hankkimaan, täytyi äidin myydä talo. Ja niin sai Gustav tulla toimeen niin hyvin kuin taisi. Muksi hän rupeesi rengiksi. Mutta lahjakas ja lukuhaluinen kun oli lapsuudesta asti, kutsuttiin hänet vuoden päästä lastenopettajaksi kotiseurakuntaansa. Parin hyväsyhdämisen ja avuliaan ihmisen avustuksella hän sai tarwittavaa taloudellista tukea voidakseen ajatella Uudenkaarlepyhn kansakouluopettajaseminaariin pääsemistä, jonne hän 18 vuotta tähtettyään pyrki ja hyvien kansakoulutodistusten perusteella hyväksyttiin. Myöhemmin seminaariaikana antoi eräs veljistä lainan opintojen saattamiseksi loppuun.

Jo näistä alustawista sanoista käy selwille, että Jumala aina nuoruudesta asti ohjasi Gustawin elämänvaiheita niin, että hänen luonnostaan sisäänpäin kääntynyt, syvä henkensä muowautui persoonallista uskonelämää, wieläpä huomattavaa opettajan- ja saarnaajaintointa warten. Jumalan sana oli hänelle ratas ja jumalanpalveluksissa käytiin ahkerasti. Usein sywentyi hän rukouksessa puhumaan Jumalan kanssa, tuntematta kuitenkaan vielä häntä Jeesuksessa lepytyksi Jätkseen. Rippikouluaikana kosketti Pyhä Henki woimalkaasti häntä. Tästä antaa hänen serkkunsa ja lapsuudenystävänsä Gustaw Oberg, nykyään Ameri-
kassa olewa lutherilainen pappi, seuraawan kuwauksen: „Rippikouluaikana ajoin Gustaw Passin kodissa. Rippikouluaihamme lopulla lähtimme usein lomahetkemme keskusteluun hengellisistä asioista. Muun muuessa luimme „Kristityn Waellusta“ ja pohdimme sen sisältöä ja teimme huomautuksiamme milloin toista, milloin toista seikkaa vastaan, sillä täysin tyytyväisiä sen sisältöön emme olleet. Se oli oivallinen kuwaus pelastuksen tiestä, mutta sisältykö se myöskin sitä leipää, joka antaaji woimaa wiirottua tietä waellettaessa? —

Rasteenliitonuudistamispäiwää en koskaan unohda. Rirkossa tapahtuneen waukuttawan ripillelaskutoimituksen jälkeen hän seurasi minua kotiin mennessä jonkun matkaa. Oli hywin waikea erota. Huomasimme wasta nyt, miten lujasti olimme kasvaneet yhteen. Istuimme tiwelle tiepuoleen ja pitäen toisiamme käsistä lupasimme, ettemme milloinkaan lähde symin teille, waan seuraamme Jeesusta. Mutta tunsimme heikkoutemme ja tuen tarpeen. Luullakseni hän se ehdotti, että rukouksimme yhdesä, ennenkuin eroaisimme. Me notkistimme polwemme ja wuodatimme sydämemme Herran eteen: 'Herra, älä anna maailman tawoawien himojen ja huwitusten kiehtoa meitä ja wiedä meitä pois hywältä tieltä, waan pidä meidät aina sinun pelosjasi. Auta

meitä pitämään lupauksemme'. Tämä oli rukoustemme pääsisältönä silloin. Ja kyllä Herra ne kuuli, waikka ei niin, kuin me ajattelimme. Hänen tiensä owat ihmeelliset ja usein käsittämättömät.

Siihen aikaan oli Burmossa wähän nuoria, jotka tahtoivat elää Jumalalle, ja kiusaus mennä suuren joukon mukana käwi yhä kowemmaksi. Me tulimme molemmat wedetyhji mufaan, minä ensin ja hän sitten. Mutta rauhaa meillä ei ollut, sillä hywä Paimen seurasi meitä ja huusi meille. Minun täytyi pysähtyä, sillä Herra oli woimalkaampi minua. Nyt oli jokapäiwäisenä rukouksenani, että hywä ystäväni ja towerini Gustawin palajaisi takaisin. Rukoukseeni wastattiin odottamattomalla tawalla.

Oli lauantai-ilta pari wiiikkoa sen jälkeen kuin Herra oli wetänyt minut puoleensa. Lastenopettaja Erik Russin seurassa olin lähtenyt toiseen kylään ja tarkoitus oli jäädä hänen luokseen yöksi, ja sunnuntaina tutustutaisi hän minut muutamiin muihin nuoriin, jotka äskettäin oliwat tulleet uskoon. Mutta tiellä tuli Gustaw Pass meitä vastaan. Hän oli menossa minun kotiin, ja sitten piti meidän mennä naapurikylässä wietettäwiin häihin, sillä me molemmat olimme saaneet kutsun. Mutta niihin häihin ei Jeesusta ollut kutsuttu, ja jentähden en tahtonut sinne mennä. Kuitenkin käännin takaisin ja menin kotiin lapsuudenystäväni kanssa. Käwelimme rinnatusten puhumatta pitkään aikaan mitään, ja huomasin hänen tarkasti katselewan minua. Wihdoin hän lopetti waitiolon ja sanoi: 'Mitä sinun on, kun olet niin waitelias ja totinen?' Wastauksen sijaan kysyin häneltä: 'Muistatko meidän ehtoollisellelaskemispäiwäämme ja niitä lupauksia, jotka silloin annoimme Jumalalle ja toisillemme, ja muistatko, miten rukouksimme Herraa sen kiven Keisarinmäellä?' — 'Kyllä, muistan sen aiwan hywin', hän sanoi, 'mutta sinähän läksit ensinmä maailmanjoukkoon ja sitten seu-

rafin minä perässä.' .. 'Mutta Herra on seurannut minua ja löytänyt kadonneen lampaansa. En enää milloinkaan tahdo luopua hänestä, sillä hän ei tahdo luopua minuista. Di, tule kumppaniksi, sillä kaipaan sinua suuresti.' — Hän käveli vaieten ja miettiväisenä hetken, sitten ojensi hän minulle kätensä ja sanoi liikutulla äänellä: 'Tässä on käteni, tahdon kulkea sinun kanssasi. Jumala auttakoon meitä molempia'. — Ensimmäisessä kummastuin, sillä olin odottanut hänen tekemän vastaväitteitä. Puristin lämpimästi hänen kättään ja hlystin jielusjani Jumalaa, joka niin selvästi oli osoittanut minulle armonsa ja kuullut rukoukseni. — — —

Sitten syntyi jangen laaja herätys Burmon nuorison keskuudessa, ja monet tulivat uskoon. Näkyväisenä välitappaleena Jumalan kädessä oli jo mainittu lastenopettaja Erik Rufs, joka teeskentelemättömällä ja nuorekkaalla olemuksellaan sekä ewankelisilla puheillaan ja saarnoillaan weti monta nuorta Herran puoleen."

Kiitollisena Jumalalle muistelee moni kansakoulunopettaja Suomen ruotsalaisseuduilla seminaariajalta Gustaw Passin iloista, rohkeamielistä tunnustusta uskostaan ja hänen hiljaisista, ystävällisistä, suoraa ja rehellisistä olentoaan. Samoin tekewät vanhemmat ewankeliset uskowaiset Uudessaakaarleppeysissä ja sen lähistöllä. Herran sana käwi toteen: „Mutuas on se ihminen, jonka wäkewyys on sinussa; he waeltawat sydämestänsä sinun teilläsi. Käyden ittulaakjon läwitse, tekewät ke sen lähteiden maaksi, ja aamusfade werhoo sen siunauksilla. He kulkewat kaswaen woimasta woimaan ja ilmestywät Jumalan eteen Siionissa."

Kouluaika Uudessaakaarleppeysissä tuotti monta puutetta ja kieltäymystä. Mutta kaikesta tästä ja jo silloin heikosta terweydestä huolimatta sai hän päästötodistuksen seminaarista kewäällä 1901 hywillä arwosanoilla.

Wähää jälkeen suorittamanja tutkinnon meni Gustaw Pass heinäk. 21 p:nä awioliittoon kotiseurakunnasta

olewan nuoruudenystävänsä Sofia Storkampin kanssa. Tästä hän löysi sen elämänkumppanin, jota hän kaipasi, ja jolla oli hywä terweys, raikas elämänhalu ja suuri käytännöllinen ymmärrys yhtyneenä harwinaiseen työteliäisyyteen ja huolenpitoon miehestään ja heidän yhteisen kotinsa menestyksestä. Syyksesällä muuttivat nuorikot ensimmäiseen, silloin wielä rakenteella olewaan kotiinsa Kortjärwen kansakoululle Teerijärwen järwirikkaaseen, luonnonihanaan seurakuntaan, jonne Gustaw Pass oli kutsuttu ensimmäiseksi opettajaksi, toimeen, joka hänellä sitten oli kuolemaansa asti.

Koko tarmonsa, työwoimansa ja tykynsä käytti Gustaw Pass opettajatoimeensa, johon hänellä oli mitä eläwin harrastus eikä ainoastaan vastuun- ja welvollisuudentunne. Paitfi tawallista koulutyötä pidettiin pitkin lukuwuotta vanhempainkokouksia tuoronperään kodeisja, joisja kokouksisja käsiteltiin lastenkaswatusta ja muita huomionalaisia tykymyksisja ja hleisimistykjellisjä aineita. Monina wuosina pantiin toimeen jatkokursseja kansakoulusta päässeille oppilaille. Yllämainitun työn olisja jo pitänyt olla tyllisjä yhden ihmisen ajalle ja woimille, warjinkin kun wiimeksjmainitut, kuten on sanottu, Gustaw Passilla olivat hywin rajoitetut, mutta niin ei kuitenkaan ollut asianlaita.

Ensimmäisestä sunnuntaista alkaen sen jälkeen, kuin oli saapunut työalalleen, piti Gustaw Pass kotona ollesjaan, kun terweys wain jalli, melkein poikkeuksetta sunnuntaisin ja ajoittain sitäpaitsi wiikollakin hartaushetkiä, otti osaa hengellisiin keskusteluihin, johti ja joitti kristillisiä nuorisoruoroja j. n. e.

Loma-aikoina hän teki Luth. Ew. Yhdistyksen palveluksessa, jonka kolportöörinä hän oli toiminut jo monta vuotta, pitkiä ja koko ruotsinkielisen Suomen käsittäwiä saarnamatkoja. Ja useina Luth. Ew. Yhdistyksen vuosijuhlina Helsingisissä nähtiin hänen nimensä juhlasaarnaajien riwisissä.

Jos tähän vielä lisätään melkoinen määrä kirjoitelmia ja runoja, joita hän kirjoitti Yhdistyksen kirjoihin, lehtiin ja aikakauslehtiin, sekä käsikirjoitukset, muutamia harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, kokonaiseen vuosisertaan epistolasaarvoja, saamme vasta kokonaisuuden Gustav Passin väsymättömän ja monipuolisen työn täyttämästä elinpäivästä. Ja mikään, mitä hän teki, puhui ja kirjoitti, ei ollut hutiloitua, mautonta eikä sisällyksetöntä, vaan sillä oli kaikin puolin perusteellisen valmistuksen ja tarkoin harkitun suunnitelman leima.

Niin lyhyt, inhimillisesti katsoen liian lyhyt, vain 42 vuotta, kuin Gustav Passin työpäivä olikin, jätti se syviä jälkiä koulun ja kirkon piiriin. Ja kuitenkin on hänen työnsä, syvemmältä katsoen, senlaatuista, ettei sitä käy aistilla tajuttavan maailman mitoilla mittaaminen. Se oli työtä sitä valtakuntaa varten, josta apostoli Paavali sanoo, ettei se ole „syömistä eikä juomista, vaan vanhurskautta, rauhaa ja iloa Pyhässä Hengesässä.“ Room. 14: 17.

Jumalan armosta sai Gustav Pass toimintansa kautta ilon nähdä Teerijärvellä vähitellen syntyvän voimakkaan herätyksen, joka kohosi korkeimmilleen kevääällä 1908. Helluntain hengentuuli puhalsi elähyttään uudestaan ne vanhemmat uskovaiset, jotka olivat nähneet samanlaisia, vaikka ei näin voimakkaita ja yleisesti lewinneitä herätyksiä armaalla, jumalan sanaa kunnioittavalla ja rakastavallaseudullaan, ja herättäneet kuolleet ja synnissä nukkuvat omattunnot huoleen sielunsa pelastuksesta sekä antaen syntiään sureville sieluille rohkeutta uskomaan, että he olivat kokonaan ja täydellisesti armoitetut Karitsan weressä ja kasteen wedessä. Missä tahansa kulkikin ihanana, thymenä kesäiltana: metsissä ja tiheiköissä, niityillä, pelloilla ja hakamailla, teillä ja poluilla, — kaikuiwat wesiiltä ja mailta vastaan Siionin kanteleen laulut taikka sai kuulla wilkkaasti puheltawan Herrasta ja hengellisistä

asioista. Se, joka itse, niin kuin allekirjoittanut ensimmäisellä saarnamatkallaan seurakuntaan, on saanut olla mukana siinä, ei voi milloinkaan unhottaa sitä innoittuttavaa voimaa, mikä siinä oli. Tainasten valtakuntaa vastaan todella hyökättiin, ja hyökkääjät tempasivat sen itselleen. Matt. 11: 12. Niin uskomattomasti oli asianlaita, että laajalla alueella oli tuskin ainoatakaan sydäntä, joka ei olisi niin voimakkaasti tuntenut hyvän Paimenen kolkutusta owellensa, ettei sen olisi tähtynyt awata sitä hänelle, pitääkseen ehtoollista hänen kanssaan. Jlm. 3: 20.

Saadakseen ajanmukaisen kokoushuoneen päättiwät paikkakunnan ewankeliumin ystäwät rakentaa rukoushuoneen, jonka tarkoituksensa wihi jo kesällä 1907 kirkkoherra N. J. Bäck ja joka luovutettiin Luth. Gw. Yhdistykselle. Se vähäinen welka, jossa rukoushuone aluksi oli, maksettiin joulukuussa 1916. Senjälkeen piti Gustav Pass hartaushetkiä tässä „Högnabbaksi“ („Korkeanimeksi“) nimitetyssä rukoushuoneessa joka sunnuntai-iltapäivä, mutta jättemmin joka toinen ja joka toinen omalla koululla, joka sijaitsee kolmen kilometrin päässä rukoushuoneesta. Yksinkertaisesti, selwästi, täsmällisesti, raamatun- ja tunnustuksenmukaisesti julistettiin kaikkea Jumalan sanaa, lakia lieventämättömässä ankaruudessaan ja ewankeliumia koko suloisuudessaan. Hänen puheensa liikkui noiden kahden suuren pääasian piirissä: ihmisesä pelkkää syntiä ja Kristuksessa ansaitsematon armo. Ei työ eikä usko saanut mitään sijaa autuudenperustuksessa: se oli yksin Kristus, joka tekewän ja kärsiwän kuuliaisuutensa kautta on tullut maailmalle vanhurskaudeksi, pyhitykseksi ja lunastukseksi. 1 Kor. 1: 30. Uskolla, tuolla tyhjällä, köyhällä kerjäläisen kädellä ottaa ihminen vastaan osansa tuosta kaikille kuuluwasta, ennestään olemassaolewasta pelastuksesta, joka tarjotaan ja annetaan hänelle sanassa ja sakramenteissa. Tämän ohessa ei

myöskään unohtettu teroittaa sitä, miten Jumalan Hengen vaikuttama usko vaikuttaa rakkauden kautta (Gal. 5: 6) ja saa aikaan pyhitetyn elämän Jumalan ja ihmisten edessä.

Loppiaisenä 1909 perustettiin „Teerijärven Ewangelisten Nuorten“ nuoriso-osasto, jonka itsestään määrättyksi puheenjohtajaksi ja johtavaksi sieluksi ja voimaksi tuli Gustav Pasf. Nuorekkaana sydämeltään ja mieleltään, oli hänellä nuorten jatkamaton luottamus ja rakkaus — parhaat edellytykset menestykselliseen työhön heidän keskuudessaan. Kuitenkin huomattiin viime vuosina väjähtämistä nuorten hengellisissä harrastuksissa, mikä kenties johtui johtajan heikontuneesta terveydestä ja työkyvystä heidän hywäkseen, mutta enimmän kai kuitenkin maailmanrakkauden hengestä, joka kaikilla pyrki voittamaan alaa.

„Suureksi“, on joku ajattelija sanonut, „ihminen ei tule sen kautta, mitä hän tekee, vaan sen kautta, mitä hän on“. Se lause soveltuu weliwainajaamme Gustav Pasfiin. Hänen luonnostaan hyvä ja kehittymiskykyinen persoonallisuutensa monine oivallisine luonteenpiirteineen muowautui Hengen ja ristin koulussa kelpo kristityksi. Kaiken sen rohkeisuuden ohella, jota hän eri muodoissa sai: kun hänen työnsä Herrassa menestyi, kun hänelle uskottiin luottamustehtäviä, joista mainittakoon jäsenyys eräässä kirkolliskokouksessa ja kutsumus sekä Teerijärven kirkoneuvoston että kunnanvaltuuston jäseneksi, ja kun hän sai kiitollisuuden- ja myötätunnonosoituksia ystävien puolelta läheltä ja kaukaa, — kaiken tämän ohella sai hän myös lokea woimakasta vastustusta, pahanjuopuutta ja wainoa. Waikkakaan hän, minkä itse ensimmäisenä paheksu en tunnusti, ei aina ollut menetellyt niin nöyrästi ja wiisaasti, kuin olisi ollut toiwottawaa, eiwät hänen hairahduksensa ja erehdyksensä kuitenkaan olleet niin suuria, ettei niitä olisi woitu hywällä tahdolla sovitaa ja unohtaa. Syy

wihaan Gustaw Pasfia vastaan ei siis woinut olla hänen persoonallisuudessaan eikä toimintatawassa, vaan hänen opissaan, tuossa, jota vastaan kaikilla kiistetään. Ap. t. 28: 22. Mutta se tuomitseminen ja wainoaminen, jota suuri osa hänen rakkaista Teerijärveläisistään häntä kohtaan harjoitti, samoin kuin se, että wiranomaiset uusiutuwasti ja aiheettomasti epäsiwät hänen pyhityksensä saada suorittaa tutkimot saarnaluwan saamiseksi, koitui wain hänen hyödykseen, lisäten hänen nöyryyttään ja alistuwaisuuttaan Jumalan tahtoon uskossa ja kuuliaisuudessa. Mainittua saarnalupaa hän ei tarwinnut, sillä taitwaan iltakellot tulivat kohta kutsumaan hänet kotiin wainaloijesta päivätyöstä rauhaan ja lepoon. Ewangeliumin wastustus hänen kotiseurakunnassaan kirjoitti itse tuomionsa kaikille sisäänpäin ja ulospäin selitettävissä olewalla kirjoituksella, sillä surullisen kuuluisalla tiibkolla, jonka waltaan se täysin arwostelukyhyttömänä joutui, kun taas sen ewangeliumin armosta eläwät jäsenet uskonkiistojen ja efsyhtysten aikana olivat aikealla kaswawan tammen kaltaisia, jonka runko tulee yhä wahwemmaksi, mitä enemmän wihurit sen oksia pieksäwät. Lempeästi ja soinnollisesti puhui Gustaw Pasf wastustajistaan, waikkakin hän toijinaan totuuden ja puhtaan opin tähden ankarasti arwosteli heidän opinkantaansa ja sitä tapaa, jolla he tahtoivat sitä wahwistaa ja lewittää.

Gustaw Pasfin saarna- ja sielunhoitotoiminnan otsofosanoiksi ei woida piirtää sopiwampia sanoja kuin ne, jotka hän itse kirjoitti viimeiseltä tautiwoiteeltaan hywälle ystäwälleen, eräälle sielunpaimenelle: „Muistan niin usein sinua täällä maatesfani yfsin huoneesfani. Serra antakoon sinulle yhä edelleen sitä wiisauden henkeä ja woimaa, jota tarwitset tärkeällä paikallasi, jolle Serra itse on sinut elämässäsi asettanut. Di, kallis weli, paikkasi on kaunis, kutsumukseksi on ihana, onneksi

on suuri seisoesjasi osoittamassa Karitsaa, näyttäen ekshneille sieluille heidän autuutensa weressä. Niin, pidä huolta, rakas weli, juuri siitä, että sinä, joka ennemmin olet kihlannut morsiamen yhdelle ainoalle miehelle, myöskin asetat Herran eteen puhtaana neitsyden. Älä wähy tuohon wanhaan, yksinkertaiseen oppiin synnistä ja armosta. Rakia ja ewankeliumia, kadotusta ja pelastusta tahtoo Herra julistettawan. Mutta erityisesti on sanaa toimitetusta syntien puhdistuksesta Jeesuksessa wärawasti julistettawa, ja, kuten sinulla on tapana, selwästi erotettava uskosta ja Hengen työstä meisjä. Älä laiminlyö tätä watedeskään, waan astu esiin sopiwalla ja sopimattomalla ajalla. — — — — —

Wain Jeesukseen on minun uskominen. Uskon, että olen walmis eroamaan täältä. Mutta itse en ole tehnyt mitään siihen. Jeesus teki kaiken. Tarhoitan, että olin walmis, kun hän sanoi: 'Se on täytetty'. Jätändyn sen waraan, mikä silloin tuli walmiiksi, ja siinä olen walmis, pyhä, puhdas, wanhurskas. —

Toiwon, että voit ja wiihdyt hywin ja tyhtywäisenä jatkat työtäsi myrskysjä ja tywenesjä, sateesja ja päivän paistesja, kirkaalla ja pilwifellä säällä, myötä- ja was-toinkäymisessä." — — —

Gustaw Pasin mainittu heikko terweys käwi yhä huonommaksi tafaijesti alenewassa asteikosja kolmena wiime wuotena. Keuhkowika, maksatauti, watsakatarri ja erittäin paha sydänwika — siinä ne kärsimykset, jotka lopulta murtoiwat hänen ruumiinsa ja irroittiwat hänen henkenjä maifista kahleista Helsingisjä marrask. 19 p. 1919, josta hän wiime kuukausina kahteen otteeseen etji lääkäriin- ja sairashoittoa.

Pyhällä hartaudella yhdymme siihen palawaan rukoukseen, jonka kuolewa welimme soperrellen rukoili kahden häntä katsomassa käyneen, rakkaan uskonweljen ja työtowerin läsnäollesja eräässä sairaalassa muutamana päivänä ennen lähtöänsä. „Herra Jeesus“

niin kuuluiwat hänen sanansa, „kuinka iloinen minun tulifikaan olla, kun kodin ranta jo näkyy; wain askel — ja minä olen taiwaassa, ja sitten saan nähdä sinut, Herra Jeesus, kuninkaani, sellaisena kuin olet, kaswoista kaswoihin. Minunhan pitäisi nyt riemuita, kiittää ja ylistää, mutta sinä tiedät, että on niin paljon, mikä nyt estää: tuska, tauti, häitä, synti ja epäusko; mutta kohta on entinen kadonnut, ja kaikki on uutta, ja uudella ja sujuwalla kiehellä siellä kotona saat kuulla minun waijaawan uutta wirttä, sinä Jumalan Karitsa, joka pois-otat maailman synnit. — Rakkaat weljet, saarnatkaa ahkerasti ja raamatunmufaisesti Jeesusta Kristusta ja häntä ristiinnaulittuna; se on kyllä täällä maailmassa hullutus, mutta se on Jumalan hullutus, joka on wiijaampi kuin ihmisten wiijaus, sillä ewankeliumi on kuitenkin Jumalan woima pelastukseksi itsesullekin uskowalle. Kiitos, Jeesus, että olet ilmaissut armon salaisuuden minulle, että olen saanut nähdä sinut, Jeesus, ja mitä olet tehnyt koko maailman puolesta! Sinä ja wain sinä, Jeesus, olet meidän syntiemme sowitz, että ainoastaan meidän, waan koko maailman syntien. — — Siihen, mitä Jeesus edestäni on tehnyt, minä kaiken perustan. — — Sinun käsiisi minä annan henkeni; sinä olet minut lunastanut, sinä uskollinen Jumala. — — Herra Jeesus, miksi wiirwyt, tule pian, olen sinussa täydellinen, wanhurskas ja autuas, sinä olet 'Herra, minun wanhurskauteni', sinä olet kaikkeni kaifissa; kuule minua, Herra Jeesus, se on wiimeinen rukoukseni: kaikki on kadotettua minussa, mutta kaikki on, Jeesukseni, täytetty sinussa. Amen, Amen, Amen. Lässä olen enkä woi muuta, Jumala minua auttaoon. Amen." Senjälkeen hän rukoili Jumalan siunausta koko ewankeliselle kansalle, Luth. Gw. Yhdistykselle, sen iätkäälle, harmaahapsifelle puheenjohtajalle, kaikille sen papeille, maallikkopuhujille ja kolportööreille, että Herra warjelisi heitä oikeasja opissa ja elämässä

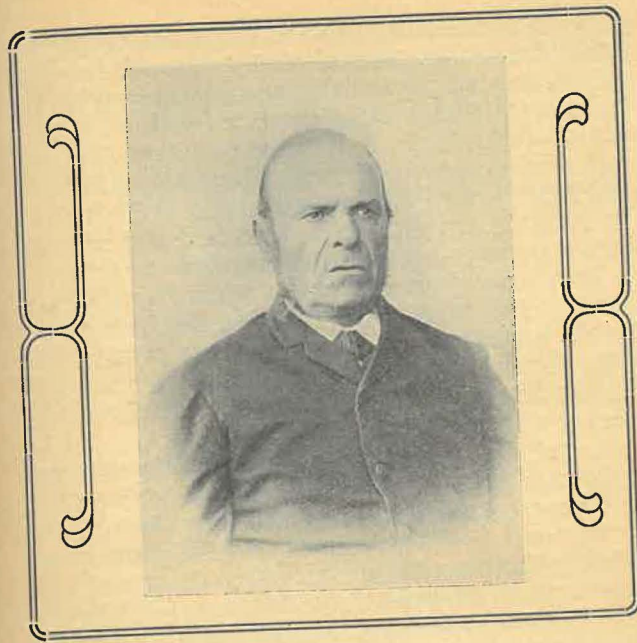

loppuun asti, heille autuudeksi ja omalle nimelleen kunniaksi.

Lähinnä surewat Gustaw Pasšia hänen waimonsa, neljä lastanja: kaksi poikaa ja kaksi tyttöä (yhki poika kuoli ensimmäisellä ikävuodellaan), joiden hyvä kasvataja ja esikuwa hän oli, hänen iäkäs äitinsä ja mainitut wiisi sijarustaan.

Teerijärwen seurakuntalaisten lukuisasti osaaottaessa siunasi allekirjoittanut Gustaw Pasjin maalliset jäännökset Teerijärwen surupukuum puetussa kirkossa 2 p:nä jouluk. jo mainittuna vuonna, jossa tilaisuudessa puhuttiin 2 Kor. 5: 21 johdolla. Sanat, khynelet ja muistoseppeleet tulkitsiwat kaunopuheisesti sitä wilpitöntä surua ja kaipausta, joka wallitsi rakastetun weljen, opettajan ja saarnaajan menettämisen johdosta monissa sydämissä ja kodeissa kaikkialla siinä osassa Suomenmaata, jossa ruotsinkieltä puhutaan ja missä ewankeliumin sanaa rakastetaan ja sen kallista asiaa edistetään. Mutta parien ja kirkon wiereen laitettun haudan ääressä oli kuultawana muitakin säweleitä — riemuitsewan toiwon ja ylösnousemusemuksenwarmuuden säweleitä. Ja sen kulkien peittämän hautakummun, jonka yli talwen walkea paariwaate — puhtauden ja wanhurskauden wertauskuwana — hiljaa lewisi, kun seurakunta, kirkontornin malmikielten weisatesä kaihooisaa kolmiäänistä säweltään, palasi koteihinsa, ei warmaan kaan lauan tarwittse kaitwata yksinkertaista Teerijärwen seurakunnan ja koko Suomen ruotsalaisen seudun kiihtollisten ewankeliumin ystävien pystyttämää muistokirweä, ystävien, jotka sen kautta tahtowat noudattaa Herran kehoitusta: „Muisteltkaa johtajianne, jotka owat puhuneet teille Jumalan sanaa.“ Hebr. 13: 7.

Isidor. Eriksson.

B. S. Siltanen.

Bernanni Siltanen syntyi Rauhajoella Latwamatilan talossa toukokuun 26 p:nä 1841. Kun poika oli kahdeksan wuotias, muuttivat hänen vanhempansa ostamaansa Sillanpään torppaan Sahan kylässä. Täällä erämaassa asui Siltanen w. 1880, jolloin osti Pöntöneen kylässä Hallola nimisen talon, jossa asui kuolemaansa asti.

kautta on wainaja jälkeensä jättänyt esityksen siitä uskosta, jota hän saarnasi ja jossa hän eli ja kuoli. Kirjan alussa hän kirjoittaa: „Kuinka autuas tila eikö ole oleminen Kristuksessa, kun ei enää tarvitse olla Jumalan wihan ja lain kirouksen alla, sillä hän otti pois wihan, nimittäin lain, joka käskyihin päätetty oli, Efes. 2: 15. Joten nyt saadaan kuulua pyhään kylänmiehiksi ja Jumalan perheeksi; olla rauhassa Jumalan kanssa; olla Jumalan lapsi ja iankaikkisen elämän perillinen, ja saamme sanoa hengessä ja totuudessa: „Abba, rakas Isä!“ Se on jotain suurta! — Kun tätä uskoen ajattelee, niin ei woi Jumalaa, rakasta taiwaallista Isää kiittämättä olla.“ —

Siltasen perheoloista mainittakoon, että hän oli kaksi kertaa naimisissa. Ensimmäisen kerran 1863 ja toisen kerran 1883. Jälkimmäinen avioliitto oli lapseton. Perheensä keskuudessa oli Siltanen oikea pappi, joka ei sanan waloa asettanut wakan alle, waan loistamaan perheensä keskuudessa. Sanan saarnaajille oli hänen kotinsa aina auki. Siellä he tapasivat ystävällisen isännän, jonka wieraantwaraisessa kodissa hywin wiihtyi. Saamutettuaan korkean iän, luopui hän talonsa hoidosta w. 1906. Loppuwuotensa eli hän hiljaisuudessa. Ei hän enään ottanut osaa julkisen elämän toimijiin. Harvemmillä käiwät hänen saarnamatkansa. Harwoin hän enään puhettakaan piti. Mutta siitä huolimatta oli hän terve. Wasta viime vuositaipaleella murtui hänen terveytensä. Allekirjoittaneelle wainaja kuolinwuoteellaan walitti, ettei ollut terveytensä päiwinä osannut sairaita ja heikkoja kyllin ymmärtää. Oli ollut usein liian kowakourainen. Nyt ehkä osaisi heitä paremmin lohduttaa, sanoi hän.

Mutta Siltasen päiwätyö oli loppumassa. Ei hän enään saanut toisia heikkoja tukea ja lohduttaa Kristuksen ewankeliumilla. Lohdutuksen ja kehoituksen sanoja hän vielä puheli niille, jotka käiwät häntä

katsomassa. Pitkä, siunauksesta rikas elämä päättyi toukokuussa 1914.

Wäsinyt matkamies oli siirtynyt iäisen kewään maahan, misä ei synty rasita. Ruumis laskettiin rauha-joen hautausmaahan, josta kerran nousee ylösnousemuksen aamun sarastaessa.

K. A. Fonselius.

Kotiin kaipaam!

Kotiin kaipaam! Tääll' on aina
Synkkä, kolkko, kylmä sää,
Aallot aivan raivokkaina
Puritta vasten myrskyää.

Kotiin kaipaam! Yö on musta.
Siinä en mä viihdy, en.
Varron häihin kutsumusta,
Tyyntä jälkeen myrskyjen.

Kotiin kaipaam! Ahtaaks' aivan
Murheenlaakso mulle käy.
Pyydän, Herra, riemuun taivaan
Viemään kohta ennättäy!

Kotiin kaipaam! Uuvuttaapi
Tyhjiys maisten rientojen.
Autuas ken kuolla saapi,
Päästä luokse Jeesuksen,

Kotiin kaipaam! Isä kallis,
Laske lapses kotihin!
Ethän uupuvan mun sallis
Matkan vaikeuksihin.

Kotiin kaipaam! Paimen hellä,
Luokses lampaas päästä suo,
Kantain hellin sydämellä
Taivaan riemuhun se tuo!

Kotiin kaipaam! Turvaisasti
Pääni painaa rintaas suo!
Riennä pursi, joutuisasti,
Rauhan rantaan lapsi tuo!

Kotiin kaipaam! Rauhassansa
Ruumis maassa uinahtaa,
Mutta armoituksestansa
Sielu Herraa kiittää saa.

Kotiin kaipaam! Vasta siellä
Mieli oikein riemastuu.
Kaikki vaivat täällä tiellä
Siellä täysin unhottuu.

E. Litzell.
Suom. K. W. T.

Jeesus ilmestyy kahdelle opetuslapselle tiellä Emmaukseen.

Herra on todella nousut ylös.

„Kotimatkalla“-kalenteria warten kirjoitti Pastori Lauri Takala.

Sodin ruhjottu onni on palautunut. Särkynyt kieli antaa jälleen tähteläisiä säveliä. Mitiraukan tuhlaajapoika, monen khyneleen ja rukouksen lapsi, on kotiutunut harharetkiltään. Tuskan päivä se oli äidille, jolloin poika ilmoitti aikomuksensa lähteä kodin ahtaasta ilmapiiristä kauas Amerikan kuuluun wapauteen. Onnettomuuden musta huntu laskihe yli kodin. Mitiparka hautasi kauneimmat toiveensa kalmiston multiin. Kasvas kiwi painoi sydäntä.

On wuosikymmen wierähtänyt, kun alkaa kulkentua huhuja äidin korville: Suuri siirtolaisalus on tulossa

waltameren takaa. Pieni walonjäre wiivähtää äidin otjalla: „Entä jos kadotettu poikanikin...“ Pian hän kuitenkin waipuu entistä synkempään yöhön. Mutta miehestä mieheen kerrotaan: „Tuhlaajalapsikin kuuluu olewan tulossa.“ Huhut saawat yhä kiinteämmän muodon. Joku on jo nähnyt hänet Hangon rannassa. Wihdoin saapuu uutinen warmalta taholta. Yhdellä tempaifulla on murheen yö wäistynyt aamun koittoa. Hautakiwi on singahtanut syrjään. Mullat karisewat pois äidin toiveiden yltä. Huhu sai warmuuden. „Poika on todella palannut! Paennut on kotona! Kuollut elää!“ Se ei ole enää wain huhu — se on todellisuus.

* * *

„Herra on todella nousut ylös!“ Siinä se kosti, johon opetuslasten patoutunut riemu purkautuu, kun huhut Jeesuksen ylösnousemuksesta osottautumat tofiksi. Onhan Golgatan pitkäperjantai riistänyt heidän rakkaimpansa, wienyt toiwon ankkurin, painanut sydämet epäilysten ja epätoiwon syhimuustaan yöhön. Lunastaja maksaa ruumiina raskaan kiwen kätöksä.

Mutta ihmeellisiä huhuja alkaa kiertää kaupungilla kolmannen päivän aamuna. Wawahuttawa maanjäristys herättää Jerusalemin asukkaat. Naifet, jotka aamunkoitossa owat rakkauten ajamina rientäneet menetethn Mestarin haudalle, palajawat pelon ja ilon wallassa kertoen merkillisiä asioita. Ne owat löytäneet haudalta poiswieritetyn kiwen, puolikuolleet wartijat, taiwaan lumiwalkoisen lähettilään. Sitä, mitä he etsiwät, Jeesuksen ruumista, sitä he eiwät löytäneet; hauta oli tyhjä. Ja kun he kiiruhtawat sieltä, tulee Jeesus ilmieläwänä heitä vastaan ja lähettää terwehdyksen weljille. Nyt saapuu miltei joka tunti yhä ihmeellisempiä huhuja, yhä merkillisempiä tiedonantoja opetuslasten päämajaan.

Pietari ja Johannes käywät toteamaassa, että hauta on tyhjä. Maria Magdaleena tapaa itse Jeesuksen. Opetuslasten sydän hoippuu pelon ja toivon välillä: „Jospa se olisi totta... Mutta ei! Se on varmaan ärtyneen mielikuvituksen tuotetta.“ Tällaisia johtopäätöksiä tehdään lukiutujen omien takana. „Kun nämä kuulivat, että hän eli ja että Maria oli nähnyt hänet, eivät he uskoneet.“ (Mark. 16: 11.) Mieli painuu takaisin epäuskon hautaan.

Netki hetkeltä saavat huhut kuitenkin yhä kiinteämman luonteen. Ja sitten tapahtuu jotakin: Jeesus ilmestyy Simonille, tuolle kieltäjäpoloiselle. Nyt tähtyy epäilysten usvien haihtua, kun myrskypilvien etelätuulen edestä. Samaan aikaan saapuvat Emmausmatkustajat kepeäjalkaisina kuin peurat: He ovat aterioineet elävän Jeesuksen kanssa. Nyt kosti rikkoo padon. „Herra on todella nousnut ylös.“ Huhut muuttuivat autuaalliseksi varmuudeksi.

Varmuus on tullut epäilysten tilalle. „Herra on todella nousnut ylös.“ Opetuslapset nousivat epäuskon haudasta. He ovat kuin haaksirikkoutuneita, jotka ovat uiskennelleet aaltojen wallassa, kunnes jalka tawottaa pettämättömän pohjan. Tosin tämä varmuus vielä kerrottuna hetkenä monelle heistä on tunteenpurkausta, joka seuraavassa tuotiossa voi jälleen vaihtua epäilykseen. Siksi Jeesus paimenwiijauksessaan rientää laskeamaan heidän jalkansa sanan perustukselle. On merkillepantavaa, ettei hän kehu eikä kiittele, „rehellistä epäilyä“. Ei hän tee, kuten nykyajan opettajat, siitä hywettä, jolla miltei Jumalalle keltwataan. „Hän soimasi heidän epäuskoaan ja sydämensä kovuutta.“ (Mark. 16: 14.) Ei hän käske opetuslapsia odottamaan sydämen wakuutuksia ylösnousemuksen todellisuudesta. Ei! Väälkeeksi epäilystä vastaan hän asettaa kirjoitusten warman sanan. Emmaustien kulkijoille hän „selitti, mitä hänestä oli

sanottu kaikissa kirjoituksissa“ (Luuk. 24: 27). Lukiutujen owien takaa löytämien opetuslasten „hmmäryksien hän awasi käsittämään kirjoitukset“ (Luuk. 24: 44). Hän näyttää heille käsistensä ja kyljestänsä ne „haawat joiden kautta olemme parannetut“ (Jes. 53: 5). Sillä tawoin wahwa profeetallinen sana wuodattaa epäilysten täyttämiin sydämiin „sen rauhan, jota ei maailma voi antaa“ (Joh. 14: 27).

Lukijani! Usein mekin opetuslasten tawoin waiwumme epäilysten ja epäuskon pimeään hautaan. Ehkä sinulla ei vielä ensinkään ole ollut autuuden varmuutta. Tahi ehkä ennen niin kirkas päivä on pilviin peittyinyt. Murhe tähttää sydämen. Herra on kuollut, kun rukouksiin ei tule wastausta. Sana ei maistu. Et tohdi autuudesta iloita. „Dot aivan kuollut ja tunteeton.“ Kalman katku henkii uskonelämästäsi.

Kuule! „Herra on todella nousnut ylös.“ Pyhähdh! Kiinnitä katseesi sanaan „todella!“ Ylösnousemus ei ole satua eikä hurstkaan mielikuvituksen tuotetta. „Se on warmä sana ja kaikin puolin wastaanottamista ansaitsewa“ (1 Tim. 1: 15). „Kristus on kuollut meidän syntiemme tähden kirjoitusten mukaan, hän haudattiin ja herätettiin kuolleista kolmantena päivänä kirjoitusten mukaan“ (1 Kor. 15: 3, 4). En neuwo sinua tuijottamaan sydämesi epäilyksiin enkä omiin pyrkimykksi. Kirjoitettu sana ja sowintohaawat siinä tuowat varmuuden. „Minä tiedän minun lunastajani elävän“ (Job. 19: 25). Sanan kalliopohjalla sinulla on tunnon rauha haawotetuissa ja ylösnouseksessa Wapahtajassa.

„Sydämees' älä katso,
Waan wereen Karitsan
Ja Suudan jalopeuran
Awattuun hautahan.“

(S. I. 330: 4.)

* * *

Sana antaa tämän varmuuden: „Herra on **ylös-nousjut!**” Meikin olemme nousseet synnin ja lain tuomioiden haudasta.

Pietarirukka! Hänelle olivat varmaan nuo kolme päivää synkemmät kuin muille. Kieltäjän häpeämerkki leimasi hänen otsaansa. Tunnolla poltti kärsivän Wapahtajan sääliwä katse. „Minä, joka kallionlujan lupauksen annoin, minä horjahdin näin sywälle. Kielsin Herrani.” Se oli kadotuksen tulta maan päällä.

Mutta ihmeellinen on Jeesuksen paimenraikaus. Hän osottaa erityistä hellyyttä ja huomaawaisuutta langenneelle weljelle. Ylösnousemusaamun terwehdyksen hän enkelin kautta lähettää „opetuslapsille ja Pietarille” (Mark. 16: 7). Ja sitten hän ilmestyy erikseen Pietarille. Tuon waliawan hetken wuoropuhelua emme tunne. Warmaa wain on, että Pietaripoloinen tähdellä todella tekee tuttuuutta sen totuuden kanssa, että Jeesus on sowitzanut weriruskeatkin synnit.

Se sowitzoweri, joka riitti Pietarille, riittää sinulle ja minulle. Jumalan sana osottaa, että me kauttaaltaan kaikkinen synteinemme olemme lain kiroustuomion ansainneita. Mutta on warmaa, että kipeimmin koskee tuntoon, kun uskowaisena saat huomata olewasi kieltäjä-Pietari. Kun totuuden tunnossa eläesfäji horjahdat maailmaan ja olet ääneti silloin kun epäuskoiset intomielin pilkkaawat „tyhmää saarnaa” ja läwis-tävät ristiinnaulittua, silloin waimut helposti epätoimoon: „Olen kieltänyt Herrani. Hänkin kieltää minut. Waikka ryöwäriille armo riitti, ei riitä minulle, joka kielsin Lunastajani.”

On balsamia pakottawalle tunnolle kuulla: „Herra heitti Pietarinkin synnit Jeesuksen päälle. Rikkomukset waiwuiwat weren hautaan. Jeesus on ylösnousemisen kautta julistettu wapaaksi niistä. Siksi olet sinäkin vapaa. Sinun ei tarwitse pelätä lain tuomioita.” Kun yksi kuoli, niin kaikki kuolivat: kaikkien kaikki synnit

hukkuiwat wereen. Kun yksi nousi, niin kaikki nousiwat puhdistettuina Jumalan edessä. „Jumala on tehnyt meidät, jotka olimme kuolleet rikoksiimme, eläwiksi Kristuksen kanssa ja yhdesfä hänen kanssaan ajettanut meidät taimaalliseen oloon” (Ef. 2: 5, 6).

„Herra on todella nousjut ylös ja on ilmestynyt Simonille.” Ristiinnaulittu ja ylösnousjut Wapahtaja on onnellistuttanut sinua, Simonparha, erityisellä ilmestyksellään kasteessa, jossa „olet hänen kanssaan herätetty uskon kautta, jonka Jumala waiwuttaa” (Kol. 2: 12). Syntisi owat weren hautaan waiwuneet. Olet ylösnousjut Jeesuksen kanssa. Sana ja kaste wakuuttawat tosi asian.

„Et woi nyt enää epäillä,
Sua Herra ei woi hyljätä,
Kun Poikans sulle antoi.”

* * *

Ylösnousemus todistaa Jeesuksen Herraksi: „Herra on todella nousjut ylös.” Opetuslapset owat murheen yössä eläneet muiden herrojen pelosfa lukittu-
jen owien takana. Herra Jeesus näyhti kärsineen mufertawan tappion.

Nyt he tietävät: Jeesus on Herra. Hautakiwi, roomalainen sinetti, wäfewä wartiojoukko, pimehden ruh-tinas ei woinut häntä siteissfään säilyttää.

Sellaisen Herran alamaifena kelpaa laulaa: „Herra on minun paimeneni. Ei minulta mitään puutu” (Ps. 23: 1). Olkoon että helwetin herra harjottaa näen-
näistä waltaa, kun sowitzosaarnan julistajia ruoski-taan raadin edessä, kytetään wanflan komeroihin, kiwitetään pahantekijöinä. Apostolit tietävät, että ylhäällä istuu herrojen Herra, ylösnousjut Kristus, joka aikanaan sormensa wittauksella kufistaa perkeleen herruuden. Gaudat aukenewat ja luowuttawat taimaan omaifisuuden sen oikealle Herralle. Ylösnouse-

mus sytyttää toivottomissa mielisä elävän toivon, niin että he rohkeina päästävät lentoon ristin ja ylösnousemuksen sanoman, jota ei tänä päivänä perkele ole tuhon nuolilla tawottanut.

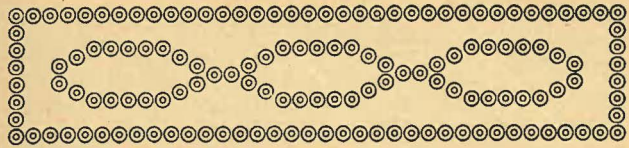
Monenlaisia herroja palvelee meidän aikamme. Ihmisnero, maailman kunnia, kiljivä kulta saavat tuhannet polvistumaan eteensä. Syntihimot harjoittavat herruutta nuorijomaailmassa. Ja uskova armolapsi wärisee, kun perkele, maailma sekä oma liha temmeltävät ja kuoleman kita ammottaa saalista odottaen. Ristinpilffa ja epäuskoiſen suuret sanat woivat tuffia uskovan suun.

Kuule! „Mä itke, katso, jalopeura Juudan sukukuntaa, Dawidin juurivesa on woittanut“ (Nlm. 5: 5). Ylösnousut Wapahtaja on Herra. Golgatan uhrikumpu ja pääsiäisaamun tyhjä hausta haastawat riemuwoitosta, jossa kuoleman pelon orjilta kahleet katkesiwat (Hepr. 2: 14, 15).

Herran Herran pasuuna puhuu. Silloin hautakivet kohoawat. Silloin on ylösnousemuksen aurinkoinen aamu. Silloin muut herrat pakeniwat, jos mahdollista, waltamerten taakse. Mutta herrojen Herran wanhurstas wiha wiskaa jokaisen weren tallajaan, ylösnousemusarmon hylkääjän iäiſeen waiwaan.

Herra on nousut ylös. Me nousemme ylös. Me nousemme morjiamena häpäpäiwän wiettoon. Sellainen on meillä toivon ankkuri, joka kestää ankaramminkin epäuskon myrskyn.

„Herra on todella nousut ylös.“ Se ei ole huhu. Se ei ole pettäwä mielikuwa. Se on elämä todellisuus. Siksi saarnaamme ei ole turha. Sillä sen sijältönä on Lunastaja, Herra, joka on todella nousut ylös.

Waloisa ilta pimeän päivän jälkeen.

Kirjoittanut Juutalaislähetysaarnaaja Philip Gordon.

Manhalla Todresilla ei ollut niin mitään ilon toiwoa htkinääseen maailmaansa. Hän oli elänyt nuoruutensa niinkuin myhrä kolossaan, tehnyt työtä ja kärsinyt puutetta pienestä pitäen. „Tooraa“ (lakia) oli hän hywin wähän saanut oppia juutalaiskoulussa sinä lyhyenä aikana kuin hän sai sitä kähdä. Todresista tuli kuitenkin sangen hurstas sielu. Jos esim. rabbi tai talmudintutkija meni hänen ohitseensa siitä, mistä hän istui, nousi hän heti paikalla ja jäi seisomaan. Paastoista ja juhlista ja erittäinkin sapatinpäiwästä otti Todres hywin tarkoin waarin. Hän otti, sanalla sanoen, jantilleen waarin kaikesta, mitä Juutalainen sekä welwoillisuudesta että tottumuſesta noudattaa pitkin vuotta. Mutta lukemisen halua hänellä ei ollut. Sitä halukkaampi hän oli kuuntelemaan, mitä muut lukiwat tai pohtiwat. Todresilla oli käytännöllinen hymmärrys ja hän mietiskeli mielellään itſe. Mutta lukeminen ja opiskeleminen ei ollut Todresin asia.

Ja kuitenkin tuli Todresista sangen taitawa mies. Hän oppi katselemaan maailmaa, ei ulkoa opittujen selitteiden (teoriojen) filmälaseilla, waan omilla sil-

millään, kun tuli kysymykseen erottaa totuus wälheestä, oikea wäärästä. Hän tunsi hylwää myötätuntoa sellaisia kohtaan, jotka tavalla tai toisella olivat joutuneet kärsimään ilkeyttä ja wääräyttä. Nuorena oli Todres myöskin mieltynyt sosialistisiin puheenparsiin ja hänellä oli myöskin halua ja tahtoa auttaa tätä kurjaa maailmaa paremmalle kannalle. Mutta agitaattoriksi rupeaminen oli wästen hänen luontoaan.

Juutalaisella tähtyy olla waino ja lapsia. Niin oli Todresilläkin ollut. Mutta nyt hän oli leskimies; hän joutui sellaiseksi kuitenkin onneksi wasta sitten kuin hänen kolme poikaansa ja tyttärensä olivat lentäneet pois pesästä noukkiaukseen jhwäsiään eri tahoilta — kaikki kauas, kauas pois hänen luotaan. Juutalaislapset hajaantuwat aikaisin kodista, ja niin jäi Todres yksinään maailmaan.

Juuri tämän yksinäisen, ilottoman sydämen tähtti suuri ja laupias Jsa ilolla Todresin elämän myöhäisenä iltana. Oli jouluaatto, ja kaupungissa wallitti wikkas liike. Liikehuoneustot olivat täpösentähmä ostajia. Kristittyt ostiwat lahjoja toisiaan warten, ja kokonaiset rivit pieniä kuusia muodostiwat raiikkaalta tuoksuwan metjän kaupungin torin keskellä. Moni Juutalainenkin hanffi sellaisen kuusen, ripusti siihen koristeita ja pieniä kynttilöitä — saattoiwathan ne olla „khanuka-kynttilöitä“. Mihetta tähän kristittyjen tapaan eiwät juutalaiset yleensä tiedä; he eiwät tiedä sen merkittewän sitä, että Mesšias syntymällä maan päälle on istutettu tänne elämän puuksi antamaan synnin kautta kuolonalaiseksi joutuneelle ihmiskunnalle iankaikkisen elämän lahjan.

Juuri tänä iltana oli Todresin sydän kowin raskas. Hänellä ei ollut ainoatakaan ihmistä, ei ketään, jonka kautta hän woisi saada ilontapaista sydämeensä. —

Ja kuitenkin tunkiwat aawistusten auringonpilkahdukset tuon synkän pilwen läwitse niinkuin ei kos-

kaan ennen. Mutta hän oli itse niin wähän tietoinen siitä, ettei hän edes kohdistanut huomiotaan siihen — hänestä wain tuntui siltä kuin jokin olisi päättynyt. Ja sitten? Yksinäisellä, wanhalla, köyhällä Juutalaisella — mitäpä hänellä enää on odotettawissa? —

Owelle koputettiin.

Todres nousee, ottaa kynttilän käteensä ja awaa owen. Siinä seisoo hänen wanha ystäwänsä ja naapurinsa Mendel.

„Hylwää iltaa, Todres“, hän sanoi. „Kuinka sanoitaankaan? 'Toinen käsi pesee toista'. Minä olen yksinäinen ja sinä olet yksinäinen, ja sentähden ajattelin, että olisi hylwä pistäntyä luoksesi hetkiseksi. Syninen kaipaa seuraa, warkinkin silloin kun hänellä on jotakin huwittawaa lukemista — 'waloa yhdelle ja waloa monille', kuten wiisaamme sanowat —; se on toisin sanoen: mitä aion lukea itselleni, siitä riittää meille molemmille.“

Jos Mendel olisi sanonut, että hän oli tuonut Todresille luettawaa, olisi tämä katsellut häntä toisilla silmillä kuin nyt. Sillä kuulemaan, ainoastaan kuulemaan oli Todres halukas. —

„Juuri tänään“ — kertoi Mendel — „saapui kaupunkiin kassi Juutalaista, joita kutsutaan lähetystäsaarnaajiksi — —“.

„Lähetytsaarnaajiksi“, puuttui Todres oikaisten puheeseen.

„No, miksi heitä kutsutaan, se on minusta yhden tekewä. He jakoiwat kuitenkin kirjoja, ja minäkin onnistuin saamaan pari kirjaa, toisen hebreaankielisen, toisen juidaankielisen. Sitten ajattelin, että saataisiin tulla sisään ja lukea wähäsen sinullekin. Tänään on kristittyjen suuri juhla, kuten tiedät, ja sentähden olisi sopiwaa lukea kertomus sen aiheesta. Tosin tiedämme me Juutalaiset kaiken paremmin — sillä sekä äidinäiti että isänäiti kertoiwat sen meille, kun wielä olimme

pieniä. Niinkuin tiedät, oli minusa ennen räättälin-ammattiin ryhtymistäni vähäsen talmuudintutkijan wifaa, jonka tähden minulla myös oli tilaisuus lukea kirja „tuosta miehestä“ (eräs häwäistyskirja Jeesuksen syntyästä ja elämästä). Mutta kun minä nyt olen räättäli ja tiedän, että joka asialla on kaksi puolta, niin ei haittaa, vaikka katsoo toistakin puolta.“

Todreskin oli kuullut „jutun“ kerrottawan. Mutta Todres ei uskonut kaikkea, mitä sanotaan tai painetaan. Hän oli kerran kuullut erään wiisaan rabbin sanowan: „Samoin kuin voidaan puhua hullutuksia, samoin voidaan sekä kirjoittaa että painaa hullutuksia.“

Mendel siirsi synttilänjalan lähemmäksi, awasi kirjan ja luki:

„Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tähtäntöön käyneistä tapahtumista, sen mukaisesti kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet sanan palvelijoina, niin olen minäkin, tarffaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, arwoisin Teofilus, jotta oppisit tuntemaan, kuinka warmoja ne asiat ovat, joita sinulle on opetettu.“ Luuk. 1: 1—4.

Tämä ei tunnu 'jutulta', sanoi Todres.

Mendel ei wäittänyt vastaan ja luki edelleen. Ja lukiessaan hänen äänensä käwi yhä kirikkaammaksi ja lujemmaksi; huomasi, miten hänen tunteensa sulii luetun kansa yhteen, saattoi luulla näkewänsä nuo wanhuksiset uudestaan wierekkäin istumassa koulumpenkillä ja lukemassa oppiakseen. Ja Mendel luki:

„Ja sillä seudulla oli paimenia kedolla wartioimassa yöllä laumaansa. Niin heidän edessään seisoi Herran enkeli, ja Herran kirkaus loisti heidän ympärillään, ja heidät waltasi suuri pelko. Mutta enkeli sanoi heille: 'Mitkää peljätkö; sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tulewa kaikelle kansalle: teille on tänään

Daawidin kaupungissa syntynyt Wapahtaja, joka on Kristus, Herra.“ — Luuk. 2: 8—11.

Molemmista wanhuksista tuntui kuin olisivat he olleet juutalaisten paimenten kansa Betlehemin kedolla Jsraelin maassa ja kuunnelleet enkelin suusta sanomaa Messiaan tulosta. — — —

Tässä pysähtyi Mendel. Kumpikin istui nyt itseeseen waiti ja ajatuksiin waipuneena, kunnes Mendel yhtäkkiä katsahti ylös ja sanoi:

„Todres, tämän t ä h t y h olla totta, muu ei ole mahdollista.“

Mutta Todres ei wastannut mitään, waan sanoi, himmeä katse suunnattuna häneen:

„Mitki et lue edemmäksi, Mendel?“

Tämä jatkoi:

„Ja katso, Jerusalemissa oli mies, nimeltä Simeon; hän oli wanhurskas ja jumalinen mies, joka odotti Jsraelin lohduitusta, ja Pyhä Henki oli hänen päällään. Ja hänelle Pyhä Henki oli ilmoittanut, ettei hän näe kuolemaa, ennenkuin on nähnyt Herran Woidellun. Ja hän tuli Hengen waikutuksesta pyhäkköön. Ja kun wanhemmat toivat Jeesuslasta sijalle menetelläkseen hänen kanssaan, niinkuin tapa oli lain mukaan, otti hänkin hänet sliinjä ja kiitti Jumalaa ja sanoi: 'Herra, nyt sinä lasket palvelijasi rauhaan menemään, sanasi mukaan, sillä silmäni ovat nähneet pelastuksesi, jonka olet walmistanut kaikkien kansojen nähden, waloksi, joka on ilmestynä pakanoilta, ja kirkaudeksi kansallesi Jsraelille.'“ Luuk. 2: 25—32.

Kolkutus owelle keskeytti Mendelin luvun. Kirjeenkantaja kyshi, asuiko herra Todres siellä, ja Todres jai sinetöidhyn kirjeen.

Nyt nousi Mendel poistuakseen ja jättääkseen ystäwänsä yksikseen nauttimaan sitä iloa, minkä hänen Amerikassa olewat poikansa olivat hänelle walmistaneet.

„Jää tänne“, sanoi Todres, pannen kätensä Mendelin olalle. „Kun minä olen sinulta saanut kuulla itse taitaasta tulleen kirjeen, niin täytyy sinunkin kuulla, mitä minulle ilmoitetaan uudesta maailmasta, Amerikasta tänään.“

Mendel palasi paikalleen Todresin, joka muuten oli niin haluton lufemaan, asettaessa nenälleen harvoin käyttämänsä lasit ja kumartuneena yli pöydälle lewitethyn kirjeen, lukiessa:

„Rakas isä! Me, sinun poikasi, olemme yhdessä täällä ja hyvin onnellisia! Kuinka hyvää ja suloista se onkaan, kun weljekset jowusja keskenänsä asuwat! Mutta onnemme ei ole ainoastaan siinä, että Jumala on antanut meille, mitä ruumiilliseen elämäämme tarvitsemme. Hän on armahtanut meitä ja antanut meille sitäkkin, mitä tarvitsemme iankaikkiseen elämään. Hän on woidellut silmämme Pyhällä Hengellä, niin että olemme woineet nähdä Jeesuksen Kristuksen. Sentähden on toiwomme ja rukouksemme, että sinäkin tulisit osalliseksi tästä suuresta onnesta, wieläpä juuri sinä iltana, jolloin Jumala, antoi meille tuon taitaalisen lahjan ja uskollisuudessaan lähetti meille lupamaansa Goel Sedekin (wanhurskaan wapahtajan). Jospa sinä, rakas isämme, saisit nähdä meidän Messiaamme, Jeesuksen, niinkuin wanha Simeon näki hänet, woidaksesi lähteä täältä rauhaan. — Mutta wielä muutama sana. Sinähän olet niin yksinäinen wanhasa kotimaassa. Etkö tahdo tulla tänne meidän luoksemme? Niinkuin Joosef kaipasi isäänsä, niin mekin kaipaamme isäämme. Joosefin waunuja ja hewosia emme sinulle lähetä tullaksesi poikiesi luo yli meren, waan sen sijaan matkalipun. Toiwomme ja uskomme, ettei pyhntöämme hylätä, ja odotamme ikäwöiden pikaista wastausta — — —“

„Mendel“, sanoi Todres, „tiedätkö mitä? Sinähän olet kuin yksinäinen lintu katolla. Ohdotan siis, että

lähdet minun matkaani. Jumala on nyt liittännyt meidät eläwien joukkoon; älköön siis meri meitä erottaa. Seuraa minua Amerikkaan!“ —

Wielä samana iltana kirjoitti Todres pitkän kirjeen ja kertoi, miten hän juuri samana iltana oli oppinut tuntemaan Jeesus-Messiaan Mendelin kautta, joka myöös oli halukas seuraamaan häntä Amerikkaan.

Mutta ennenkuin wanhukset sanoivat toisilleen hyvää yötä, otti Todres kirjan Mendelin kädestä ja luki itse selwästi ja hartaasti:

„Herra nyt sinä lastet palvelijasi rauhaan menemään, sanasi mukaan; sillä silmäni owat nähneet pelastuksesi — — —, waloksi, joka on ilmestynwä pakanoille, ja kirrkaudeksi kansallesi Israelille.“

Charles Malan.

Elämäntuwa.

Charles Hamilton Malan, monille kristityille tunnetun geneveläisen Caesar Malan'in pojanpoika, syntyi 1837. Hänen äitinsä, joka warhaisimmasta nuoruudestaan asti oli elänyt läheisessä uskonyhteisössä Wapahtajansa kanssa, kuoli Charlespojan ollessa wain kolmentuotias. „En woisi kuolla rauhassa ajatellesani, että jätän pienet poikani orwoiksi“, sanoi hän kuolinwuteellaan, „jos en niin kokonaan woisi uskoa heitä Wapahtajani huostaan.“

Tämä hänen warma luottamuksensa ei pettynytkään; sen osoittaa parhaiten se todistus, minkä hänen kaikki kolme poikaansa sittemmin todistivat uskollisina

Jeesuksen Kristuksen tunnustajina sekä se erityinen tapa, jolla Jumala käytti palveluksessaan kahta nuorempaa poikaa, jotka näyttiwät perineen isojän teeskentelemättömän suorajukaisuuden ja kywän lyhyesti ja jattuwasti ilmaista ajatuksensa.

Isä oli pappi, mutta siitä hengellisestä vaikutuksesta, mikä hänellä oli poikiinsa, mainitsee Charles wain sen, että isä antoi heidän opetella ulkoa muutamia Sananlaskukirjan lukuja. Eräs wanhanpuoleinen naisystävä, joka heidän äidiltään oli saanut tehtäväkseen heidän kasvatuksensa walwomisen, khlwi heidän hentoihin sydämiinsä monta jumalallisen totuuden siementä, jotka wastaisina vuosina nousiwat taimelle ja kantoiwat hedelmiä.

Charles ei vielä ollut täyttänyt seitsemäätoista vuotta, saadessaan upseeri-waltakirjansa ja joutuesaan heti senjälkeen lähtemään Krimille.

Sewastopolia piiritettäessä sai hän 17 p. kesäkuuta 1855 wiisi eri luodinhaawaa ainoankaan luun ruhjoutumatta. Hän oli ryhmenttinsä kanssa tulissimässä taistelussa, kun luoti osui hänen toiseen lonkkaansa ja hetkeksi wei häneltä koko liikkumiskywän. Hän waipui maahan, mutta ei kadottanut hetkeksikään tajuntaansa, ja hänen oli tällä tawoin pakko toimeettomana olla näkemässä niitä hirmutekoja, joita taistelun kiihkossa tehdään taistelutanterella. „En saattanut olla“, kirjoittaa hän, „kysymättä itseltäni, minkätähden nuorihmijet surmaawat toisiaan? Eiwäthän he tunne toisiaan eiwätkä ole milloinkaan vähimmälläkään tawalla loukanneet toisiaan? Wain yksi wastaus woidaan antaa siihen kysymykseen, ja se on tämä: Sen on wihemies tehnyt, se Jumalan ja ihmisten wihemies, jota kutsutaan maailman ruhtinaaksi (Matt. 13: 28; Joh. 12: 31 ja 16: 11).

Malanin saamat wammat oliwat kuitenkin niin wafawanlaatuisia, että katsottiin wälttämättömäksi

lähettää hänet Englantiin. Siellä oleskeli hän jonkun aikaa syrjäisellä maaseudulla, jonka puhtaassa ilmassa ja hiljaisuudessa hän toivoi saavansa takaisin terveytensä ja voimansa. Tuon tuskin kahdeksantoista vuottaan nuorukaisen osoittama urhoollisuus oli herättänyt yleisön huomiota, ja sanomalehdet toivat kaunopuheisin sanoin hänelle esiin isänmaan tunnustuksen.

Jumalan erityisestä johdatuksesta tarjoutui hänelle toivuttuaan tilaisuus ajutanttina seurata kenraali Ruskelia Kanadaan. Tämän miehen lujalla ja tofikristillisellä luonteella oli voimakas vaikutus Malanin siälliseen elämään, mikä tänä aikana huomattavasti kehittyi. Voidaan sanoa, että hän jo lapsuudesta asti oli ollut Jumalan Hengen vaikutuksen alla ja että hänen kääntymisensä tapahtui noin vähitellen. Eräs mitä vaikuttavin syh tähän oli hänen omien sanojensa mukaan lyhyt vierailu, jolla hän ennen Intian matkansa oli Beckenhamin pappilasja. „Se pyhä, rauha minä siellä näin, herätti minussa hartaan halun itsen päästä sen omistajaksi.“ Talon rouwa oli ollut hänen äitinsä ystävä eikä jättänyt mitä vakavimmin kehoitamatta häntä antamaan sydämensä Herralle, kirjoittipa vielä samassa hengessä hänelle Intiaankin. Nämä kirjeet tulivat hänelle suureksi siunaukseksi. „Moin lukea raamattuan“, kirjoittaa hän myöhemmin, „mutta luin sitä silloin niin kuin nyt luen kafferilaisraamattua roomalaisin kirjaimin, se on, osain lausua sanat, mutta en hymmärtänyt niiden merkitystä. Jumalan rakkauden täytyy päästä sydämeen, syntien anteeksijaamisen varmuuden walaista mielen, ennenkuin oikein woi hymmärtää Jumalan sanaa.“

Intian matkalla joutui laiva hirmumyrskyn käsiin, ja mitä suurin waara uhkasi sitä. Kuolema toistamiseen silmienjä edessä nuori upseeri näki tuomion ja iankaikkisuuden wakawammasja walossa kuin milloinkaan ennen oli nähnyt. Rufouksia ja raamatunlausuita

tuli hänen mieleensä, mutta näihin sekoittui myöskin tunnustamattomien, katumattomien ja anteeksijaamattomien syntien muisto. Kun waara oli ohitse, kehoitti eräs toweri häntä yhdesjä hänen kanssaan kiittämään Jumalaa heidän pelastuksestaan. Hän sanoo tehneensäkin sen sydämensä pohjasta, samalla kun hän tunnusti syntinsä ja rukoili armahdusta.

„Kuolema torjasi monta uhria rykmenttini keskuksesta ensimmäisenä kesänämme Intiasja“, hän kirjoittaa. „Tapahtui usein, että iltasella luin hautauskuvut jollekulle, jonka kansja aamulla olin ollut puheisja. Milloinkaan en unohda eräänä päiwänä tapahtunutta käyntiäni sairashuoneella erään sotilaani luona. Näin että hän teki lähtöä ja tunsin kuitenkin olewani woimaton sanomaan hänelle lohduituksen sanaa. Melkein epätoiwon tuskasja kumarruin lopulta hänen ylitseen, jottei kukaan kuulisi sanojani, ja kuiskasin: 'Banha toweri, luota Herraan Kristukseen!' 'Niin teenkin, herra luutnantti', wastasi kuolewa. Miten nöyryhtyksi tunsinkaan itseni sinä hetkenä! Tähtyihän minun itselleni tunnustaa, miten wähän olin awannut sydämeni Kristuksen elämälle. Miten uskalsin sitten puhua hänestä muille!“

Yhdentolmatta wuoden ikäisenä nimitettiin Malan kapteeniksi. Hänen oli nyt walittawa joko itsenäisen tilanomistajan mukawa elämä kotimaassaan tai waiwalloinen wirantoinitus wieraassa maanosassa. Määrääjäksi tässä jäi kuitenkin se, missä hän parhaiten woiwi palwella Jumalaa ja lähimmäisiään, ja kun hän tunsi, että Jumala oli hänen sydämesjään herättänyt erityisen rakkauden brittiläisiin sotilaihin, päätti hän ei wain jäädä wirkaansa, waan myöskin koettaa saada jäädä Intiaan, missä hän epäilemättä saattoi olla hyödyksi kansjalaisilleen ja towereilleen. Hän sai siis siirron, kun rykmentti oli walmiina paluumatkalle, ja alkoi heti senjälkeen sunnuntai-iltapäiwisin lukea raa-

mattua miehilleen. „Itse olin kuitenkin vielä vain etsijä“, sanoo hän myöhemmin tuosta ajasta, „en ollut vielä löytänyt kallista helmeä“.

„Walkeni kuitenkin minunkin sielulleni se valo, joka tuottaa omalletunnolle rauhan ja tekee sielulle mahdolliseksi iloita syntien anteeksi saamisen ja iankaikkisen elämän varmuudesta. Katsoin eräänä iltana kotiin raamattutunnilta masentuneena hyödyttömistä ponnistuksistaani elää Jumalalle ja lähimmäisteni hyväksi, kun ikäänkuin salamana korkeudesta tuo wärshäksen lukemastani luvusta loisti sieluuni: 'Me waelsingme kaikki esyhyksissä niinkuin lampaat, ja kukin meistä poikesei omalle tiellensä; mutta Herra heitti kaikkien meidän synnit hänen päällemmä' (Jes. 53: 6). Kaikkien meidän synnit! Kaikki minun syntini, himoni, ajatukseni, sanani ja tekonit! Kaikki minun laiminlyömisynnitini — kaikki ne on Jumala pannut Kristuksen päälle, kaikki poisottanut, kaikki anteeksi antanut! Oi, tawallaista riemua ja rauhaa! Tuskin tiedän, miten tulin alas kamelin selästä ja huoneeseeni, missä polwillani Jumalan edessä ylistin ja kiitin häntä niin sanomattomasta armosta.

Tosin on synti monta kertaa sittemminkin waitwanut, kiusannut ja häirinnyt minua, mutta kuitenkin en, Herralle kiitos, ole milloinkaan kadottanut sitä rauhaa, minä wärmuus täydestä ja wapaasta syntien anteeksi saamisesta Jeesuksen weren kautta antaa.“

Waikei hän heti käsittänyt, että sama laupeus, joka oli saattanut hänet uskoon, myöskin kykeni edelleen warjellemaan ja hyläpitämään häntä, käsitti hän kuitenkin, että maallinen kunnia, ihmisten suosio ja korkeimmat sotilaalliset kunnianosoitukset olivat mitättömiä sen onnen ja kunnian rinnalla, että saa jakamattomien sydämin seurata Herraa Jeesusta. „Suurin-

taan maallinen ilo ei wastaa hetkeksikään sitä hiljaista mutta sywää riemua, joka seuraa waellusta Jeesuksen jäljissä“, puhkeaa hän sanomaan puhuesaan siitä.

Tämän perin pohjaisen muutoksen jälkeen jatkuivat raamattutunnit sotilaiden kanssa kokonaan toisella tawalla kuin ennen. Tuo ennen inonesti hywin kwiwa lukeminen sai nyt henkeä ja elämää, esilukijan itse tunteudessa yhä sywemmälle siihen sanaan, jonka tyhjentyttömiä aarteita hän koetti muille jakaa. Hän alkoi myöskin pitää rukoushetkiä wikkolla niiden sotilaiden kanssa, jotka niinkuin hän itsekin olivat löytäneet Wapahtajansa.

Silläwälin alkoi hänen terwehtensä niin melkoisessa määrin kärsiä ilmastosta, että hänelle käwi wälttämättömäksi palata Englantiin.

Tällä wälin uskottiin hänelle erään inwaliidijoukon päällikkyyks, ja hän kiitti Jumalaa tästä uudesta tilaisuudesta elämän ewangeliumin julistamiseen kanssaweljilleen. Waikei oli itse heikko, toimi hän kuitenkin wähyttömyydestä sairaiden ja kuolewien parissa ja sai myöskin nähdä toimintansa tulewan siunatuksi. Useat kuolewat ottiwat yhdennellätoista hetkellä wastaan pelastawan totuuden ja lähtiwät täältä rauhasa, ja vielä useimmat toipuneista todistiwat sittemmin sanoin ja töin Jumalan sanan uudistawasta woimasta.

Wuonna 1868 sai se rykmentti, jossa Charles Malan palveli, määrähksen lähteä Hongkongiin. Tämä oli juuri se paikka, jota hän enimmäin oli pelännyt. Jo yksitoista wuotta aikaisemmin oli hän, nähdesjään joukon sieltä kotiinlähetettyjä inwaliideja, päättänyt jos mahdollista milloinkaan olla saattamatta itseään Kiinan surmaawalle ilmastolle alttiiksi. Heikon terwehtensä perusteella olisi hän myöskin woinut puolustaa eronottoaan ja oli yön mietinnän perästä wähyllä tehdä niin, kun hänelle yhtiä selwisi, että se ei olisi Jumalan tahdon mukaista, ja että hänen, tapahtui

Kotimattalla.

mitä tahansa, tähtyi mennä Kiinaan. Sotilaat olisivat voineet pitää hänen eronottoaan todistuksena Jumalan warjelewan woiman epäilemistä, mikä tuottaisi häpeää Herran nimelle. „Antauduin Herran Jeesuksen haltuun“, kirjoittaa hän, „sillä ainoalla toivomuksella, että hän kaitisja oloisja pitäisi minut uskollisena. Ja waikka salainen pelko waiwasi minua, tunsin siinä olewan jotakin, mikä koski hänen kunniaansa, jonka tähden myös sain armon mennä, odottaen yksin häneltä sitä woimaa ja apua, jota tarvitsin.“

Neljä kuukautta kestäwan merimatkan kuluesja sai Malan taas tilaisuuden perjoonalliseen seurusteluun sotilaiden kansja ja heidän luottamuksensa saavuttamiseen. Joka ilta kokosi hän heidät rutoilemaan ja raamattua lukemaan, samalla kun hän sen ohesja koetti suoranaisemmalla tawalla tavoittaa kutakin erikseen.

Että Jumala menettelee sängen armollisesti sen kansja, joka, waikkakin wawistuksella ja heikkoudesja, wastoin omaa tahtoansa seuraa hänen tahtoaan, sen sai Malan monin tawoin kokea Kiinassa ollessaan. Niinpä määrättiin hänet parin päivän pysähdyksen jälkeen Hongkongisja Singaporen saarelle, misjä ilmanala on paljoa vähemmän koettelewa. Siellä sai hän sinne sijoitetun joukko-osaston ylipäällikkyyden ja melkein rajattoman alan toiminnalleen sotilaiden hywäksi niin maallisesja kuin hengellisesjä suhteessa. Sellainen asema oli kauan ollut eräs hänen hartaimmista toiveistaan, ja hän sanoo siitä:

„Mina siitä hetkestä asti kuin Jumala laupeudesjaan jaatti minut uskomaan Poikaansa, tuli sydämeni haluksi toimia hänen palvelijanaan sotilaittemme keskuudesja. Singaporen saaresta tuli se paikka, jossa tämä sydämeni halu erithisesti oli täyttywä.“

Kun Singaporesja ei ollut sotapappia, tuli Malanin paikkakunnan korkeimpana päällikkönä pitää huolta myöskin sotilaiden hengellisistä tarpeista, ja sen rak-

kaampaa tehtävää hän ei milloinkaan olisi woinut saada. „Wähän enemmän kuin kahden wuoden ajan“, hän kirjoittaa, „suotiin minulle se suuri armo, että sain joka sunnuntai todistaa heille siitä Wapahatajasta, joka oli antanut itsensä alttiiksi heidän edestään“.

Grään rykmentin korpraalin awustuksella alotti hän myöskin pyhäkoulun miehistön lapsia warten, ja hänelle tuotti suurta iloa nähdä pienokaisen kotoontuwan ympärilleen ja kuulla heidän laulawan. Moni heidän lausumansa raamatunwärsy painui uudella woimalla hänen sydämeensä. „Sunnuntaipäivät olin täydesjä toimesja. Amupäiwällä minun oli saarnattawa, ilta-päiwällä ensin luettawa raamattua sairashuoneella, sitten pidettävä pyhäkouluja ja senjälkeen raamattutunti sotilaiden waimoille. Wihdoin wietin loput illasta Kiinalaisessa tyttökoulusja, josta löysin wirtistystä päivän työn jälkeen ja woimia seuraawaksi wiioksi. Tuon koulun kristityillä tyttöillä oli hywät tiedot Jumalan sanasta, ja me käwimme yhdessä läwitse Ilmestyskirjan. Kotimatka illan hiljaisuudesja, yksin Jumalani kansja, päätti tämän onnellisimman wiiikonpäiwäni.

Woin wain kiittää Herraa, ajatellesjani oloani Singaporesja; se oli aika, täynnä hätää ja koettelemuksia, mutta myöskin sanomatonta riemua ja rauhaa. Koettelemukset owat nyt ohi — mutta riemu on jälellä iankaikkisuudeksi! Wakawa raamatuntutkiminen, johon usein käytiin neljä wiihi tuntia päiwässä, oli minulle suureksi awuksi. Englannista lähtiesjäni alotin ensimäisestä Moosesjen kirjasta ja jatkoin sitten riwi riwiltä, tehden muistiinpanoja raamattuni reunaan. Tämä Jumalan sanan käyttäminen antoi minulle woimaa sängen rasittawaan työhöni ja ylläpiti minua tawalla sellaisella, mitä ei mikään muu woinut tehdä.

Kristityn autuaallinen etuolitus on, että hän tietää alituisesti olewansa laupeuden Isän kalsannon alai-

senä. Saadesani käslyn lähteä ryhmenttini kanssa Etelä-Afrikkaan, olin varma, että sekin edistäisi paras-tani. Riitin Jumalaa siitä onnesta, jota hän oli suunut minun nauttia Singaporessa, ja valitin vain sitä, että minun täytyi erota eräistä fiinalaisista uskontweljistä ja -sifarista, joita luultavasti en saa nähdä jälleen ennenkuin kirffaudessa Jumalan luona."

Malanin uskollinen toiminta Jumalan valtakunnan hyväksi tuotti hänelle tietysti usein pilkkaa niiden taholta, jotka olivat ulkopuolella. Ryhmentinpäällikölle tehty väärä syytös sai vihdoinkin aikaan, että häneltä jyrkästi kiellettiin „antamasta mitään uskonnollista opetusta niille miehille, jotka olivat hänen päällikkyyhtensä alaisina“, eli toisin sanoen, puhumasta heille heidän Jumalastaan ja Wapahtajastaan. Tämä kielto oli hänelle samaa kuin suoranaisten käsly luopua wirasta. Tarkasti harjittuaan asiaa ja rukoiltuaan Jumalan johtoa hän päättikin pyytää eroa. „Welwollisuuteni Jumalaa kohtaan ja tietoisuus siitä, etten enää omantuntoni käslyn mukaisesti woinut palwella maatani ja ystäwiäni, aiheuttivat tämän päätöksen. Eräs Paawalin sana tuli tässä awukseni: 'Jos olet kutsuttu orjana, älä siitä murehdi; mutta jos sinulla on mahdollisuutta päästä wapaaksi, niin käytä ennemmin sitä hyväksesi' (1 Kor. 7: 21). Minä olin sotilaana, inhimillisen wallan käslynalaisena, tullut saatetuksi Herran Kristuksen luo ja pyhnyt paikallani niin kauan kuin siinä olin saanut palwella häntä; mutta kun en enää saanut sitä tehdä ja minulla oli mahdollisuutta päästä wapaaksi, katjoin welwollisuudekseni käyttää sitä hyväkseni, warmana siitä, että hän olisi osoittawa minulle toisen toimialan."

Malan oli vähää ennen käynyt eräällä englantilaisella lähetyksesemalla ja tuntenut suurta mielenkiintoa siihen, mitä siellä näki. Lähtiesään oli hän sanonut lähetyksesaarnaajalle, joka useita kertoja oli ilmaissut

haluawansa käwäistä kotimaassaan: „Jos saisin wuodeksi wirtalomaa, tahtoisin tulla waalimaan teidän wäkeänne.“ — „Toiwon, että todella sitä tahtoissitte“, vastasi lähetyksesaarnaaja wafawammin kuin Malan oli odottanut.

„Tämä ystäväni wiransijaisentarwe“, kirjoittaa hän myöhemmin, „tuli minulle nyt wiittauksena siihen työhön, joka lähinnä oli edessäni. Tunsin syvästi keltwottomuuteni lähetystoimeen, mutta tiesin myöskin, että Herrani ja Mestariini itse on sanonut: 'Ei wäellä eikä woimalla, waan minun hengelläni'. Rukoiltuani hänen johtoaan, sain pian tähden warmuuden siitä, että hän tahtoi lähettää minut todistajauaan pakanain luo. En tehnyt mitään suunnitelmia, waan jätin kaiken hänen käteensä. Suuri ruumiillinen heikkous pakotti minut kuitenkin ensin kotimaassa nauttimaan jonkun aikaa lepoa, saadakseni terwehtyä ja woimia uuteen työhöni."

„Sotapalweluksesta erotessani tuntui waikeimmalta luopua siitä pienestä uskowien sotilaiden joukosta, joka ryhmentissä oli liittynyt minuun, mutta Herra wakuutti minulle tässäkin kohden, että hänen armossaan olisi heille k y l i ä, samoin kuin minullekin; ja että hän ihä edelleen uskollisesti pitää lupauksensa, sen tiedän niistä kirjeistä, joita usein saan noilta wanhoilta tovereiltani, jotka nyttemmin owat hajaantuneet aivan eri tahoille. Samana iltana kuin olin lausunut jäähywäiset riwiin ajettuneelle ryhmentille ja juhlallisesti jättänyt päällikkyyden lähinnä wanhimmalle upseerille, kutsuin sotilaani vielä Herran kookoon rukoilemaan ja lukemaan raamattua. Huone täyttyi tungokseen asti; jäähywäisanoiksieni kehoin heitä wiime Herran waeltamaan Herran walossja. Seuraawana aamuna lähdin Afrikasta palatakseni Englantiin."

Jotenkin Ihyhen Iewon jälkeen kotimaassa lähti Malan taas Etelä-Afrikkaan, missä hän nyt wietti puoli-

kolmatta vuotta eri lähetyksasemilla. Hän matkusti tämän ajan kuluessa useita tuhansia penikulmia sijä-Afrikassa ja oppi tällöin yhä enemmän oivaltamaan useampien työvoimien tarpeen lähetyksälalla, tunnustaan kuitenkin ilolla ja kiitollisuudella sen suuren siunauksen, joka työssä olevien lähetyksaarnaajien kautta jo oli tullut Afrikan osaksi.

Keuhkolla 1876 hän lähti Afrikasta ja vietti seuraavana vuonna muutamia kuukausia Ranskassa, koettaen siellä elvyttää harrastusta ranskalaiseen Basuto-lähetykseen. Talvella 1877—78 hän kävi Amerikassa herättääkseen tämän maan osanottoa amerikalaiseen Afrika-lähetykseen. „Kahtena viimeisenä elinvuotenaan“, sanoo eräs häntä lähellä ollut henkilö, „oli hänen sydämensä lakkaamattomana haluna ja toivona, että voisi kristityissä herättää osanottoa Afrikan tarpeisiin, ja hänen viimeiset ponnistuksensa tarkoittivat rauhan hankkimista rakkaille Basutolaisilleen.“

Malanin uskollinen, luotettava luonne, uhrautuva mielenlaatu ja hienotuntoinen käytös hankkivat hänelle laajan ystäväpiirin. Hän ei ollut ainoastaan valmis kaikkiin hyviin töihin, vaan myöskin valmis heti noudattamaan jokaista persoonallisen osanoton toivomusta hänen kalliin Mestarinsa asian edistämiseksi; ja vasta sitten, kun sairaus pani voittamattomat esteet hänen tielleen, hän saattoi luopua hänelle niin raskaaksi käyneestä toiminnasta.

Vainamme seuraavat sanat eräästä hänen viimeistä kirjeitään, minkä hän kirjoitti eräälle ystävänsä:

„— Tahdon nyt kertoa sinulle, että minä, mikäli lääkärit todellakin minusta jotakin tietävät, olen saanut kästyn mennä sijälle kirkkauden valtakuntaan tuolla ylhäällä. En ole tahtonut kirjoittaa tästä enemminkin, kun olen pelännyt sillä tekemäni sinut murheelliseksi, mutta kun en itse tunne pelkoa, vaan ainoastaan sanomatonta iloa siitä, en käsitä, miksi et sinäkin tekisi samoin.

Menen Herran Jeesuksen luo, ja kuitenkin rukoilen häntä antamaan minulle terveyteni takaisin, jos niin olisi hänen tahtonsa. Rakkaat ystäväni, rukoilkaa tekini, että Herra Jeesus toisi elämänsä minun kuolemaisessa ruumiisani näkymiin ja, jos se on hänen tahtonsa mukaista, vielä kerran sallisi minun palata Afrikaan.“

Malan oli Galeka-Dafferilaisten keskuuteen perustanut lähetyksaseman ja siihen omalla kustannuksellaan rakennuttanut asuinrakennuksen ja kirkon, jotka kaikki kuitenkin tulivat hävitetyiksi erään toisen heimon kanssa käydyin sodan aikana. Hän lähetti ja ylläpiti kahta englantilaista lähetyksaarnaajaa ja perusti ulkomaalaisten lähetyksalojen kaikkia työntekijöitä warten rukousohdistuksen, johonka hän itse joka lauantai-iltana uskollisesti yhtyi. Tutustuttaakseen Englannin kansaa Afrikan lähetyksaloihin ja herättääkseen sen osanottoa mustien veljien hätään, julkaisi hän myös viime vuosinaan sangen ansiokasta aikakauslehteä, nimeltä „A f r i k a“. Saada lähettää maassajyhtyneitä opettajia tämän maan sisäosiin oli hänen rakkain tulevaisuudennuolmansa, ja toteuttaakseen sitä toivoi hän vielä viimeisen sairautensaakin aikana saavansa voimia vielä kerran itse matkustaakseen Afrikaan. Eräs mies, joka oli laajalti matkustanut tässä maanosassa, kertoo, että kun hän oleskeli niillä paikoilla, joissa Malan oli käynyt, ei kulunut päivääkään ilman että tapasi jonkun, jolle tämä oli saanut olla siunattuma välilläkappaleena Herran kädessä. „Malanin kautta minä ensin tulin johdatetuksi lufemaan raamattuaani“, olivat sanoja, joita hän monta monituista kertaa kuuli toistettavana. Myöskin piti hän sitä yksimielisyhyttä, jota hän huomasi eri tunnustusten kesken lähetyksälalla, johtuvana Malanin rakkautta uhkuwasta ja pyhitetyistä käytöksistä.

Itse kirjoitti Malan silmäillessään takaisin elämänsä:

„Mua armollasi johdatit
Ja wiisaudella wiitoitit
Mun elämäni retken.
Jos tie ol' mairalloinen, tai
Jos kynnel milloin silmään sai,
Suojensit joka hetken.
Ja autuaana kerran saan
Sua kiittää johdostas,
Kun nostit, kannoit, pelastit,
Weit viimein kotias.“

Kun ei enää kennyt puhumaan, kirjoitti hän vähää ennen kuolemaansa paperilehdelle, vastaukseksi erään ystävänsä kysymykseen, olivatko tuskat kovia: „Minun ei pitäisi puhua kärsimisestä, kun minut kannetaan sen ylitse“; ja muutamia päiviä sen jälkeen: „Man huomata, ettei kuoleman laakso ole mikään paratiisi, mutta minulla on ollut ihana ilta taimaallisen Jäni ja Herramme Jeesuksen seurassa. Olen nähnyt Jeesuksen Getsemanessa ja opetellut hänen rukoustaan, minkä hän siellä rukoili.“ Ja muutamia päiviä myöhemmin, keuhkolla 1881, tuli hänen vapahduksensa hetki, jolloin hän sai mennä siihen suloiseen lepoon, minkä Jumala on valmistanut wäshneille työntekijöilleen.

Eräs jaapanilainen kirjoituspöydän ääressä.

Kanamori San.

Kuucus lähetyksalattamme, kirj. Dr. Tammi.

Kuka on Kanamori San?

Hän on se innokas ewankelistawanhus, joka nykyään on kiertellyt ympäri Jaappania pitämässä kuuluisan, woimallisen saarnansa kristinuskon kolmesta päätotuksesta: Jumalasta, synnistä ja pelastuksesta, ja joka siten on saanut tuhannet tekemään tärkeän walinnan elämän ja kuoleman välillä. Toisja vuonna wieraillaessaan kolme päivää Jidassa oli näitä päätöksentekijöitä useampi sata. Viimeksi pidetyissä Tokion ja Jokohaman kokouksissa olivat tulokset seuraavat: Kuulijoita yhteensä 28,323; tähän mennessä jo kastetuita 400—500. Tämän vuoden kuluessa

uskotaan kastetuiden luvun nouswan ainakin kolmekertaisesti. Paljon siis kuonaksi osoitettuna lopullisesti karstiutuu pois, mutta suuremmissa on tulos sittenkin. Sitä merkittävämpää, kun Kanamoriin saarnan sisältö on aina sama. Mutta voima on nähtävästi aina uusi, sillä hän on väkewän uskon ja rukouksen mies, armoitettuna yksinkertaisen ewankeliumin totuudessa. Hänen elämänvaiheensa epäilemättä myös owat persoonansa voimaan osallisia. Voidaksemme sen myöntää käännän tähän itsensä kertoman uskon-elämäkerran lyhennettyä.

Kanamori San'in kertomus.

„Minä woin hywällä syhllä nimittää itseäni yhdeksi Jaappanin ensimmäisistä kristityistä, koska tulin kristityksi enemmän kuin 40 vuotta sitten ja myöskin koska olin kuullut kristinuskosta enemmän kuin 55 vuotta sitten. Ensimmäinen yhteysteni sen kanssa oli warsin kummallinen. Minun isäni oli yksi ylimmistä wirtailijoista Kumamoton piirissä, jossa olen syntynyt, ja hänen melkollisuutenaan oli m. m. joka wuosi koetella ihmisten uskontoa kristinuskon ehkäisemiseksi. Sitä warten tapasi hän koota ihmiset kotiinsa laajalle pihamaalle ja yhsitellen pakoittaa heitä käymään läpi kuuluisan „ristin-pollemisseremonian“. Waikka olin wain pieni poika silloin, niin aiwan hywin muistan sen kaiken nähneeni. Pieni metallinen „Jeesus-ristillä“ pantiin wahwaan metallilaatikkoon, joka sitten upotettiin multaan ja kiinnitettiin pylwääseen ketjulla. Ihmisiä waadittiin sitten lähestymään tätä laatikkoa ja ajettamaan jalkansa laatikon päälle, osoitteeksi kristinuskon halweksimisesta. Usein äidit kumartuivat ja suurella waiwalla paniwat lastensaakin jalat siihen samassa tarkoituksessa. Kerran kysyin isoisältäni, että mikä esine se siellä laatikossa oikein on, johon hän wastasi, että se on paha käärme, jonka täytyy tulla kytkehdyksi, jottei

se pääjji tekemään paljon pahaa maassa. Sellainen oli se määritelmä, minkä kaikkein ensin sain kristinuskosta.

Sitten, noin kymmenen wuotta myöhemmin minä aloin oppia enemmän siitä, sillä meidän wafalliruhtinaamme seurasi toisten ruhtinasten esimerkkiä, perustamalla sotakoulun piiriinsä, ja minustakin tuli yksi sadasta reippaasta nuorukaisesta, jotta siinä walittiin opiskelemaan. Englanninkielen opettajaksi tuotiin eräs amerikalainen kapteeni Janes, joka oli meille hywin ystäväallinen.“

Jätämme tässä kertomatta, miten tämä kapteeni Janes sai olla wälitappaleena 40 pojan kääntymisessä kristinuskoon. Heidän joukossaan oli Kanamori San'in. Jatkamme kohdasta, joka on tärkeä ja kuuluisa koko Jaappanin kristillisessä historiassa, koska seurauksena siitä Jaappanin kristillinen kirko on omistanut ja vieläkin omistaa parhaimmat johtajansa, n. s. Kumamoto band'in.

Hän jatkaa:

„Hywin muistan wihkimyspäiwän kasteen jälkeen, sunnuntain tammik. 30 p. 1876, jolloin kuuluisa Kumamoton liitto perustettiin. Meitä oli täsmälleen 40, jotka sinä aamuna marssimme yhdessä kullulalle, jota kutsutaan „Hanaofaksi“ (kullu-kullula). Raamatun luvun ja lähetykselaulun „Afrikan aawikoilla ja jäillä Grönlannin“ weisaamisen jälkeen — kaikki tietysti englanninkielellä, kun silloin ei vielä löhtynyt mitään omalla kielellämme — minä 18-wuotias poika pidin wihkimysrukouksen. Siinä annoimme itsemme Jumalalle ja hänen palvelukseensa. Loppuwirtemme oli „Jeesus, sinun ristisi olen ottanut. Sinua seuratakseni ja kaikki jättääkseni.“ Tällä laululla oli warsin kirjaimellinen merkitys meihin nähden, sillä siihen asti meillä kullakin oli ollut warsin korkeat tulewaisuuden suunnitelmat. Minä puolestani olin ajatellut ruiweta laivanrakenta-

jakki, koska woin edeltäpäin nähdä mikä suuri tarwe laitwoista saariwaltakunnassamme oli noujewa. Toisilla oli ollut korkeat kuuwitelmät kunniasta hallituswirikailijoina, koska kuuluwat hywiin sukuihin. Niin me siis teimme niissä oloissa todella suuren uhrauksen Mestariillemme.

Sitä uhrauksemme toteutumisen suinkaan kauwaa wiipynyt, sillä niin pian kuin omaisemme kuuluwat teoistamme, wainot alkoivat, ja ne olivat kowin ankarat. Eräs pojista sai olla lukittuna kotonaan 100 päivää; toiset tulivat eri tavoin ankaran kohtelun alaisiksi. Mitä minuun tulee, niin minut kaiken muun lopuksi julistettiin perimöttömäksi ja ajettiin pois kodista, woimatta wiedä mukanaani muuta kuin ne waatteet, jotka oli päälläni, ja kaksi kirjaa käsijäni. Nämä olivat raamattuni ja yksi kappale „Kristityn waellusta“. Mauraen minä sanoin ystäwilläni, että minulla kuitenkin vielä oli nämä kaksi asetta, joilla taistella perkelettä vastaan.

Mutta Jumala oli walmistanut meille turwapaikan jo ennen kuin siitä tiesimmekään. Kuuluissa Josef Niijima oli juuri palannut Amerikasta ja oli juuri aloittamassa koulunsa, „Doshishan“, jonka oli perustanut Kiotoon. Tuohon kouluun menimme ja 13 meistä kirjoitautui teologiseen osastoon. Kolme vuotta myöhemmin pääsin sieltä ja aloitin lähetyshyön Okajamassa, jatkaen sitä 7 vuotta. Sitten minun rakas opettajani Niijima tuli heikoksi terwehdeltään, josta syystä minut kutsuttiin hänen apuunsa, ja siitä saakka siihen asti kuin hän 4 vuotta myöhemmin kuoli, olin minä jatkuvasti hänen kanssaan yhteistyössä sekä apulaisena että sijaisena.

Sitten alkoi minulle harhailun aika, sillä tulin kasetuksiin nykyaikaisten aatteiden kaikkien wirtauksien, erityisesti n. k. uuden teologian ja saksalaisen korkean kritiikin kanssa, joiden kirjoja käänsin kansani wahin-

gokki useita jaappaninkielelle. Jaappanin kristittyjen teologisiin erehdyksiin olen minä täten etupäässä syynä, sillä minä tein kowasti työtä niiden lewiämiseksi sekä puheessa että kirjoituksissa, käyttäen siinä hyväkseni sanomalehdistöäkin. Niin katkera oli wäittely, että monet wanhoista ystäwistäni ilmoittivat, etteiwät he enää koskaan woi puristaa kättäni, mutta siitä wähdäkään wälittämättä minä menin hlypeästi eteenpäin, kunnes uskoni oli kokonaan miinoitettu ja heitetty kumoon. Radikaalinen kritiikki oli ryöstännyt minulta raamattuni ja tuo uusi aate wei minulta Wapahtajani, ja ilman uskoa sydämessä ei minulla enää ollut mitään julistettawaa kuulijoilleni. Niin pian kuin kunnioitettu opettajani siirtyi kirkauteensa, minäkin sentähden jätin koulun ja ryhdyin maallisiin toimiin. Koska uusi perustuslaki oli juuri julkaistu ja poliittiset puolueet alkoivat taistelun yliherruudesta, niin minäkin takerruin taisteluun, saarnaten yhteiskunnallisia parannuksia useita vuosia. Sitten 15 vuoden aikana toimin hallituksen wirtamiehenä sisäministeriössä, jossa minun tehtäväni oli opettaa ihmisille yritteliäisyyttä ja käytännöllistä taloutta. Tässä tarkoituksessa matkustin moneen kertaan koko waltakunnan ympäri esitelmoiden monille tuhansille joka päivä. Joukot olivat kaikkialla liian suuret mahtuakseen silloisiin kokoushuoneisiin, joten useimmiten oli puhuttawa ulkona ja ihmiset riippuivat sanoisjani tawattomalla mielenkiinnolla. Maailmaliselta kannalta katsottuna sentähden minun toimintani noina vuosina osoitti suurta menestystä. Suurella palkalla, wirallisessa asemassa ja kuulijan nimen saamuttaneena oli populaariyhdyteni niin suuri, että ihmiset miltei upottiwat minut säästöihinsä ja lahjoihinsa. Mutta henkisesti nuo wuodet olivat pimeimpiäni ilman rauhaa ja todellista tyhdytystä mistään. Ja tämän näennäisen hywinwoimin huipulla Jumala pani kätensä päälleni äkkinaisella ja hirweällä lyön-

niillä ottaen minulta rakkain vaimoni. Olin silloin pitkän aikaa kuin horroksissa, tietämättä mitä tehdä lohdutuksekseni.

Mutta yhtäkkiä valo alkoi loistaa oman perheeni piirissä, sillä lapseni yksinkertainen usko oletti varmaksi, että „rakas mamma“, joksi he häntä englanninkielellä nimittivät, oli varmasti mennyt Jumalan luo. Heidän warmat uskonsa ja lapsellinen puheensa oli aseena Jumalan kädessä minun takaisin palauttuksekseni totuuteen. Ja kun tulin takaisin, tulin alkuperäiseen uskooni, Wapahtajani ja Jumalani lomaan. En enää ravitse sieluaani raamatulla, joka on vain täynnä „luita eikä ollenkaan lihaa“, vaan nyt minä nautin „väkewää lihaa“ ja „parasta nisua“. En enää puhu Jeesuksesta „Jumalan täyttämänä ihmisenä“, vaan epäilevän Tuomaan tavoin tahdon nöyränä tunnustaa Hänet „minun Herrakseni ja Jumalakseni“. Ja näin minulla jälleen on tuo sieluja tyhdyttävä, kunniaksaan ewankeliumin sanoma Jumalan Pojasta. Ilman sitä uskoa ei sellaista sanomaakaan voi milloinkaan julistaa.“

Matta Hawaiin ja Amerikkaan.

Tässä kysymyksessä ollut Kanamori San matkusti tämän vuoden heinäkuun 27 p. 1919 ulkomaamatkalle Hawaiin ja Amerikkaan. Edellisessä paikassa on hänellä aikomus kahden kuun ajalla toimia siellä olewien 100,000:n maanmiehenä keskuudessa ja hywäksi, ja on hänen yrityksensä oja niistä juhlallisuuksista, joita noilla saarilla tänä kesänä wietetään sikäläisen lähetystyön 100-wuotismuiston yhteydessä. Amerikan matkan tarkoituksesta lausuu hän seuraawasti:

„Minä tänä kertaa heti mennä idän waltioihin kootakseni maanmieheni New Yorkiin ja Chicagoon lähetyskokoouksiin. Matkani päätarkoitus siellä kuitenkin on tutustumiseni Amerikan kirkkoihin, teol. kouluihin,

lähetysseuroihin j. n. e., saadakseni jotain uutta joutoa ja apua Jaappanin ewankelioimisiksi.“

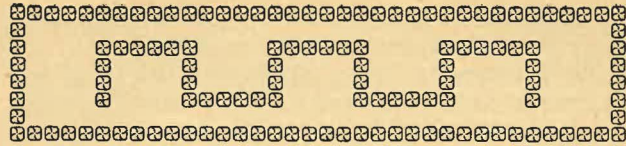
Mitä Kanamori sanoo Jaappanin kirkosta ja sen tehtävästä jäähyväisjuhlassa, joka pidettiin Tokiossa ennen Kanamorin lähtöä Hawaiin lomaamme seuraawaa:

„Minä uskon, että Jaappanin lähetystyölle on koitunut uusi aika. Monien päätöksentekijäin ilmeneminen on tietenkin hauska asia, mutta sen mukana seuraa suuri waara; jos kirkot woivat toimia tämän suurliikkeen tasolla, tulee varmasti olemaan paljon hyötyä, mutta jos ei, niin on kaikista koituwa vain wahinkoa. Minun toiwoni olisi, että Jaappanin kirkko woisi milaisessa loistoajassa tahansa täyttää welwollisuutensa tyhdyttävästi. Jaappanin lähetystyö tulee tästä lähtien olemaan menestyskellistä. Nkkyinen 10,000 ja 100,000 jato on vain alkua, sillä saaliiseen werratakseni on tämä kaikki wasta etujoukon silliparwea. Perästä tulee ääretön joukko. Jos tämän mukana pshytään, ovat asiat mainioesti, mutta ellei, niin on se onnettomuus. Minä olen näinä kolmena vuonna ollut kesketuksissa yli 500 seurakunnan kanssa, ja tosiwoimassa, imossa ja uskossa puutturwia kirkkoja on nähtähtynyt paljon. Näinä päiwinä on nähtähtynyt paljon niitä, jotka kritikoivat, mutta minun wakaumukseni on, että se, joka yksin Jaappanin pelastaa, on Kristuksen kirkko.“

*

Wainiot ovat walfoiset leikattawiksi. Mutta työmiehiä on wähä, kowin wähä. Senpätähden ei meidän tulisi wain rukoilla elon Herraa että hän lähettäisi useampia työmiehiä elonforjuuseensa, vaan myöskin kaswattaisi useampia kristityitä meidän jumaluusopin feminareja laajentamalla.

Hän on päättävä työnsä.

„Hän, joka on alkanut teissä hyvän työn, on sen päättävä Kristuksen Jeesuksen päivään mennessä.“ Fil. 1: 6.

Oi, Herra, on yks' mulla huoli,
Se sielua ahdistaa:
Kun koskaan en pääse mä siksi
Kuin henkeni halajaa.

Sun täys'ikäisyytesi määrään
Mun ehtiä määrä ois (Ef. 4: 13),
Vaan kaukana vielä oon siitä:
Mua tämmöisekshän et sois!

On usko ja toivokin heikko
Ja rakkaus kalseaa
Ja pyhitys vajaa, jot' ilman
Ei Herraamme nähdä saa (Hebr. 12: 14).

Mun sullehan vain tulis' elää (2 Kor. 5: 15)
Ja nimeäs tunnustaa (Mark. 8: 38),
Mutt' niin olen itsekäs, arka; —
Se sieluni tuskaan saa.

Niin heikosti minussa, Herra,
Sun kuvasi nähdä voi;
On heikko se ihminen uusi (Ef. 4: 24),
Min Henkesi minuun loi.

* * *

Oi sielu, sä muistaos: Jeesus
On uskosi päättävä;
Sen työn, mihin ryhtyi hän kerran
Se myöskin on täyttävä.

On pyhitys paljoa vailla —
Myös totta se olkohon;
Vanhurskaus kuitenkin täysi
Jo Herrassa sulla on (Jer. 33: 16).

Se Herra, ken kirkkautensa
On tien sulle aukaissut
Ja taivaiseen kunniahansa
Sun armossa kutsunut, —

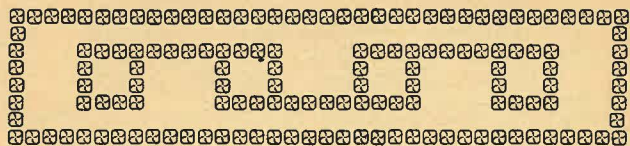
Ei heitä hän työtänsä kesken;
Hän tukee ja vahvistaa.
Ja mik' ei oo valmista vielä,
Sen kerran hän valmiiksi saa (1 Piet. 5: 10).

Sun huolesi ainoa olkoon
Nyt Herraasi juurtua vaan;
Hän varmaan on päättävä työnsä,
Min alkoi hän armossaan.

Kun koittavi päivänsä suuri,
Sun kuolosta herättää;
Oot silloin sä nuhteeton aivan
pois puuttehet kaikki jää.

Suom. K. J. K—ie.

Jumala meidän kanssamme.

„Katsso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja tämän nimeksi on pantava Immanuel, mikä merkitsee: Jumala meidän kanssamme.“ Matt. 1: 23 (Jes. 7: 14).

Se ihana nimi, jolla profeetta sanoo Wapahtajamme nimitettävän, merkitsee sekä jotakin suurta ja meille ja meidän järkiparallemme aiwan käsittämätöntä että myöskin jotakin sanomattoman lohdullista ja luottamustaherättävää. Iankaikkisen Jumalan wiisaus ja armo läteilee lämmittäväenä ja elähyttäväenä vastaanme tuossa kalliissa nimesä. Immanuel, Jumala meidän kanssamme, on sen ihmeellisen yhteyden ilmestys, joka on syntynyt Jumalan ja meidän välillemme, niin että wapahtaja Jeesus Kristus ei ole ainoastaan tosi Jumala, Jästä iankaikkisuudessa syntynyt, waan myöskin tosi ihminen, syntynyt neitsyt Mariasta. Tämä on totuus, niin käsittämätön, että siitä on tullut loukkaus järkiraukallemme, joka tahtoo käsittää kaiken, ja toiselta puolen niin hyllymäärin lohdullinen, koska se wakuuttaa meitä siitä, että hän,

Wapahtajamme, on suorittanut sowitzusthyön iankaikkisen Jumalan tähdelliseksi tyhdytykseksi ja meidän tähdelliseksi autuudeksemme. Josle jumaluus ja miehuus olisi ollut yhtyneenä yhteen henkilöön Jeesuksessa, niin ei hän olisi koskaan woinut lunastaa sukunkuntaamme ja korwata Adamin shwää lankeemusta niin, että me taas olemme tulleet asetetuiksi menetettyihin lapsenoikeuksiin ja päässeet jälleen siihen autuaalliseen yhteyteen Jumalan kanssa, mikä meillä oli ennen paratiisissa tapahtunutta lankeemusta. Jos seimen Jeesus-lapsi olisi ollut ainoastaan tosi Jumala, niin hänellä ei olisi ollut mitään uhrattawaa ihmisjunnan pelastukseksi. „Sentähden hän maailmaan tullessaan sanoo: 'Uhrin ja antia et tahtonut, mutta ruumiin sinä minulle walmistit; polttouhreihiin ja syntiuhreihiin et mielistynyt. Silloin minä sanoin: Katsso, minä tulen — kirjassa on minusta kirjoitettu — tekemään sinun tahtosi, Jumala'. Kun hän ensin sanoo: 'Uhreja ja anteja ja polttouhreja ja syntiuhreja et tahtonut eikä niihin mielistynyt', waikka niitä lain mukaan uhrataankin, sanoo hän sitten: 'Katsso, minä tulen tekemään sinun tahtosi'. Hän poistaa ensimmäisen, pystyttääseen toisen. Ja tämän tahdon perusteella me olemme pyhitetyt Jeesuksen Kristuksen ruumiin uhrilla kerta kaikkiaan.“ Hebr. 10: 5—10. Synti, jonka meidän lihamme oli tehnyt, oli rangaistawa meidän lihasamme, jos mieli wanhurskauden tulla tyhdytykksi. Jos ei Kristus olisi tullut lasten kaltaiseksi kaikessa, kuitenkin ilman syntiä, osalliseksi werestä ja lihasta, niin ei hänellä olisi ollut mitään uhrattawaa, mikä woi tyhdyttää jumalallisen wanhurskauden. Mutta nyt on synti lihasamme rangaistu, niinkuin apostoli kirjoittaa: „Jumala lähetti oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsi synnin lihasa, jotta lain waatima wanhurskaus täytettäisiin meissä.“ Room. 8: 3, 4.

Jos taas Kristus ei olisi ollut tosi Jumala, silloin hän ei olisi ruumiinsa uhrin kautta Golgatan ristillä kynnnyt lunastamaan sukunuttaamme, silloin hän ei olisi voinut kärsiä ja kuolla kaikkien syntisten sijasta, niin että he senkautta olisivat saaneet iankaikkisen pelastuksen hynin, kuoleman ja helvetin wallasta. Mitään vähempi uhri ei olisi riittänyt kaikkien syntisten pelastukseksi ja autuudeksi kuin se, että Jumalan ainokainen Poika itse kuoli ja tuli kiroukseksi meidän edestämme (Gal. 3: 13), mutta tämän uhrin suuruus onkin niin ihanaa, että hän sillä on täydellisesti sowitzanut ne, jotka pyhitetään.

Syntiset voivat nyt niistä monista woista ja puutteista huolimatta, jotka haittaavat heidän pyhitystään tai heidän maallista waellustaan, olla turwalliset ja iloiset uskossa tämän uhrin täydellisyhteen ja päätwyhteen. Sillä „ei ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa owat“ (Room. 8: 1), eikä yhtään syntiä lueta niille, jotka owat armossa, s. o. „joka ei töitä tee, waan usko häneen, joka wanhurskauttaa jumalattoman, sille luetaan hänen uskonsa wanhurskaudeksi.“ Room. 4: 5. Kaikki perustuu siihen, että Kristus oli sekä Jumala että ihminen, joka uhrasi tuon syntiuhrin maailman syntien sowitzukseksi.

Ewankelistista Matteus sanoo meille, että Maria, Jeesuksen äiti, joka oli kihlattu Joosefille, huomattiin ennen heidän yhteenmenoan olevan raskaana Pyhästä Hengestä ja että Joosef, hänen miehensä, joka oli hurskas eikä tahtonut saattaa häntä häpeään, aikoi salaisesti hyljätä hänet. Mutta kun hän tätä ajatteli — jatkaa ewankelistista — niin katso, hänelle ilmestyi unessa Herran enkeli, joka sanoi: „Joosef, Daawidin poika, älä pelkää ottaa luoksesi Mariaa, waimoasi; sillä se, mikä hänessä on siennyt, on Pyhästä Hengestä.“ Tästähän käy mitä selwimmästi esiin, että Mariassa tapahtunut sikitäminen oli tawaton ja yliluonnollinen

tapahtuma, jota ei ole ennen tapahtunut eikä enää tule tapahtumaan. Se käy selwille myöskin enkelin wastauksesta tuohon Marian kysymykseen: „Kuinka tämä on tapahtuwa, kun en miehestä tiedä?“ Luuk. 1: 34. „Pyhä Henki tulee päällesi“ — sanoi enkeli — „ja korkeimman woima warjoaa sinut; sentähden onkin se pyhä, joka sinusta syntyy, kutsuttawa Jumalan Pojaksi.“ Ja Joosefille sanoi enkeli myöskin: „Hän on synnyttävä pojan, ja sinun on pantawa hänen nimekseen Jeesus, sillä hän on wapahtawa kansansa heidän synneistään.“ Tämä oli tapahtuwa, waikka Maria ei miehestä tiennyt. Jeesus-nimi opettaa ja muistuttaa meitä siitä, mikä oli olewa hänen t e h t ä w ä n s ä täällä maailmassa, nimittäin syntisten wapahtajana oleminen, eli niinkuin tässä sanotaan: hän oli wapahtawa kansansa heidän synneistään, kun taas Immanuel-nimi, Jumala meidän kanssamme, Jumala meidän lihasmamme, opettaa meille, mikä hän oli olewa, nimittäin Jumala ja ihminen samassa persoonassa, woidakseen suorittaa tämän työn. Sellainen Wapahtaja meille sopi ja hän on meille lahjoitettu sanan ja sakramenttien kautta.

Miten mielettömästi ne menettelewätkään, jotka epäuskossaan ja sikeudessaan koettawat kaikin woimin järkyttää tätä totuutta, että Jeesus on neitsyestä syntynyt. Ilmaiseehan tämän salaisuuden aivan selwästi jos jekin, että häntä siinä ensimmäisessä lupauksessa, mikä kaikui paratiisissa, nimitettiin waimon siemeneksi. Jos mieli Jumalan ainokaisen Pojan synnittömänä syntä maamme päälle, silloin tähtyi tähtyhä ennustuksen: „Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan“. Wain sikean järkiraukan mieleen, joka tahtoo käsittää kaiken, woi johtua tämän kalliin totuuden epäileminen, totuuden, joka niin selwänselwain sanoin on Raamatussa ilmoitettu. Wapahtaja ilman tällaista saastatonta synnymää ei olisi mikään Wapahtaja lan-

genneelle ihmisluvulle, vaan ainoastaan kuvittelu; sillä sen, joka oli tehtävä synniksi, jotta me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi (2 Kor. 5: 21), täytyi itse olla synnitön, niinkuin Hebrealaiskirjeen kirjoittajakin todistaa: „Meidän ylimäinen pappimme ei ole semmoinen, joka ei voi sääliä heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattuna samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä“ (Hebr. 4: 15); ja hän jatkaa: „Sellainen ylimäinen pappi meille sopikin, pyhä, wiaton, tahraton, syntisistä erotettu ja tawaita korkeammaksi tullut, jonka ei joka päivä ole tarwis, niinkuin ylimäisten pappien, ensiksi uhrata omien syntiensä edestä ja sitten kansan; sillä tämän hän teki kerta kaikkiaan, uhratessaan itsensä.“ Hebr. 7: 26—27. Ja taas sanotaan: „Kristus ei mennyt käsin tehtyyn kaikkein pyhimpään, joka wain on oikean kawa, waan itse tawaiseen, nyt esiintyhäksen Jumalan lasten edessä meidän hywäksenne. Eikä hän mennyt uhrataksien itseään monta kertaa, niinkuin ylimäinen pappi joka wuosi menee kaikkein pyhimpään, wierasta werta mukanaan, — — — waan nyt hän on yhden ainoan Herran maailmanainojen lopulla ilmes-
tynyt poistaaksien uhrinsa kautta synnin. Ja samoin-
kuin ihmisille on määrätty, että heidän Herran on kuo-
leminen, mutta senjälkeen tulee tuomio, samoin Kris-
tuskin, Herran uhrattuna ottaaksien pois monien syn-
nit, on toistamiseen ilman syntiä näyttänyt pelas-
tukseksi niille, jotka häntä odottawat.“ Hebr. 9: 24—28.

Evankelistista kirjoittaa: „Katsa, neitsyt tulee ras-
kaaksi ja synnyttää pojan“ j. n. e. Hän tahtoo siis, että
otamme huomioon tämän seikan, ja tekee sen epäile-
mättä sentähden, että on sangen tärkeätä, että meillä
on täysi wärmuus siitä, ettemme ole millään katoo-
waisella, emme hopealla emmekä kullalla, lunastetut,
waan Kristuksen kallilla werellä, niinkuin wirheetto-
män ja tahrattoman Karitsan.“ 1 Piet. 1: 18, 19. Se

ei siis suinkaan ole niin wähäpätöistä kuin sokea järki-
rauffamme luulee. Ottakaamme sentähden yhä uudes-
taan mieltiäksenne tämän ihmeen merkitystä: neitsyt
tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, sillä tämä ihme on
meille takeena siitä, että meillä on lunastus hänen
werensä kautta, rikkomusten anteeksisääminen, hänen
armonsä rikkauden mukaan, (Ef. 1: 7), ja että meille
on iankaikkinen vanhurskaus ansaittu ja voitettu,
lapsenoikeus ja lapsuus, iankaikkinen elämä ja autuus
omistettu pyhässä kasteessa. Tämä armonaarteet
pyhivät ja katoawat tämän ihmeen kanssa, sillä jos
Kristuksesta puuttuu joko jumalallinen taikka inhimil-
linen luonto, niin on samalla meidän syntisten koko
autuus mennyttä. Joka hän on se, jonka Jumalan sana
sanoo hänen olewan, taikka sitten on kaikki perätöntä,
mitä Raamattu todistaa hänen kauttaan tapahtuneesta
sowituksesta, ja silloin olemme me, jotka olemme panneet
toivomme Kristukseen, ikuisesti onnetomia, jopa kaikkia
muita ihmisiä surkuteltawammat, sillä silloin me olemme
wielä synneisämmme. 1 Kor. 15: 17—19. Mutta ylistetty
olkoon Herra, Raamattu ei saata raueta thjihin. Tawas
ja maa katoawat, mutta Herran sana pyhyh iankaikkisesti
(1 Piet. 1: 25), ja tämä sana sanoo, että „Sana oli Ju-
mala“ ja „tuli lihaksi ja asui meidän keskuudessamme“
(Joh. 1: 14), ja tämä totuus perustuu siihen, että neitsyt
tuli raskaaksi ja synnytti pojan, ja että tämä waimon sie-
men on maailman Wapahtaja. On kyllä totta, että maail-
ma pelkän wiisautensa tähden ei anna tunnustusta Juma-
lalle hänen wiisauksensa, mutta on nähnyt hywäksi
saarnauttamansa hullutuksen kautta pelastaa ne, jotka
uskowat. 1 Kor. 1: 21. Ja tämä „hullu“ saarna on saarna
ristiinnaulitusta Kristuksesta, joka on Juutalaisille
pahennus ja loukkauksikiwi ja Kreikkalaisille — pakanaille
— hullutus, saarna hänestä, joka tosi Jumalana ja tosi
ihmisenä wuodatti werensä ja kuoli syntiemme tähden
Golgatan ristillä.

Tästä kirjoittaa G. D. Rosenius eräässä joulututkistelemuksessa huomiota antaneita sanoja: „Waimosta syntynyt! Käsitteämätön taivaanihme! Jumalan iankaikkinen Poika tulee ihmiseksi, todelliseksi ihmiseksi, ei kuitenkaan syntiseksi, vaan puhtaaksi ihmiseksi. Waimosta syntynyt! Joka on syntynyt todellisesta, luonnollisesta waimosta, sen tähtyy olla todellinen, oikea ihminen. Todellinen waimo ei synnytä mitään muuta kuin todellisen ihmisen. Niin on siis Jumalan iankaikkinen Poika todellakin sukumme jäsen, niin että hänen heimonsa ja sukulaisensa luetaan Adamin jälkeläisten joukkoon, niinkuin Uuden Testamentin ensimmäinen lehtikin osoittaa. Jumalan Poika on meidän sukulaisemme, meidän veriheimolaisemme, „weljiensä kaltainen“, syntiä lukuunottamatta. Käsitteämätön Jumalan rakkaus, joka teki niin kummallisen ja armollisen keinon meidän pelastukseksimme!

Mutta tässä maailma mustenee järjen silmissä. Jumalan iankaikkinen Poika meidän veriheimolaisemme, weljemme? Onko se totta? Onko se mahdollista? Minä alan ja minä lakkaan, ja minä alan uudelleen tästä kohdasta. Onko se totta? Onko se mahdollista? En voi sitä käsittää, mutta en myöskään pääse siitä mihinkään. Ajatukseni kietoutuvat ikäänkuin ikuisien käsitteämättömyyksiä, mutta myöskin epä-mättömien todistusten verkkoon. Ja kysymys on niin tärkeä, että sen kansa koko kristinusko seisoo tai kaatuu, ja samalla meidän pelastukseksimme ja autuutemme. Toiselta puolen on aivan liian suurta ja ihanaa, että meitä langenneita ihmisparvoja pidetään niin suurella arvossa ja kunniasa, että Jumalan iankaikkinen Poika on meidän weljemme ja veriheimolaisemme — se on liian suurta ja ihanaa, niin etten voi uskoa sitä sen suuruuden tähden. Toiselta puolen on minun liian vaikea heittää pois tätä loukkauksiweä. Kokonainen todistusten maailma on sen ympärillä; ensin kokonai-

nen pitkä maailmankausi kummallisia ennustuksia, ja sitten sitä seuraava maailmankausi kummallisia tähtymyksiä, kaiken ennustetun ihmeellisiä, täsmällisiä tähtymyksiä. Woinko kokonaan hyljätä sen henkilön, joka on kaikkien näiden ennustusten ja tähtymyksiä esine? Se kiwi, jonka rakentajat hylkäsivät, mutta josta Jumala kuitenkin teki kulmakiven, — koettaisinko minäkin sen hyljätä? Tai woinko edes hyljätä sitä, mitä tänä päivänä näen silmiäni edessä hänen waltakunnastaan maan päällä? Niin, woinko hyljätä kaiken, mitä itse olen kokenut uskolliselta Herraltani? Ei en, hän on elävä ja läsnäolewa Jumala, tunne mehän hänet ja wain ilmestyneenä lihasja; sillä ei lufaan muu tunne Isää kuin Poika. Mutta sitten — woinko sitten toiselta puolen uskoa kaiken tuon suuren ja ihanan, mikä sijältyy siihen, että Jumala on ilmestynyt lihasja? Onhan se kuitenkin aivan liian suurta ja ihanaa! Ja sittenkin se on kuin onkin iankaikkinen ja jumalallinen totuus — totuus, joka on yhtä warma ja jumalallinen, waiikka kaikkien ihmisten järki menee pirstaleiksi sitä vastaan. Niin, Jumalan olkoon kiitos, ettemme voi sitä käsittää, s. o. ettei meillä ole niin pientä Jumalaa, että jofea järkitrauffamme voi pyyhä hänen tasolaan! Jumala warjelloon meitä siitä, että meillä olisi Jumala, joka ei olisi hymärrystämme ylempänä, hymärrystä, joka ei edes voi käsittää meidän omaa olemustamme!“ Tähän asti Rosenius.

Apostoli Johannes waroittaa uskonweljiään Herrassa ja sanoo: „Rakkaani, älkää jofaista henkeä usfoko, waaan koetellaa henkiä, otwafko ne Jumalasta; sillä monta wäärää profeeftaa on lähtenyt maailmaan. Tästä tunnette Jumalan Hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen Kristukseksi, lihaan tulleeeksi, se on Jumalasta; ja jokainen henki, joka ei tunnusta Jeesusta Kristukseksi, lihaan tulleeeksi, se ei ole Jumalasta; se on anttkristuksen henki, jonka olette kuulleet

olewan tulosja, ja se on jo nyt maailmassa." 1 Joh. 4: 1—3. Että tässä ei ole puhe wain suun tunnustuksesta, waan sydämen uskosta ja siitä seuraawasta tunnustuksesta, on täysin selvää. Alkäämme koetella wain muiden henkeä, waan omaa henkeämme näiden sanojen mukaan. Olisihan kauheata, jos meitä elähyttäisi anttikristuksen henki, ja me siis olisimme kristuksen wastustajia, Jumalan wihollisia, ja sitten saisimme tuntea hänen wihaansa, Karitsan wihaa (Jlm. 6: 16) ja menettäisimme sen autuuden, jota ne saawat nauttia, ja wain ne, jotka kunnioittawat Poikaa ja turwaawat häneen. Oi, jospa tahtoissimme „ottaa järkemme wangiksi uskon kuuliaisuuden alle" emmekä antaisi pettää itseämme hylkäämällä sen lohdutuksen, minkä sana kadotetuille syntiskurjille sisältää, nimittäin sana kristuksesta, lihaan tulleesta.

„Tutki salaisuutta:
Sana lihasja!
Voisko meille olla
Serra wihassa?
Sama luu ja liha
Hän on kansjamme,
Weljittensä meitä
Ei hän häpeile!

Taiwaaseen jos tahdot,
Katjo sanaa waan,
Siinä lepää Jeesus
Lupauffisjaan.
Niistä elo wirtaa
Sieluun janoomaan,
Pääsee autuaaseen
Tuntoon Jumalan."

Jumala kuulee rukouksen „yli kaiken sen, mitä me anomme tai ymmärrämme“.

Tällä totuudella on luja perustus Jumalan sanassa. Ef. 3: 20. Kokemuskin sen warmasti wahvistaa, janoinkuin se wahvistaa kaiken raamatusja ilmoitetun jumalallisen totuuden. Se joka on oppinut tarkastamaan ihmiselämää Jumalan sanan walosja, näkee elävän Jumalan jäljet rukouksen kuulemisessa. Mutta ylpeyden, itsekkäisyyden ja epäuskon wallassa orjailawat maailman ihmiset eiwät saa kokea rukouksen kuulemista. Näkywäisessä maailmassa etsiwät he „osaansa“. Sentähden eiwät he saa millloinkaan sywemmin oppia tuntemaan nähyvätöntä taiwaallista maailmaa, joka on ainoa katoamaton ja tähdessä merkityksessä todellinen maailma. Uskon jatkuwa, nöyrä harjoitus atwaa uskolliselle iankaikkisen, taiwaallisen maailman ja sen katoamattomat aarteet. Hän saa kokea elävän Jumalan laupiaasta johdatusta siinä määrässä, että hänen uskonsa

warmenee ja hänen sydämensä täyttyi sillä rauhalla, joka „on kaikkea hymärrystä ylempänä“. Väsyneet saivat uutta voimaa waeltamaan Jumalan tiellä. Tällaisia kokemuksia, jotka todistavat Jumalan erityistä huolenpitoa ja rukouksen kuulemisen autuasta todellisuutta, ei saa unohtaa. Ne ovat säilytettävät kallisarvoisina todistuksina Jumalan sanan ja lupauksen totuudesta. Tällaisesta kokemuksesta kerron tässä yksinkertaisesti, todellisuutta vastaavin piirtein.

Lapsena ollessani asui eräs vanha nainen samassa talossa kuin minä. Me lapset kutsuimme häntä tavalisesti „Olla tädiksi“. Me pidimme paljon vanhuksesta. Ja todellakin syystä! Rehellisempiä, ahkerampia ja vaatimattomampia vanhuksia on harvoin nähty. Sitä paitsi oli hän erittäin hurškas. Lapsuudessaan oli hän nähnyt parempiakin päiviä. Myt oli hän vanhentunut ja kokonaan menettänyt kuulonsa. Hän ei voinut kowintakaan ääntä eroittaa. Hywin vähän oli hänellä tämän maailman hyvyttä. Hän eli kätensä työllä, saamatta mitään muuta apua. Vielä wanhanakin neuvoi hän mitä hienoimpia liinaompeuksia. Niiden ääressä istui hän aamusta iltaan. Sitäpaitsi käytettiin häntä pukemassa kuolleita. Tästä toimesta piti hän erittäin paljon. Ilman vähintäkään wasterumielijhyttä walmisti hän rikkaammille Turun kuolleille viimeisen lepofijan. Ja jos kuollut oli päättänyt waelluksensa „siinä rauhassa, joka on kaikkea hymärrystä ylempänä“, silloin oli tämä toimi hänestä erityisen rakas. Hän tunsi omasta kokemuksestaan ihmiselämän waitwat. Mutuas

kuolema oli hänen mielestään parhainta kaikesta maan päällä. Ne, jotka ovat yksinäisiä ja unohtettuja maailmassa, woiwat usein suorittaa elämän suuret tehtävät paljoo paremmin ja onnellisemmin kuin ne, joita päivän yleinen mielipide kannattaa ja ihailee. Ihmisten huomio ja ihailu herättää vaatimuksia, itsekkäisyyttä ja kateutta. Se saastuttaa waituttimet. Mutta ihmisten unohtama, joka tietää kuitenkin, että Jumala ei ole häntä unohtanut (Luuk. 12: 6) — hänen elämänsä on usein niiden intohimojen yläpuolella, jotka ihmiselämää tuhoawat. Siinä ei ole itsekkäitä toiveita. Se ei etsi epätodellisia päämääriä eikä tyhjiä iloja. Tyhytwäisyyhs ja luottamus Jumalaan kirkastawat hänen työtään ja yksinäisyyhtään — jopa köhyhyttä, wäärhyfsiä ja kärjimyhsiä. Wanhus oli tällainen unohtettu; mutta hän oli kuitenkin onnellinen. Hän rakasti työtään, ja sijsi se sujui hywin. Hän rakasti taitwaallista tsäänsä ja luotti hänen johtoonsa. Maallisesta työstään kohotti hän alituisesti ajatuksensa taitwaallisiin asioihin. Hänen tapansa oli istuessaan ompelustensa ääressä aamusta iltaan saakka waijata wirsiä. Itse ei hän voinut kuulla ääntänsä. Kuottikin oli sitä myöten — mutta sydäimestä lähti laulu. Se oli ahkeraa työnsoitantoa. Wälistä katkefi wirsi. Silloin alkoi hän puhella Jumalan kanssa yksinkertaisessa, luottawaisessa rukouksessa. Kirkas ääni sai silloin ihmeellisen, pyhitetyn soinnun. Hän oli aiwan kuuro ja tiesi tuskin puhuvanwaa ääneen. Hän ajatteli wain. Mutta hän ajatteli ääneen, kullen kuurojen tapa on. Usein kuuliwat hänen naapurinsa, miten hän puheli Jumalan kanssa. Tämä nyhtes

hänen kanssaan, joka antaa „kärsivällisyyttä ja lohdutusta“ painoi vanhuksen elämään tuon rauhan, tyytyväisyyden ja ystävällisyyden leiman, joka teki hänet kaikille naapureille rakkaaksi. Hän oli odotettu vieras niissä kodeissa, missä hän välistä kävi. Kirkossa kävi hän ahkerasti. Ei hän tosin kuullut mitään, ei edes urkujen säveleitä, puhumattakaan saarnaajan äänestä. Mutta hän näki vanhan, ihanan pyhätön. Hän näki rukoukseen seurakunnan ja seurasi virsikirjastaan jumalanpalveluksen menoa. Suurilla, kirkkailla silmillään näki hän, miten auringon jäteet korkealta ikkunalta valaisivat kirkastettua Kristusta, joka oli alttaritauluun kuvattu. — Ja kun jumalanpalvelus oli lopussa, tuli hän iloisena kotiin. Häntä elähytti tieto, että hänkin kuului Jumalan seurakuntaan, joka on kutsuttu Herran kirkkauteen. Sieltä ovat kaikki maan puutteet pois. Siellä „pyhitään pois kaikki kyyneleet“. Waikka ulkomaailman äänet olivat kuolleet hänelle sen kautta, että hän oli kuuro, oli hänellä kuitenkin avoin silmä näkemään henkilöitä ja eri olojuhteita. Hänen esiintymistapaansa ja puheensa oli aina reipas ja elämänhaluinen wiattoman leikkisyyden piirre.

Joskus ilmeni tämä leikkisyys pienissä runonpötkissä, joita hän kirjoitti joululahjoihinsa. Ne eivät hymärrettävästi ole ensimmäisen luokan runoutta, mutta niissä ilmenivät hurskaan ja ystävällisen sydämen ajatukset. Sitäpäitfi kuvaavat ne hänen luonnettaan. Tästä esitän pari noista hyvää tarkoittavista joulurunoista:

„Tää lahja ompi halpa kyllä,
Mut parempaa ei warat kyllä.
Se Naantalissa ompi tehty
Ja Turusfakin hywäks' nähty;
Sen hätätilas' kai antaa saa,
Kun antajalla ei parempaa.“

„Tää formus olkoon muistona
Sun liitostasi kalliista,
Min päivämäärä siinä on.
Min' Herran oppaas olkohon,
Hän wiisautta suokoon
Ja lahjat parhaat tuokoon!“

Näin kului hänen elämänsä huomaamatta yhtämit-taijessa työssä. Vanhat filmät, joiden apuna olivat aika suuret nenäläsit, johtivat ahkeraa kättä hienojen koruompelusten valmistamisessa. Ja työtä oli yllin kyllin. Silloin ei näet vielä ompelukonekaan ollut keksitty. Ja kuolema niitti saalistaan, kuten ennenkin, Turun arwohenkilöjen piirissä. Ja silloin sai vanhus valmistaa heidän viimeisen leposijansa ja ommella heidän viimeiset vaatteensa. Näin ansaitsi hän niukan jokapäiväisen leipänsä. Hänen päivänsä kuluiwat hiljaa ja tyhneesti. Vanhujella oli hyvä terveys. Ei kukaan ollut vielä nähnyt häntä sairaana. Täydellinen kuurous oli hänen ainoa ruumiillinen waiwansa, ja sen hän kantoi nöyrästi osaansa tyytyn. Mutta wailla kärsimyksiä ja koettelemuksia ei tämäkään yksinkertainen ja hiljainen elämä ollut. Hänellä oli ollut weli. Tätä oli hän erityisesti rakastanut. Mutta tämä oli aikoja

sitten kuollut. Hän oli jättänyt jälkeensä perheen, joka taloudellisesti suhteessa tuli hyvin toimeen. Eräs hänen veljentyttäristään oli mennyt rikkaisiin naimisiin erään Turun rikkaan kauppiaan kanssa. Mutta vanhusta ei kutsuttu häihin. Morsian ei ollut edes maininnutkaan sulhaselleen, että hänellä oli vanha täti. Tämä oli liian köyhä, kuuro ja vanhanaikainen. Hän ei sopinut äskennaineiden hienoon saliin. — Tämä koski vanhukseen, ei sentähden, että hänet oli unohdettu — siihenhän hän oli niin tottunut — eikä senkään tähden, että hän olisi tahtonut päästä osalliseksi rikastumeen sukulaistensa tavarasta, vaan veljentyttären itsensä tähden. Olikohan tämä sen veljen tytär, jota hän oli rakastanut ja jonka muisto oli hänelle kalleinta kaikesta. Ja tämän veljen tytär halveksi vanhaa tätiään! Joka päivä rukoili vanhus sentähden, että Jumala taituuttaisi tuon kovan sydämen näkemään syntinsä. Ei sentähden, että hän, vanhus, olisi siitä maallista hyötyä saanut, mutta siksi, ettei hänen veljentyttärensä jäisi ulkopuolelle sitä Jumalan valtakuntaa, jonka jäsenien perusominaisuus on nöyryys. Vielä rukoili hän joka päivä, että Jumala varjelisi häntä „pahasta, äkillisestä kuolemasta“. Kun hän istui tyhjän ääressä ja puheli Jumalansa kanssa tai kun hän muuten toi Hänen eteensä sydämensä tarpeet, loppui hänen rukouksensa aina näillä sanoilla: „Miin, Herra! Johda minua, miten tahdot, mutta varjele minua pahasta, äkillisestä kuolemasta.“ Sapsellisesti luottaen Jumalaan, oli hän wakuutettu siitä, että Jumala kuuli hänen rukouksensa siten, että hänen kuolintautinsa tulisi pitkäksi.

Hän tahtoi hyvin valmistautua täältä lähtemään, ja hän oli tyhllään koonnut 300 markkaa, jotka oli käytettävä hänen hoitoonsa pitkän kuolintaudin aikana ja „kunniallisen hautauksen“ menoihin. Hän oli saanut perinnöksi vanhemmiltaan kultaketjut. Ne oli hän määrännyt eräälle nuoremmalle ystävättäreelleen, joka oli luwannut pitää huolta „kunniallisesta hautauksesta“. Hän ei pelännyt kuolemaa. Päinvastoin! Hän riemuitsi ajatellessaan kuolemaansa. Mutta hän ajatteli iankaikkisuutta suurella wakaavuudella. Hän rukoili, että Jumala valmistaisi häntä hyvin täältä muuttamaan. Hän luuli, että siihen tarvittiin pitkällistä sairautta. Ja „kunniallinen hautaus“ — niin, siinä oli hiukka sen turhamaisuutta, mutta olikohan se niin luonnollista. Koko elämänsä ajan oli hän puuhannut monissa hautajaisissa ja saattanut niin monta lähimmäistään „kunnialla maan poveen“. Ja mielellään tahtoi hän itsekin saada saman kunnian. Se toivomus oli hyvin tawallinen siihen aikaan, jonka lapsi hän oli.

Mutta vuodet wierivät, eikä hänen rukoustaan kuultu. Hänen veljentyttärensä eleli rikkaudessa ja mukavuudessa eikä välittänyt wähääkään vanhasta tädistään. Vanhus jatkoi koruompelutyötään. Ahkerat kädet tulivat yhä luisemmiksi. Sanka ei enää tahtonut osua neulan silmään, mutta yhtä ahkera ja omantunnonrakka oli hän edelleenkin. Ja waikka työ sujui hitaammin, käwi se vielä kuitenkin. Työlä ei puuttunut. Toimeentulonsakin hän yhä edelleen hanffi. Mutta vanhukseen seurustelupiiri tuli yhä ahtaammaksi. Jotkut hänen ystämistään kuolivat, toiset muut-

tiivat pois Turusta, ja hän jäi yhä yksinäisemmäksi. Wanhuuden raihnaisuuskin alkoi häntä painostaa, ja voimat murtuivat. Joulukuun 1859 lähestyi. Tosin oli hän silloinkin, kuten kaikkina edellisinä vuosina, kutsuttu erään ystävällisen perheen luo, mutta hän tunsi olevansa väsynyt ja sairas. Hän jäi sentähden pieneen kotiinsa Wenäjänkirkko-kadun varrella. Siellä vietti hän jouluiltaansa rakkaine hartauskirjoineen. Hän luki raamattua, Arndtin kirjaa totijesta kristillisyydestä, y. m. hengellisiä kirjoja, kiitollisena siitä, että hänellä oli oma koti, missä hän saattoi lewätä senkin päivän iltana, jolloin Jumalan Poika tuli maailmaan, hän, „jolla ei ollut, mihin päänsä kallistaisi“.

Tämä jouluilta, jonka hän yksinään vietti, tuli hänelle tärkeämmäksi, kuin hän oli saattanut aavistaaakaan. Silloin alkoi se rukouksen kuuleminen, jota hän oli monta vuotta ikävöinyt. Silloin alkoi hän saada kokea, että raamattu puhuu totta ja että Herrä kuulee rukouksen yli kaiken sen, „mitä me anomme tai hymmärrämme“. Naapuritalossa asui rikas perhe. Se oli noita vanhoja, rikkaita porwaristoteja, joissa harjoitettiin hywäntekewäisyyttä ja joissa vanhat hyvät tawat olivat säilyneet. Siellä wietettiin jouluaattoa runsaitten joulupöytien ääressä, jotka olivat uupua monenlaisten herkkujen painosta. Palwelijoiden pöydässä istui myös eräs kutsuwieras, vanha palwelijatar, joka oli talon tuttava. Hän oli nyt lähtenyt yksinäisestä majastaan, missä vietti wanhuutensa päiviä, ja noudattanut wieraanwaraisen talon joulukutjua. Hän asui juuri samassa talossa, jonka kuuron wanhuksen

weljentytär ja hänen miehensä omistivat. Istuttiin pöytään, joulupuuroa tarjottiin kaikille. Talon palwelijattarien joukossa oli eräs hurstas nainen. Kun kukkurainen puurowati tuli hänen kohdalleen, otti hän siitä lautaselle puuroa ja sanoi: „Minäpä wien puurowi wanhalle, kipeälle Olla-mamsjelille. Hän on yksin kotona. Tokko lukea muistanee häntä hänen wanhuuden-waiwoisjaan.“ Hän teki niin. Wanha palwelijatar kuuli hänen sanansa. Yleensä kertoi hän muille kaikki, mitä itse tiesi. Jonkun ajan kuluttua sattui hän tulemaan rikkaan kauppiaan keittiöön ja sanoi talon palwelijattarille: „Ajatelkaapas! Teidän rouwan wanha täti, mamsjeli D., makaa sairaana ja on niin köyhä, ettei hänellä edes ollut joulupuuroa.“ — Sillä samalla oli jiiwet. Asia tuli tuota pikaa talon emännän korwiin ja sattui sywälle hänen sydämeensä. Hänen vanha tätinsä oli sairaana, ehkä kuoleman kielissä, ja kärsi puutetta. Ja hänellä oli rikkautta ja tawaraa yllin yllin. Ja sitä paitsi ei hän ollut moneen wuoteen käynyt tädin luona, eipä edes maininnut miehelleen, että wanhusta olikaan. Ja kuitenkin ansaitsi wanhus kunnioitusta. Hetkeäkään wiivyttelämättä meni hän miehensä luo ja tunnusti hänelle kaikki. Hän oli jalo ja oikeutta rakastawa. Waimon ylpeys ja kiittämättömyys koskivat hänen sydäntänsä. Hän paheskui waimonsa menettelhä ja kehoitti häntä heti lähtemään wanhuksen luo. Hänen oli pyhdyttävä anteeksi ja koetettava jollakin tawoin palkita, mitä oli rikkonut. Niin tapahtuikin.

Oli aamupäiwä, pari wuikkoa joulun jälkeen. Wanhuksen terweys oli taas tullut wahan paremmaksi.

Ruten ennenkin, ompeli hän koruompeluksiaan ja lauloi wirttänsä, istuen pienen kamarinsa ainoata ikkunaa kohti. Hän tahtoi käyttää hyväkseen sen niukankin päivänwalon, minkä pimeä talwinen päivä saattoi tarjota. Hän ei huomannut, että owi aukeni. Hän ei nähnyt sijäntulijoita, ennenkuin he seisoiwat hänen wieresjään. Muksi hän pelästyi, mutta pian selweni asia hänelle. Jumala oli kuullut hänen rukouksensa. Hänen rakas weljentyttärensä oli huomannut syntinsä. Ryhnelsilmän pyysi rouwa wanhalta tädiltään anteeksi, ja tämä antoi anteeksi sywästi liikutettuna täydestä sydäimestä. Raappias pyysi, että wanhus osoitteeksi siitä, että hän oli todella anteeksi antanut, niin usein käwisi heidän kodissaan kuin hän suinkin taisi ja halusi. Sitäpaiti hän pyysi wanhusta ottamaan häneltä lahjaksi 40 mk joilla hän woisi waatteitaan korjata. Wanhus otti kiitollisena lahjan vastaan. Hän ei sitä tarwinnut. Mutta se oli todistus siitä, että Jumala oli kuullut hänen rukouksensa. Sentähden otti hän lahjan mielellään vastaan. Rauan puhelivat uudestaan yhtyneet sukulaiset keskenään. Wihdoin jäi wanhus yksikseen Jumalansa kanssa. Hänen sydämensä riemuitti ilosta ja kiitollisuudesta taimaallisen Isän edessä, ja hän puhkesi lapselliseen, sydämelliseen kiitukseen, ihmetellen Herran teitä. Näin oli hän saanut kokea, että Jumala oli kuullut hänen rukouksensa, jota hän oli wuorikausia, usein peläten ja epäillen, puolittain toiwottomasti, mutta aina taipuen Jumalan tahtoon, kantanut Herran eteen.

Nyt ei työ tahtonut oikein luistaa. Sydän oli liian

täysi siitä, mitä hän oli kokenut. Hän lähti ulos kertoakseen jollekin ystäwistään ilonsa Jumalan ihmeellisestä johdatuksesta. Muutaman tunnin päästä palasi hän kotiinsa. Wieraisessa huoneessa asui toinen wanhus, hänkin yksi niitä, „joita pitämään maailma ei ole arwollinen“ (Hebr. 11: 38). Hänenkin piti saada tietää, mitä wanhus oli saanut kokea. Hän awasi owen ja kertoi hänelle kaikki. „Sellainen laupias, taimaallinen Isä meillä on. Hän kuulee rukouksen. Mistetty olkoon hänen pyhä nimensä!“ Näin lausui wanhus. Ja hän ei tiennyt, että tämä rukouksen kuuleminen, joka oli tähtännyt hänen wanhan sydämensä riemulla, oli wain alkuna vielä ihanampaan rukouksen kuulemiseen.

Kun hän nyt oli tullut niin rikkaaksi, että yhdellä kertaa oli saanut 40 m., tuumi hän, että hänen pitäisi kutsua naapurinsa kahwille. Tämä juoma, oli hänen ainoa ylellisyysnautintonsa. Ja kahwilla oli päivän suurta tapahtumaa wietettävä. Wanhus lähti omaan huoneeseensa keittääkseen kahwin. Kun kaikki olisi valmiina, ilmoittaisi hän siitä naapurille koputtamalla seinään. Mutta koputusta ei kuulunut. Naapurista tuntui, kuin kaikki olisi äkkiä tullut niin hiljaiseksi wanhusen huoneessa. Setten kuluttua awasi hän owen ja astui sijaan. Ihmeellinen näky kohtasi häntä. Wanhus istui kiikutuolissaan kädet ristissä ja silmät suunnattuina taimasta kohden. Mutta hän istui liikumattomana eikä lausunut sanaakaan. Hän oli kuollut. Taimaaseen suunnattu kirjaskatse, joka äsken oli loistanut kiitollisuudesta Jumalaa kohtaan, oli murtunut. Mondettiin lääkäri. Hän

saattoi wain todeta, että wanhus oli kuollut, ja kuolemansyynä oli -- ilo — ilo Jumalan ihmeellisistä teistä, ilo siitä, että Jumala kuulee lastensa rukoukset. Ihnampaa, autuaampaa kuolemansyhtä ei woida ajatella. Hänen kuolemansakin oli ihanaa rukouksen kuolemista. Pitkän elämänsä aikana oli hän joka päivä rukoillut, että Jumala warjeli häntä **pahasta**, äkillisestä kuolemasta, ja Jumala antoi hänelle **hyvän**, äkillisen kuoleman. Hän otti hänet kotiin luoksensa wanhuuden waiwoista ja tuskasta juuri silloin, kun hänen sydämensä oli täynnä kiitosta Jumalalle hänen ihmeellisestä armostaan. Hän oli ajatellut, että Jumala kuuli hänen rukouksensa toijella tawalla. Hän oli ajatellut, että Jumala ottai hänet luokseen pitkällisen sairauden jälkeen. Nyt pääsi hän ajan ahdingosta ilman tuskaa, melkeinpä tarwitzematta maistaa kuoleman katkeruutta. Hänet temmattiin siihen kirkkauteen, johon hänen sydämensä oli ikäwöinyt.

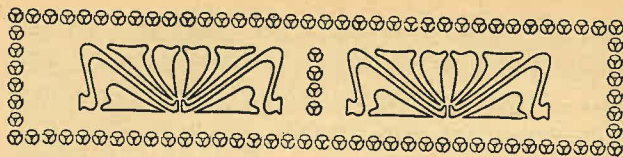
Näin päättyi tämä huomaamaton elämä. Waikka se oli halpa, lewitti Jumalan rakkauden runsas, autuas walo loistetaan sen ylitse. Se todistaa woimallisesti, että raamatun jana: „Jumalijuudesta on hyötyä kaikkeen, koska sillä on elämän lupaus, sekä nykyisen että tulewaisen“ (1 Tim. 4: 8) on toji.

Mutta vielä ei ole „Olla-tädin“ historia lopussa. — Kun oli tultu warmuuteen wanhuksen kuolemasta, lähetettiin siitä tieto hänen weljentyttärelleen. Syvän waikutuksen teki häneen wanhuksen kuolema. Mutta hän oli sydämesään kiitollinen Jumalalle, joka oli johonut niin, että hän oli saanut wanhukselta anteeksi,

ennenkuin se oli liion myöhäistä. Joitakin päiviä sen jälkeen saatettiin wanhuksen maalliset jäännökset hautaan. Hänen weljentyttärensä ja tämän mies, joka ei ollut wanhuksen eläessä saanut useammin kuin yhden kerran osoittaa myötätuntoaan häntä kohtaan, saattoivat häntä kaikella kunnialla hautaan. Sitä se hautaus ollut ainoastaan „kunniallinen“, waan komea, jommoista wanhus ei ollut woinut ajatellakaan. Pitkä oli surusaattue, joka kellojen kumeasti kajahdellesa saattoi hänen tomuanja haudan rauhaan. Ei ollut säästetty kustannuksia, jotta hänen hautajaisensa olisimat niin kunnialliset kuin mahdollista. Ja hänen haudalleen he pyhstittiwät muistopatsaan, joka vielä tänäänkin osoittaa paikan, missä tämä rauhaan päässyt waeltaja lepää odottaen ylösnousemuksen suurta päivää. Muistopatsas hänen haudalleen — sitä hän ei ollut koskaan ajatellut. Se oli paljoa enemmän kuin „kunniallinen hautaus“. Hänen säästörahojaan ei siihen tarwittu. Ne sai eräs hänen köyhistä sukulaisistaan, ja kultaketjut -- hänen ainoan koristuksensa -- sai hänen wanha ystäwänsä. Ne omistaa nyt näiden yksinkertaisten muistofanojen kirjoittaja. Nämä ketjut, jotka owat wanhaa, aitoa kultaa, owat hänelle jokapäiwäisenä muistuttajana siitä, että Jumala kuulee rukouksen yli kaiken sen, mitä me „anomme tai ymmärrämme“, ja että „kaikki yhdessä waikuttaa niiden parhaaksi, jotka rakastawat Jumalaa“.

H. Råbergh.

Elämän wettä.

Joh. 4: 10.

Kotimatkalla kalenteria warten kirjoitti
pastori L. Lemnart Byman.

Sn ihmeellistä, miten avoin silmä Jeesuksella oli näkemään yhtäläisyyttä maallisten ja hengellisten asiain välillä. Kaikkialla, missä hän liikkui, näki hän hengellisten asiain wertauskuvia. Vainehitiwa wiljawainio antoi hänelle aiheen puhua Herran elonleikkuusta ja siinä tarwittawasta työwäestä. Kun hän näki kuiwan ja hedelmättömän wiikunapuun, sai hän aiheen puhua herätyksen sanoja ihmisille. Lintujen huolettomasta elämästä sai hän saarnan Jumalan lasten turwallisuudesta taiwaallisen Jän huomasta. Paimenesta, joka wie laumansa laitumelle, tuli elävä wertauskuiwa hänestä itsestään „hywänä paimenena“. Murinkoa, juolaa, leipää, nuottaa, rakenteella olewaa taloa, jopa miltei kaikkea niitä jokapäiwäisiä asioita, joiden kanssa tulemme tekemisiin täällä maan päällä, käytti hän wertauskuiwina esittäessään Jumalan waltakunnan kalliita totuuksia. Warjinkin raikastwettiin lähde antoi hänelle aiheen mitä ihanimmin julistamaan Jumalan elähyt-

tävää armoa. Joh. 4 luku on erittäin huomattawa tässä suhteessa. Siinä kerrotaan näet Jeesuksen ja samarialaisen naisen keskustelusta Jaakobin lähteellä Sycharin luona.

Waiikka oli matkasta wäshnyt ja ruumiillisen lewon ja wirtistytksen tarpeessa, ei Jeesus sielläkään unohtanut suurta tehtävänsä. Hän otti päinwastoin siitä, että itse oli wäshnyt ja tarwitfi lähteen wettä, aiheen ajatella, miten ihmisielut ja ennen kaikkea tuo syntinen nainen olivat jumalallisen armon elähyttävän ja puhdistawan weden tarpeessa. Hän alotti keskustelun hänen kanssaan pyhämällä juodakseen lähteen wettä, mutta alusta loppuun asti pyrki hän sanoillaan siihen, että osat waihtuisiwat: hän tahtoi olla antajana, naisen piiri olla vastaanottajana. Sillä nainen ei nyt ollut tullut ainoastaan Jaakobin lähteelle, missä hän saattoi täyttää kiviwaukkunsa wedellä, waan tietämättään oli hän tawannut elämän weden lähteen, joka woi puhdistaa ja täyttää hänen sydänparikansa pelastuksen elähyttävällä armolla. Millä hellällä osanotolla ja miten surumielin katjelikaan Jeesus tuota kurjaa naista, jolla oli niin monta suurta syntiä tunnollaan, mutta joka ei tiennyt tarwitsewansa pelastusta ja wieläkin wähemmän aawisti seisowansa Jumalan runsaan armolähteen, koko maailman Wapastajan edessä. „Jos sinä tietäisit Jumalan lahjan, ja kuka se on, joka sinulle sanoo: 'Anna minulle juoda', niin sinä pyhittäisit häneltä, ja hän antaisi sinulle eläwää wettä.“ Sinulla woisi — tahtoo hän sanoa — olla elämäsi autuain hetki nyt. Sinä woisit saada elämän wettä sielullesi. Syntien anteeksiantamuksen runsaat wirrat woisimat wuotaa hlitseksi, ja sinä woisit nauttia iäisen elämän mehua ja woimaa täysin siemauksin. Sinä myöskin polwillaasi pyhittäisit sitä, jos wain tietäisit, kuka minä olen ja mikä Jumalan lahja on. Di, jospa tie-

täisit, kuinka suuri ja kuinka lähellä sinua Jumalan lahja on! Jeesuksen onnistui sitten herättää aavistus ja usko naisen sydämessä, niin että hän unohti wesiastiansa lähteelle ja rienji kaupunkiin ja sanoi ihmisille: „Sihän se wain liene Kristus?“ Ja me toiwomme, että hän myöskin Jeesukselta monien muiden kansa uskoissa otti vastaan armon ja pelastuksen lahjan.

Mutta miten usein tapahtuukaan vielä nytkin, että Jeesus waeltaessaan keskuudessamme ewankeliumin sanan kautta tapaa ihmisiä, joille hän kenties turhaan saa sanoa nuo samat sanat: „Jos sinä tietäisit Jumalan lahjan — jos tietäisit, kuka se on, joka puhuu sinulle, — niin sinä pyhtäisit, ja hän antaisi sinulle elämän wettä.“ Jos sinä, lukijani, olisit yksi niistä, jotka eivät vielä ole juoneet elämän wettä, niin katso siis tänään, mikä hellä osanotto on hänen silmissään ja mikä surumielisyys hänen sanoissaan: „Di, jospa tietäisit Jumalan lahjan.“ Mä anna tämän surumielisyyden muuttua tuoksi tuskaiseksi huudoksi: „Jerusalem, Jerusalem, — se on salattuna silmitäsi, mitä rauhasi waatii; se on salattuna tänä etsikkoaikana si.“

Miten surkeata onkaan, että tuhannet syntijet menevät sen „awoimen lähteen“ ohitse, joka on awattu „kaikkeaa syntiä ja saastaisuutta vastaan.“ He tuntevat maalliset lähteet: rikkaiden, wiisauden ja nautinnon lähteet, ja ammentawat niistä. Mutta sitä he eivät tiedä, että Jumalan tykönä on elämän lähde. He eivät tunne armon ja pelastuksen lohduitusta ja iloa. He elävät köyhän ja lyhyen maallisen elämänsä, tuntematta ja kokematta ihmisen suurinta onnea, joka on siinä, että hänellä on iankaikkinen elämä Jumalan lahjana Kristuksessa. Lupauksen sana: „Te saatte ammentaa wettä ilolla autuuden lähteestä“,

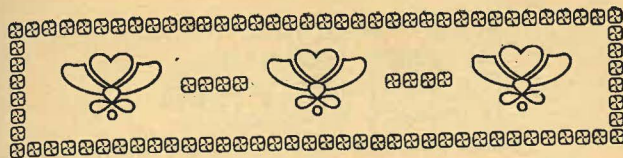
Jes. 12: 3, on heille wierasta, käsittämätöntä kieltä. Di, miten tarpeellista olisiikaan, että Herra saisi palvelijainja ja kaswatuksensa kautta herätellä mukkuwia, paljastaa sen elämän tyhyyden ja ontouden, jota eletään ilman Jumalaa, ja saattaa kirwelemään tunnonhaawat, jotta he alkaisiwat etsiä Herraa, kun hän on löydettävissä, ja rukoilla häntä, kun hän läsnä on, sekä käsittäisiwat, mitä hänellä on annettawana meille armonsa täyteydestä ja runjaudesta.

Mutta vielä surkuteltawampaa lienee se, että ihmiset, jotka tarwitsewat armoa, jotka pitäwät kalliina syntien anteeksiantamusta ja autuuden iloa, kuitenkin eläwät ilman sitä, kun eivät oiwalla Jumalan lahjaa. He waeltawat kuitwassa erämaassa, tuntewat erämaanhiekan polttawan jalkojansa ja syntitaakan painawan hartioitansa, mutta eivät ole milloinkaan juoneet syntien anteeksiantamuksen raikasta, eläwää wettä, eivät milloinkaan maistaneet iloa Herrassa, eivät milloinkaan saaneet warmuutta sielunsa autuudesta. Jotkut eivät uskalla odottaa saawansa eiwätkä pyhtää niin paljoa tässä elämässä. Toiset näyttäwät pyhtävän ja ikäwöiwän, mutta ei saawan, huofaawan, mutta ei tulewan lohduitetuiksi, sillä he eivät oiwalla Jumalan lahjaa. Israelin kiwaus Jumalan puolesta ei woinut pelastaa sitä, sanoo Paawali (Room. 10: 1—3). Se oli taitamatonta kiwautta, kun he eivät hymärtäneet Jumalan wanhurskautta. Että wanhurskauden lahja on suurempi kuin synti, että Jumalan armo ja lahja on tulwaillut meidän kaikkien osaksi Jeesuksen Kristuksen kautta (Room. 5: 15) paljoa enemmän kuin synti ja kuolema Adamin kautta — se on vieläkin monelle, monelle pelastusta etsiwälle sielulle peitetty salaisuus. Se on ja pyshy salaisuutena kaikelle järjelle, että Jumalan lahja Kristuksessa jo on annettu ja että se nyt tuodaan ja wakuutetaan meille armonwäli-

kappaleissa, sanassa ja sakramenteissa, ja saadaan niissä uskoa ja omistaa, että lahja on niin suuri ja runsas, että siihen sisältyy anteeksi antamus, wanhurskaus, elämä ja autuus; että lahja on lahja, jota ei saa ostaa millään meidän ominaisuudellamme tai teollamme, waan että se saadaan aivan ansiotta ja ilmaiseksi; kaikki tämä on ewankeliumin salaisuutta, jonka Hengen tähtyy saada selwittää, ennenkuin voimme juoda elämän wettä.

Sinä, joka olet saanut istua ewankeliumin uhkuwan lähteen reunalla ja pääsnyt käsittämään sanaa „Zumalan lahja“, sinä muistat, mikä lämpö wirtasi sieluusi, kun suomukset putosivat silmiltäsi, ja mikä laulu, mikä riemu, mikä autuus syntyi sydämesäsi, kerta toisensa perästä, kun Herra sanallaan walaisi hymmäryksesi silmät, niin että saatoit käsittää, mitä meille on annettu Kristuksessa Jeesuksessa. Sinä olet juonut elämän wettä; sinä tiedät, keneen uskot, ja olet warma, että hän säilyttää tulemisensa päiwäksi sen, mikä sinulle on uskottu. Sinä uskot syntiesi anteeksisaamisen Jeesuksen weressä, sinulla on lapsenoikeus, iankaikkinen elämä ja autuus. Sinä, joka näin olet juonut ja juot elämän wettä, etkö tahtoisi osaltasi olla wiemässä niille monille, jotka ympärilläsi harhailawat kuivassa erämaassa, näitä Jeesuksen sanoja: „Jos sinä tietäisit Zumalan Lahjan ja kuka se on, joka sinua puhuttelee (ewankeliumin sanassa), niin sinä pyhtäisit häneltä, ja hän antaisi sinulle elämän wettä.“ Tee, minkä voit, auttaaksesi weljiäsi ja sisariaisi näemään ja hymmärtämään Zumalan lahjaa. „Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa!“

Kylväjä.

„Kylväjä lähti kylvämään“ Matt. 13: 3.

Käy kylvömiesi kylvämään
Ja heittää siemenen.
Oi, jospa heelmän kylvöstään
Sais satakertaisen!

On siemen elinvoimainen
Ja katoamaton,
Se maasta tähkän kultaisen
Voi tuottaa valohon.

Mut siellä vain se verso on
On tähkään ehtinyt,
Miss' aura tuskan, murehen
On syvään kyntänyt.

Jos tielle putoo siemenet —
Ne kuinka itää vois?
Oi, ajatukset maalliset
Ne pian tempaa pois!

Ja kallio jos pohjalla
On syömen kylvömaan,
Niin oras kuihtuu poudalla,
Ei heelmää kannakaan.

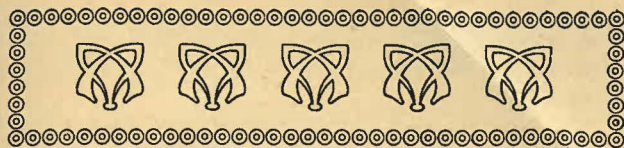
Ja usein sana hekkumaan
Myös tukehtunut on,
Jos oiskin päässyt juurtumaan
Se syömen peltohon.

Oi, Herra, suo, ett' syömeni
Siis hyvää maata ois,
Niin että kallis sanasi
Myös sadon antaa vois.

Ja mailman orjantappura
Jos pyrkii kasvamaan,
Se leikkaa pois ja tuhoa,
Ja kynnä uudestaan.

Sun kylvös tuokoon minussa
Hedelmän runsahan,
Ett' elonajan joutuissa
Sä saisit kunnian.

K. J. Korpitie.

Aaron wiulu.

Kertomus elämästä.

Siheriöivässä, rauhallisessa metsässä, missä lintujen äänet ja tuulen sähina puiden latvoissa soittivat suloihia ja salaperäisiä säveleitään, syntyi pitku Aaro, köyhän mökkiläisen poika. Ennenkuin hän vielä kykeni seisomaan omilla jaloillaan, oli hänen tapansa ryömiä ulos ummehtuneesta tuwasta nauttiafseen suurin silmin ja kuuntelewin korwin kaikesta metsän ihanuudesta. Kun äiti pahan sään ja kylmän tähden ei päästännyt häntä ulos, itki hän katkerasti.

Opittuaan sävelemään pöyhätteli hän ulkona, olipa fää millainen tahansa. — „Mitä tekemistä sinulla on ulkona?“ ihmetteli wanhempi weli Miilo, kun myrsky winkui, niin että hongat puistelitwat latwojaan ja nuoret koiwut kumartelitwat kuin kaisla. — „Kuuntelen, kuinka kauniisti puut laulawat“, selitti Aaro. — „Niin, mutta nythän on rankkasade!“ „Sekin kuuluu kauniilta... etkö kuule, miten se soi!“ — „Sille pojalle on kaikki

joitantoa", sanoi isä, „häneistä saattaisi kyllä tulla oikea taituri, jos hänellä olisi toiset vanhemmat kuin me, köyhät raukat!"

Uro ei käsittänyt mitään siitä asiasta. Hän kasvoi tyhlyväisenä ja onnellisena, köyhyydestä ja puutteista huolimatta.

Suureksi päiväksi pojan elämässä tuli se, kun hän ensi kerran sai seurata vanhempiaan kirkkoon. Matka oli pitkä, isällä ei ollut hevosta, ja Uron pienet jalat olivat ehtineet koviin väsyä, ennenkuin päästiin perille. Mutta kaikki vaiivat unohtuivat, kun urut alkoivat soida. Poikainen suorastaan väräsi ihastuksesta. Hän kuunteli „filmillään, korvillään ja kaikilla jäsenillään, järkeään ja kaikilla aisteillaan". Mutta jännitys kävi liian voimakkaaksi, ja urkujen vaietessa vaipui hän ääneen itkien liiasta kiihoituksesta ja väsymyksestä suuleen äidin polvelle, johon hän pian sikeästi nukkui. — Perästäpäin täytyi isän kantaa poikaa suuren osan kotimatkasta, sillä hänen pienet, horjuvat jalkansa eivät jaksaneet kävellä kuin vähän matkaa kerrallaan. Niilo-weli laski sittemmin usein leikkiä hänen ensimmäisestä kirkoskähynnistään, ja wiipyi kauan, ennenkuin Uro sai uudistaa sen, vaikka hän usein khyhnelin kättä sitä. — Siitä päivästä asti ei metsä enää ollut ensi sijalla pojan ihailusja, — kirkko kelloineen ja urkuineen oli hänestä ihaninta maailmasja.

Päästyään kouluikään sai Uro wihdoin useammin kapiionsa tyydytetyksi. Kun matka oli pitkä, ei hänen alusja annettu yksinään mennä. Milloin vanhemmat eivät lähteneet, pidettiin sentähden pitkiä neuwotte-

luja weljesten kesken, lähtijikö Niilo Uron kansja matkaan. Niilolla ei ollut suurtaakaan halua kirkoskähyntiin, ja Uro saattoi wain suurella palwelewaisundella ja antamalla osan niukanlaisista ruoka-annoksistaan ostaa itselleen tämän edun.

„En käsitä, miksi sinä olet niin kiihkeästi mieltynyt kirkkoon, jossa on niin ikävää," nurrui Niilo.

Uron täytyi myöntää, ettei saarna ollut niin eritijisen huwittawa, mutta — kirkonkellot, urut, weisuu, tekstit! Oi, se oli niin kaunisti kaikki tynni kuin itinä saattoi olla taiwaassa!

Kun Uro walmistui ensimmäiselle ehtoollisella-kähynnilleen, oli hän hywin onnellinen, sillä häntä ei ainoastaan ollut nyt käsketty joka sunnuntai käymään kirkossa, waan luffari harjoitti myös yhtenä päivänä wiikossa rippilapsia wirrenweisuuksja. Ja ne olivat unohtumattoman ihania hetkiä.

Wähän senjälkeen kuin Uro oli uudistanut kasteensa liiton, tapahtui suuri muutos hänen elämässjään. Hänen ijänsä, joka kauan oli ollut jaitraaloinen, kuoli, ja torppa joutui uudelle torpparille. Ensin olivat Niilo ja Uro suorittaneet torpan työwelwollisuuden herrastaloon: Niilo miehen ja Uro „naisen" päivätyöt. Nyt rupefi edellinen rengiksi, äiti sai häthätäistä awustusta talosta ja oikeuden asua erääsjä toisessa mökkipahasesja, ja Uro pääfi wanhan kylänräätälin oppipojaksi. Se oli suurta hywyhyttä äidin ja monen muun mielestä. Uro itsekin oli siitä sywästi wakuutettu, mutta ei tuntenut itseään läheskään onnelliseksi. Mikä surullinen muutos nuorelle, ulkoilmaa rakastawalle pojalle, kun hänen

tähtyi ahtaassa, ummehtuneessa huoneessa istua kyyryssä pöydällä ja opetella käsittelemään neulaa ja jaksia paikatessaan, uudelleen ommellessaan tai puhdistaessaan vanhoja, kuluneita, tomuisia vaatteita. Usein tuskastui hän niin, että wain waiwoin saattoi estää kyyhneleensä wuotamasta; mutta ne hämäsivät sittenkin hänen silmänsä, niin että ompele tuli epätasainen ja ruma, ja hän itse sai nuhteita. Maron syhdän kaipasi, niin että oikein kiwisti, metsää ja hajoitettua kotia, mutta hän ei woinut kestään etsiä myötätuntoisuutta. — Rahinta oli, että räätälimestari sunnuntaiyöinkin käski hänen ommella, jos työllä oli kiire. Maro muisteli kaikkea niitä kehoituksia, joita hän oli saanut äidiltään, kouluksja ja papilta, pitämään lepopäivä pyhänä; hän saattoi kuulla kellojen kaiun, mutta ratkaaseen kirkkoon pääsi hän wain harwoin, sillä mestarin käskyjä hän ei tohtinut olla tottelematta. Ostuaan oikein ahtera sai hän kenties jonakin iltana juosta kotiin tuon pitkän matkan äidin luo; — tämäkin oli jo suuri, tavaton myönnötyks!

Räätälimestarin ankaran johdon alaisena perehtyi Maro kuitenkin pian ammattiinsa. Tunnollisimmalla huolella suoritti hän myös aina tyhnsä. Mutta yhtä wilaa hän ei milloinkaan woittanut: uskomatonta hitautta. Sen lisäksi oli hän lapsena ehtinyt uneksjia ja ajatella liian paljon metsän hiljaisessa kätöksessä ja nyt sattui usein, että hän kesken kiireistä työtä jäi istumaan neula liikkumatta kädessään, kunnes mestarin tyytymätön huuto hänet hawahdutti. — Mitä wanhemaksi Maro tuli, sitä enemmän auttoi tottumus kuitenkin häntä osaanja tyytymään. Suru häiriityksistä pyhä-

päiwistäkin häipyi wähitellen. Kylässä oli paljon muoria, ja kun päiwän aherrus oli päättynyt, kokoontuivat he usein rattoisjaan seuranpitoon ja leikkeihin. Maro oli uneksiwasta olennostaan huolimatta iloluontoinen ja joutui yhä useammin mukaan ikätoveriensja huwituksiin.

„Sinun, joka rakastat soitantoa, tähtyy hankkia itsellesi wiulu, Maro“, neuwoi eräs toveri häntä kerran. „Ajattele, miten hauskaa tuleekaan olemaan, jos sinä soitat meille; sinä opit warmaan hywin helposti!“

Ostata itse soittaa, loihkia esjiin säweleitä! Maro ei ollut tähän asti ajatellut semmoista mahdollisuutta, mutta — wiulun hankkiminenhan ei olisi mahdotonta! Ettei se koskaan ennen ollut juolahtanut hänen mieleensä! Nyt — nyt oli hänen ruwettava kiireesti säästämään! — Mestari antoi hänelle harwoin rahaa, mutta miten ahnaasti säästikään hän nyt jokaisen kolikon, minkä onnistui saamaan! Walweilla ja nukkuesja uneksi hän ainoastaan wiulusta. Ja wihdoin wiimein saatuaan kokoon tarwittawan summan ja muutettuaan sen haluumakseen soittimeksi-oli Maro mielestään onnellisjin olento maailmassja.

Mutta hänen onnensa ei pysynyt kauan häiritsemätömänä. Seuraawana päiwänä tuli wanha, raihnainen äiti käymään — hän oli päässyt ystäwällisjen naapurin kyydisjä.

„Maro“, sanoi hän epäröiden, kun hänen piti kääntyä kotiin.

„Eikö sinulla olisi antaa minulle wäijäsen rahaa kahwiin ja sokeriin?“

„Mitä“, sanoi Maro punastuen, „minulla ei ole

mitään nyt, mutta sano kauppiaille, että hän antaa welaksi minun laskuuni!" Äiti näytti pettynneeltä, mutta nyökkäsi ystävällisesti ja meni.

Sinä iltana ei Naro wiuluunsa koskenut — hän oli alafuloinen ja haluton. Mutta pian haihtui häpeäntunne, ja Naro harjoitteli jokaisena lomahetkenä. — Niin pian kuin woi, lähti hän kuitenkin äidin luo, wieden hänelle, mitä uudestaan oli onnistunut hankkimaan. Astuessaan sijaan näki hän äidin makaawan vuoteessa. „Dietko sairaa, äiti?" huudahti hän huolestuneena.

„Olen pahan waan vähäsen kivullinen", vastasi eukko wäshneesti, „mutta eiköhän tuo mene ohihse".

„Tässä, äiti, on kahwirahaa", sanoi Naro innokkaasti, „minä menen ostamaan".

Hän lähti heti kauppuotiin. Mutta pyytäessään maksaa myöskin sen, mistä hän oli luvannut mennä takuuseen, sai hän tietää, että äiti ei ollut ostanut mitään sieltä pitkiin aikoihin, niin ettei ollut mitään welkaa. Naro tunsi taas omantunnonwaivoja ja riensi kotiin.

„Äiti, sinä et tehnyt, niinkuin pyysin", sanoi hän nuhdellen.

Eukko hymyhili leppeästi: „Siinähan se meni kuitenkin... on niin ikävää ikäänkuin kerjätä." — Naro sytytti nyt joutuin tulen ja keitti kahwin itse, häweten yhä shwästi ajattelematonta itsekkyyttään. Ja nämä itesyhtökset wain lisääntyivät, kun äiti maisteltuaan kahwikultaa, työntsi kupin luotaan. „Mitös, sinä olet hyvä minua kohtaan, Naro, mutta... en tiedä, mikä on... se ei tahdo maistua juuri nyt!"

Poika käwi hywin lewottomaksi ja jäi yöksi. Päiwän-

koitteesja liikahti äiti. Naro kumartui wuoteen yli kuulakseen, halusiko äiti jotakin. „Taiwaaseen", soperfi hän heikosti ja epäselwästi, „tule... perässä!" — Wain huokaus, ja hän oli jättänyt raskaan, waiwalloisen maallisen elämän.

Waikka Naro sydämestään suri äitiään eikä unohtanut hänen wiimeistä kehoitustaan, jäi tämä kuitenkin kauaksi aikaa syrjään ja hedelmättömäksi hänen sielunsa sopukoihin.

Seuraawina wuosina joutui hän yhä enemmän sen ajattelemattoman hurwelämän pauloihin, jota hänen monet nuoret ystäwänsä wiettivät. Naro oli iloinen ja hauska toweri, hänen yhä harjaantuneemmasta wiulunsoitostaan tuli pian koko pitäjän ilo. Raikkiin iloiisiin juhlatilaisuuksiin kutsuttiin hänetkin. Tanssihuweisja ja juomaseuroisja oli hän itsewoikentettu. Walwomatta itseään ei Naro woinut wastustaa niitä moninaisia kiusauksia, jotka kohtasivat häntä. Hän ei kuitenkaan wajonnut törkeihin paheisiin — kenties warjeltui hän siitä soiton jalostawan woiman kautta; mutta hän unohti kokonaan taiwaalliset maallisten tähden; hän tuli yhä useammin houkutelluksi liikanaisesti käyttämään wäkijuomia ja ottamaan osaa towerien pilanteloon siitäkin, mitä hän ennen oli rakastanut ja pitänyt pyhinä asioina. — Nyt ei hänen halunsa enää wettänyt kirkon hiljaisiin juhlahetkiin, sen sijaan käwi hän ahkerasti kifatuwisja ja tanssilawoilla.

„Ratsoppa, kun tuo sinun mieletön kirkkotiuhkosi meni onnellisesti ohihse...", sanoi Niilo eräänä päiwänä weljelleen; „se oli lapsentautia!"

Uaro nauroi hänen ilweilylleen, mutta tunsi samalla olevansa niin kummallisen kylmä ja tyhjä sisimmässään kuin olisi hän menettänyt jotain liekeistä ja rakasta. — Mutta yhä innokkaamasti hän huwitteli, ja työstään hän ei useinkaan välittänyt mitään. Wihdoin wäpsi hänen wanha mestarinsa ja hankki itselleen uuden kiffällin. — Uaro suhtautui asiaan tyhneesti. Aidin tyhjän mökkipahasen otti hän turwapaikakseen ja rupefi tekemään työtä omin päin. Se käwi hywin laatuun, sillä Uarohan oli lapsuudestaan asti tottunut puutteen. Naapurit olivat tyytyväisiä saadessaan apua likemmältä kuin kylästä. Uaro oli hywäluontoinen ja vaatimaton: tehdesään työtä kodeissa hän ei milloinkaan suostunut ottamaan päiväpalkkaa, waan ainoastaan perin mitättömän maksun kappaleelta. „Minulta walmistuu niin hitaasti, niin että se ei tulisi muuten oikein“, sanoi hän vaatimattomasti. — Metsämökki oli kuitenkin hänen pesäpaikkansa, ja sinne kokoontuivat usein hänen towerinsa iltajin. Silloin pidettiin siellä iloa wiinapullon ja korttien parissa.

Eräänä syysiltana, kun Uaro wasta oli tullut kotiin oltuaan poisja muutamia päiviä, koputti joku hänen oiveensa. Uaro awasi ja näki kulkijan, joka pyysi ruokaa. Hänen kaswonsa olivat vuosien ja paheiden runtelemat, hänen laiha ruumiinsa wapisewa ja heikko. Uaro pani tawallisuuden mukaan hywäntahtoisesti esille vaatimatomia warojaan, ja ukko söi todella ahmimalla. Mutta äkkiä ojui hänen katseensa wastakkaiselle seinälle, missä wiulu riippui. „Nuori mies“, hän huudahti ja kawahti pystyhn paikaltaan, „warokaa tuota — se on waarallinen!“

„Tuo wiulukko?“ kysyi Uaro ällistyneenä; „se on aarteeni!“

„Siitä tulee pian sinun epäjumalasi“, wirtkoi wieras synkästi. „Niin käwi minulle. Se houkutteli minua, kunnes sieluni kietoutui tämän maailman turhuuteen. Natjo, mikä minusta on tullut! Langennut, paheellinen raukka, matkalla... helwettiin! Sinä tulet kyllä perässä!“ — Ukko työntsi ruuan luotaan, otti ripsaisen lakkinsa ja häwiji illan pimeään.

Mutta waroitus: „Helwettiin... sinä tulet kyllä perässä!“ kaikui vielä uhkaawana Uaron korwissa. Hän waipui tuolille ja rupefi miettimään. Toimenkin muistutus juohtui nyt hänen mieleensä, kaikuna kaukaisilta ajoilta: „taiwaaseen — tule perässä!“

Täällä, tässä somassa pieneessä mökissä oli hän kuullut sen äidiltä. Aidilta, jolta hän itselkääsiti oli riistänyt sen ainoan vaatimattoman nautinnon, jota tämä oli toivonut, kunnes hän tuli tarjoamaan sitä hänelle — liian myöhään! Ja — siihen oli syhänä tuo! Hän loi aran silmäyksen rakkaaseen wiuluunsa. Mitä!... Muisto toisensa jälkeen tunkeutui nyt esiin menneisyydestä. Täällä metsässä oli hän wiattomana lapsena nauttinut luonnon lempeästä tai suurenmoisesta soitannosta — ensimmäisestä, mitä hän oli kuullut. Ja sitten kirkossa — siellä oli hän kuullut sitä waihtuneena ukujen ihaniksi jäweliiksi ja tuntenut nuoren sielunsa kohoutuvan taiwaalliseen hurmaukseen. Sitten muisteli hän luffarin wirrenweisuuta rippilasten kansja — mikä kaiwattu riemu olikaan se hetki wiikosta! — Miten pitkä aika olikaan siitä kaikesta, miten erilaista oli se soitto, jota hän

lutten oli esittänyt — tuolla! Täskin katsoi hän wiulunsa, säikähtyneenä sielussaan. Kuinka kauas, kauas pois olikaan hän joutunut siltä tieltä, jota hänen olisi ollut kuljettava äidin perässä!

„Hohoi, Maro!“ Siinä oli joukko towereita, jotka meluten ja räyhäten ryntäsivät ahtaaseen tupaan. „Oletko nukkunut istuallesi? Joudu, soittonieffa . . . meitä odotetaan kylässä! Siellä tulee hauskaa tänä iltana!“

Eräs heistä nosti warowasti wiulun alas seinältä ja ojensi sen Marolle. Mutta tämä perähtyi ja katsoi hymähtämättömänä toweriaan. „Koskikinko siihen?“ kysyi hän hitaasti ja uneksien. En koskaan . . ., en koskaan enää eläisäni!“ — „Mitä hulluttelet? Oletko päisäsi, toweri . . . wai sairas? Mitä tämä on laittaa?“

„Tässä huoneessa, jonka me olemme saastuttaneet kewyhtmielisellä elämällä, kuoli äitini“, sanoi Maro ajatuksissaan. „Hän kehoitti minua tulemaan perässään taiwaaseen . . .“

„Mies on tullut hulluksi“, wirkkoi eräs tuskastuneista toweraista. — „Hullu olen ollut“, huudahti Maro eneneväällä kiiwaudella. „Te olette wimmanneet minua ja minä teitä, ja nyt . . . olemme kaikki matkalla helwettiin . . ., ja tuo tuossa on ollut apuna houfuttelemassa meitä sinne!“ Maro tempasi wiulun ja murskasi sen rajulla lyönnillä liedenreunaa wästen. „Kas niin, nyt se on tehty“, sanoi hän tyhnymin. „Menkää tiehenne ja jättäkää minut rauhaan!“

Joukko wetäytyi takaisin. Se oliwat sekä hämmästyksissään että suutuksissaan. Mutta heidän poistuttuaan

teki Maro tulen takkaan ja korjasi huolellisesti sinne wiulunsiropaleet. Kun viimeinenkin niistä oli muuttunut tuhaksi, päästi hän helpoituksen huokauksen ja meni ulos.

Mikä ihana näky kohtasikaan häntä! Lummien puudenlatwain hlle nousi kuu, tähtenä ja loistavana, ja hänen päänsä yläpuolella säkenöi Otawa poiskitävien pilvien wälissä. Mutta nuori mies, joka seisoi rappusilla waipuneena hiljaiseen mietiskelyyn, ei tohtinut kääntää katjettaan ylös taiwaan kimaltawia, waloijia maailmoja kohti.

„Käätäli-Marjo on tullut herätykseen — hänestä on tulemaijillaan uskowainen“, niin tiedettiin pian kertoa pitkin pitäjää. Kukaan ei sitä oikeastaan uskonut alussa, mutta pian huomattiin, että se oli totta. Nuorta räättäliä ei enää koskaan nähty wanhoisja huwittelupaijoissaan — hänen wiulunsa oli waiennut. — Itse kulki hän kauan mietiskellen ja synkkänä ja etsi waieten mutta tuskajena wastausta kysymykseen: „helwettiinkö wai taiwaaseen?“

Wihdoin tuli hän eräänä sunnuntaina wittkastellen ja epäröiden takaisin lapsuutensa pyhäkköön. Siellä istuutui hän erääseen nurkkaan, ikäänkuin olisi häwennyt näyttäytyä. Silloin alkoimat urut soida: Maro kuunteli koko sielullaan: sen wirren tunsi hän hywin:

„Waiikka olet syntinen,
Jumala on armoimen;
Ansaitisit kyll' kadotuksen,
Waan hän tarjoo pelastuksen.“

Silloin purkautui Maron tukahduttama sieluntusta, ja hän itki kuin pieni lapsi.

Uusi elämä alkoi Marolle. Ihmettelevällä inhollla muisteli hän nyt viime vuosien syntejä ja hullutuksia. Enemmän kuin kerran palašivat myös hänen ajatuksensa nöyrällä kitollisuudella siihen tuntemattomaan kulkuriraukkaan, josta oli tullut hänen herätyksensä välikappale, eikä hän unohtanut rukoilla hänenkin pelastumistaan. — Maro sai kärsiä paljon pilkkaa entisiltä tovereiltaan kääntymisensä tähden, mutta siitä hän vähät välitti, sillä „kun Herra antaa rauhan, kuka voi silloin häiritä!“ — Pitäjän vakavammat ja kunnollisemmat ainekset sitävastoin pitivät häntä entistä suuremmissa arvoissa, ja hän sai aina kunnollisella työllään ja nyt myöskin hiljaisella, lujaluonteisella olemuksellaan yhä suuremman ja paremman ystäväpiirin kuin se oli, jonka hän oli menettänyt. Niin kuluiwat vuodet. Maro ei ajatellut milloinkaan mennä naimisiin. Hän oli tyhtywäinen maailmaansa eikä toivonut mitään muutosta. Talosta taloon hän kulki ja teki iloisella nöyryydellä uuteraasti ja uskollisesti työtään, ja väliaikoina oli hänellä rauhaista suojapaikkansa yksinäisessä majassaan rakkasissa metsäissä. Raitkialle oli hän terwetullut; erityisesti oli hän lasten ystävä. — Eräänä jouluaamuna, kun Maro rauhaista joulutunnelma sydämessään oli matkalla kirkosta kotiin, huusi kauppiaan waimo häntä hänen puodin ohi menessään. „Tulkaa sisään, Maro“, pyysi hän, „juomaan kuppi kahwia . . ., se on palvelus, jonka niin mielelläni tahtoisin teidän itselleni tekewän!“

Kernaasti astui Maro sisään, ja rouwa aloitti heti

innokkaana: „Tehän tiedätte, että nuorin tyttäreni on ollut heikko koko syksyn. Siksi emme tohtineet tänä vuonna päästää häntä joulukirkkoon, niinkuin hänen sisarensa pääsivät — onhan ilma käynyt niin kylmäksi. Nyt matakä hän itkien vuoteessaan, kun ei saanut kuulla: 'Enfeli taitaan lausui näin', eikä ota rauhoittuakseen.“ — „Pikku raukka“, sanoi Maro, heti täynnä myötätuntoa lapsen surulle. — „Surkupa tulee minunkin“, myönsi äiti, „ja kun näin teidät tiellä, tuli mieleeni, että ullakkokomerossa riippuu wanha wiulu. Tehän osaatte soittaa wiulua, Maro? Niin sanovat paikakuntalaiset, waikkette koskaan ole antanut minun sitä kuulla . . . jospa te tahtoissitte soittaa tyttärelleni, niin tulisi hän warmaan iloiseksi?“ — Maro seisoi mykistyneenä, ristiriitaisten ajatusten ja tunteiden kuohutamana. Mutta äiti, joka piti asiaa aiwan luonnollisena, wei hänet sisään sairaan pikkutyttöön luo ja ojensi Marolle wiulun, iloisjaan ilmoittaen: „Kas niin, lapseni, nyt tulee Maro soittamaan sinulle!“ — Lapsen laihat itkettyneet kaswot kirkastuivat, mutta Maro seisoi yhä edelleen epätietoisena ja onnettomana ottamatta vastaan wiulua. „En ensinkään tiedä, uskallanko . . .“ mumiisi hän hätääntyneenä. „Se on ennen wietellyt minut moniin sellaiisiin tekoihin, joita sitten olen katumut, ja olen päättänyt, etten . . . milloinkaan enää soita.“ — „Silloin olette tehnyt suuren erehdyksen, Maro“, sanoi sairaan lapsen äiti; „ei hän wiulu kiusannut teitä pahuuteen . . ., waan oma paha luontonne! Jos olette ennen käyttäneet wiulua wäärin, niin käyttäkää sitä nyt sen sijaan Jumalan kunniaksi!“ —

Maro katsoi häneen ikäänkuin hän olisi ilmaissut hänelle arvaamattoman salaisuuden. Hänen kaswonja kirkastuivat ikäänkuin hän äkkiä olisi kokenut suurta onnea. Niin, se oli totta, mitä lapsen äiti oli sanonut: wika oli hänessä, ei ihmiskäden walmistamassa soitto-koneessa. Hän oli luullut olevansa welvollinen uhraamaan rakkaimman ilonsa — nyt annettiin uhrilahja hänelle takaisin tuon kehoituksen keralla: käytiä sitä Jumalan kunniaaksi!

Ja Maro tarttui wiuluun ja jouseen ja soitti sairaalle lapselle joulun ihania wirsiä, toisen toisensa jälkeen, samalla kun hänen sydämensä riemuitti kiitollisesta, nöyrästä ilosta. Niin ihanaa joulupäivää hän ei ollut wiettännyt sitten lapsuuden päivien. —

Sitä päivästä lähtien oli wiulu taas Maron uskollinen seuralainen, menipä hän minne tahansa. Uudessa kummastelivat ihmiset sen uutta käytöstapaa: kuka pa olisi kuullut puhuttawankaan, että wiulua käytettiin wirsiin ja hengellisiin lauluihin — sehän oli kowin kummallista! Mutta haluttiin kuitenkin kuunnella sitä ja saatiin rakennusta räätäli-Maron omasta rauhantäyteisestä hartaaasta mielialasta. Ne, jotka tykenivät, yhtyivät myös toisinaan laulamaan sanoja säweleihin. Wähitellen ruwettiin myös säestämään häntä wirsikanteleella. Joillakuilla oli myöskin oma wiulunsa ja opeteli soittamaan mukana. Näin syntyi Maron johdolla pieni soitto-kunta, joka lewitti iloa ja siunausta ympärilleen, missä se kulki. Rouluissa ja kodeissa, lastenjuhissa ja ruoushetkissä ja yksityhissä juhlissa, kaikilla oli räätäli-Maron soitto-kunta mitä terwetullein wieras.

Ja tulokset olivat runsaat ja kauniit: wanhat juomaseurat wähenivät ja niissä käytiin wähemmän, kikapiritit häwiwivät. Raittius ja jumalanpelko lewisi helluntai-tuulena kautta pitäjän. Nuorisojoukot kokoontuivat nyt harmaantuneen räätälin ympärille laulamaan „uutta wirttä“. Ja waatimaton Maro iloitsi siitä ihmetellen. Hänen mieleensä ei johtunut, että hän itse oli Jumalan walittu ase tässä hengellisessä liikkeessä. Hän oli wain äärettömän onnellinen saadesaan käyttää rakasta wiulua ja Jumalan kunniaaksi. —

Yhä edelleen piti Maro äidin pientä majaa kotinaan, vaikka hän suurimman osan wuodesta oli muualla työssä. Mutta eräänä päivänä sinne palatessaan Maro sai kuulla, että herrastalon uusi omistaja, jonka maalla mökki oli, oli päättänyt purkaa sen. Jotkut Maron wästustajat olivat saaneet hänet siihen perusteettomaan käsitykseen, että mökki oli kulkulaisten tyhssi-jana, kun räätäli niin harwoin oli kotona. Maro oli jo wanha ja hänen luontoinen waatimattomuutensa pidätti häntä wästawäitöshyryksistäkin. Hän siirsi alistuwasti kapineensa erään toisen mökin ullakolle, tarjoten wuoraksi työtä. Mutta astuessaan viimeisen kerran ulos wanhasta majasta, jossa hän oli kokenut niin suuria mulistuksia jäsälliseen elämäänsä nähden, ja jo kuullessaan lahonneiden hirvien ryhätelewän rautakankien woimakkaista iskuista, itki hän salaa kuumia kyhneleitä. — Roudittomuus painoi rasakaana. —

Tästä tuntuwasta wästoinkäymisestä huolimatta ei räätäli-Marol ilmaissut mitään wihamielisyhtä uutta tilanomistajaa kohtaan. Päinwästin puolusteli hän

häntä hyvin anteekfiantavasti: „sanotaan, että hän on hyvä mies . . . hänellä ei warmaan ollut selkoa, miten asia oli! —“ Myöskin noudatti hän auliisti kuten aina kutsua tulla räätälintöihin herrastaloon. Arvo huomasi pian ilokseen, että hän oli saanut herrastalon uudesta omistajasta oikean käsityksen. Sillä tämä ei ollut ainoastaan hyvä ja jalo, vaan myöskin jumalaapelkäävä mies, joka wilpittömästi tahtoi alustalaistensa parasta. Kun hänkin oli oppinut tuntemaan Arvoa, oli seurauksena tosi ystävyys heidän molempien välillä. Siitä asti ei Aron enää tarvinnut tuntea olevansa koditon. — „Oli tuhman äkkipikaisuutta minulta, kun rewitin majanne, Arvo“, myönsi isäntä sydämellisesti. Minun olisi pitänyt ottaa parempi selko asiasta eikä heti uskoa juoruja.“ — „Ne johtuivat kaikesta siitä, että minä todellakin olen ottanut huoneeseeni joitakin kulkijoita“, wirkoi Arvo awomielisesti, „waikka silloin minä aina olen ollut kotona itse ja pitänyt huolen siitä, ettei mitään ikinä ole harjoitettu.“ — „Siitä olen wakuutettu“, sanoi isäntä, „ja toivon tosiaankin, että woisin rakentaa paremman tuwan teille, mutta talon osto on niellyt suuria summia enkä nykyään kyke siihen. Mutta täällä talossa olkaa kuin kotonanne, Arvo“, lopetti hän ja lisäsi leikkilisesti, mutta sydämellisesti kunnioituskella: „niin kelpo miehen kuin te tahdon mielelläni pitää howiräätälinäni!“

Siitä lähtien oli räätäli-Arvo herrastalon jokapäiväinen vieras. Jokainen tuon lukuisan perheen jäsenistä toivotti hänet iloisesti termetulleeksi, kun hän tawallisesti hämärissä pyhäiltäna tuli wiululaatikko kädesjään.

„Soittokunta“ jai nyt myöskin tyhssiänsa herrastalossa, jossa useat palvelijoista kuuluivat siihen. Ne olivat onnellisia, henkewiä juhlahetkiä, kun isäntäwäli alustalaistensa kanssa yhdesjä wietti pyhää, ja wirret ja laulut riemuiten raikuiwat heidän yhteisen Herransa ylistykseksi. Wälistä oli Arvo itse säwältännyt jonkun pienen wälijoiton siihen, mitä laulettiin. Ne laulut tuliwat heille kaikille erityisen rakkain.

Wuosi wuodelta kaswoi näin tuttavallinen suhde Aron ja talonwäen välillä. Rakkaisa merkitilaisuudessa oli hän mukana. Kun nuorin tytär oli kuolemissillaan, soitti Arvo laulujaan hänen wuoteensa ääressä. Tytär parani, ja sitten oli Aron opetettava häntä itse käyttämään wiulunjousta. Kun toinen tytär meni naimisiin, oli Arvo häawieraiden joukossa. Mutta Arvo ei ainoastaan ollut onnellinen tästä molemminpuolisesta kiintymyksestä; hän osasi myös osoittaa toimekasta kiitollisuuttaan. — Hän hymärj, että isäntäwäli usein oli waikeissa taloudellisissa olosuhteissa, ja niinpä hän eräänä päivänä tuli waatimattomasti tarjoten waiwoin säästämällä kokoomaanja parin sadan markan rahajummaa: „tätä pientä lainaa woitaisiin ehkä käyttää johonkin . . . se ilahuttaisi häntä.“ — Sitkutettuina juostuttiin harmaantuneen räätälin rakkautentarjoukseen.

Siihen herrastalon tyttäristä, joka meni naimisiin oli wanha Arvo erityisen hartaasti kiintynyt. Shwää kaipaussta herätti Arossa hänen paikkakunnalta poistumisensa. Sitä enemmän iloitsi hän ajatellessaan saawansa nähdä häntä jälleen, kun tämä pari wuotta myöhemmin pienen esikoisensa kanssa käwi wanhempain

kodissa. Mutta nyt kohtasi vanhaa Maroa näköjään vähäpätöinen, mutta hänelle jangen kattera pettymys. Maro sai kutsun tulla „puheille“, s. o. herrastaloon. Hän pukeutui paraaseen juhlapukuunsa ja tuli parta ajettuna ja hienona iloisessa odotuksessa. Saatuttuaan perille kutsuttiin hänet isännän työhuoneeseen. Tämä saattoi nyt sydämellisesti kiittäen maksaa takaisin lainan, jonka tuo uskollinen ystävä oli hänelle antanut, mutta hänen aikansa ja ajatuksensa olivat muuten kiinni muussa, niin ettei hän maininnut sanaakaan rakkaita vieraitaan. Niin pettynenä lähti Maro hänen luotaan. Kun Maroa ei ollut erityisesti kehoitettu tervehtimään kotiutunutta nuorta rouvaa, sai hänen tavallinen ujutensa hänessä wallan: ehkäpä ei nuorella rouvalla eikä muillakaan ollut aikaa puhua hänen kanssaan tällä kertaa? Ja kuitenkin ikävästi hän niin hartaasti jaada nähdäkseen rakasta nuorta „neitiä“, kuten hän yhä ajatuksissaan tätä kutsui. Kahden vaiheella viivytelti hän hyvän aikaa, mutta saamatta kysytyksi feltään. Ketään herrasväestä ei näkynyt, ja palvelijoille ei hän puhunut mitään sydämensä halusta. Alla päin ja pahoilla mielin meni hän kotiin. Mutta seuraavana päivänä lähti tuo rakas vieras taaskin pois. Hän kummasteli, kun ei ollut tavannut Maroa, ja tämä suri syvästi tyhjiin rauennutta sydämeniloaan. Västä pitkän aikaa perästäpäin kertoi hän isäntäväelle suuresta pettymyksestään, ja he olivat pahoillaan tahtomattomasta laiminlyönnistään, huomatessaan, miten kovaasti asia oli koskenut heidän vanhaan ystävänsä.

„Mutta . . . ehkäpä Jumala suo minulle elonpäiviä

nähdäkseni hänet enji lejänä“, kirjasi hän kärsivällisellä alistuvaisuudella.

Niin ei kuitenkaan ollut Jumalan tahto. Kun kirkonkellot puolihönaikana soitollaan julistivat uuden vuosisadan alkaneeksi, julistivat ne myöskin sekä räättäli-Maron että herrastalon isännän kuolinvuoden tulleeeksi. Minnatusten seisoiwat he portailla ja kuunteliwat hämärässä, jalaperäisessä uudenvuodenhyössä noita etäisiä, mutta juhallisia kellojen ääniä. Maristivatkohan he silloin, että he pian molemmat tulivat astumaan esikartanon ja pyhäkön välisen rajan ylitse? Kukaan ei tiedä sitä. —

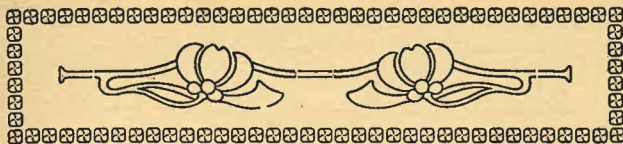
Räättäli-Maron wuoro tuli ensin. Häntä kohtasi ankara halwauskohtaus, joka parin päivän sairauden jälkeen päätti hänen elämänsä. Hänen viime hetkensä maan päällä olivat ihania ja täynnä autuasta odotusta. Kangertawalla, melkein herpaantuneella kielessään koetti hän ilmaista ajatuksensa ja onnistui saamaan sanotuksi aurinkoisesti hymyillen useita kertoja: „näettekö häntä . . . tässä vierelläni? . . . Jeesus on tässä.“

Waloisana maaliskuun iltana, auringon kultakerän heittäessä viime säteitään yli lumipeitteisen maan, saattoi äänettömästi liukuvien renkien ja monilukuisien jalankulkijoiden pitkä jursuaatto räättäli-Maron kirstua kirkomaalle. Ja haudalla lauloi ystävien uskollinen parwi hänen lempilauluaan:

„Kallioon turvaa, jieluni wain!
Silloin oot onnekas tänään ja ain'.
Waarat ne uhkaa, apu ei näy —
Kallion turwiin luottaen käy!“

— Eräs ystävä kuitenkin piiristä puuttui: herras-
talon isäntä. Hänessä oli jo hänen oma kuolintautinsa
jaanut niin suuren vallan, ettei hän kyennyt olemaan
läsnä räätäli-Naron haudalla. Mutta sillä ei nyt ollut
suurta merkitystä kummallekaan heistä, sillä vain
muutamia kuukausia senjälkeen kohtasivat he toisensa
siellä, missä tämä katoamainen on pukeutunut katoamat-
tomuuteen ja missä he nyt katselevat Herraa kasvoista
kasvoihin.

Veriarmon ylistys.

Sun verestäsi kalliista,
Oi Jeesus, laulan vaan,
Sun verestäsi kiitosta
Jo laulan päällä maan.

Niin, verestäsi kiitosta,
Mun kallis Jeesuksen
Ja iäisestä liitosta;
Se on mun autuuten.

Se lunastus, mi päätettiin
Jo aikain alusta,
Se silloin täysin täytettiin,
Kun tulit taivaasta.

Maailman synnit päällesi,
Sä oit kokonaan,
Siks' laki sinut tuomitsi,
Myös kuoloon kauheaan.

Oi, veri vuoli ristillä,
Pyhistä haavoista,
Kaikille autuus elämä,
On veren voimasta.

Oi, kiitos, kiitos, Jeesuksen,
Myös mun sä lunastit;
Nyt olen lumivalkoinen,
Kun syntin' sovitit.

Ei laki enään tuomitse
Mua hirmuvoimallaan,
Kun Jeesus kaikki täytti sen,
Ristillä kuollessaan.

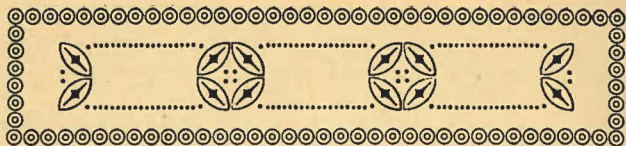
Hän veren kautta rauhan toi
Maailman äärihin,
Kun ristin päällä sana soi:
„Jo kaikki täytettiin.“

Oi, veren tähden kiitosta
Mä tahdon laulaa vaan,
Siks' kunnes taivaan kuorissa
Saan laulaa ainiaan.

E. P.

Nuorisolle.

E. P. & K. V. T.

Levollisesti.

Rikhard Mäkinen.

p *mf* *mf*

On ai - ka ar - mas, rie - mui - nen Nuo ke - vät - päi - vät

f *f*

nuo - ruu - den, Kun ruu - sut pos - kiin puh - ke - aa

f *f*

Ja jän - teet voi - maa uh - ku - - aa. Kun ruu - sut pos - kiin

f

puh - ke - aa Ja jän - teet voi - - maa uh - - ku - - aa.

On toivehia tuhansin
 Ja nuori veri lämpimin.
 ∴ Ja silmäin eessä kangastaa
 Niin kaunis onnen riemumaa. ∴;

Vaan kuule, kallis nuoriso,
 Sua kohdata voi turmio.
 ∴ Jos et sä tunne Jeesusta
 Niin turhaan toivot onnea. ∴;

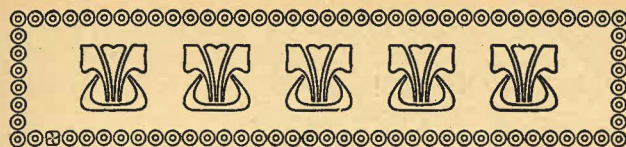

Hän, sielun ylkä armoinen,
 Sun osti alta syntien.
 ∴ Hän maksoi hinnan kallihin,
 Kun astui ristin tuskihin. ∴

Siis käyös ristin juureen
 Ja usko armo Jeesuksen!
 ∴ Et silloin oo sä onneton,
 Vaan korkein onni sulla on. ∴

Oot armas lapsi Jumalan
 Ja kansalainen taivahan,
 ∴ Sun rauha täyttää tuntosi
 Ja suuri on sun onnesi. ∴

Toi synty tuskan syömmehen,
 Vei halla taivaan ruususen
 ∴ Ja kauas onnen karkoitti,
 Elämän ilo katosi. ∴

Parempi osa.

Kotimatkalla kalenteria varten kirjoitti Hanna Rauta.

Torppari Mattamäki palasi waimoineen kirkosta. Ilma oli helteinen, jotta kävelijöiden oli tukala taivalta. Hiki virtaili pitkin kasvoja, niska, selkää.

— Huhhuh tätä kuumuutta — sanoo Mattamäki, pyyhkien hikeä suurella ruudukkaalla nenäliinallaan.

— Kuumaa on — todisti waimokin, ja weti huitiaan varjoksi kasvoille. Liihoja ei nyt jaksanut puhuakaan.

Enemmän kuin kirkosta palaavia oli kuitenkin wastaantulewia. Ollihan työwäentalolla suuret kesäjuhlat ja sinne siis riensi jokainen ken wain woi. Waikka juhlien piti alkaa wasta neljältä, niin nyt jo wirtasi sinne wäkeä. Kirkosta tulewia ilkuttiin.

— No, Mattamäki, talolle nyt! Hullujako te olette, kun kotiinpäin kuljette . . .

Mattamäen Kalle wain myhäili.

— Eihän meitä siellä tarwita.

— Jokaista tarwitaan . . . nyt on jo aika köyhälistön walweutua . . .

Kalle ja Hilma wilkasivat toisiinsa ja naurasivat. Siinä katseessa oli läheistä hymärtämystä. Heiv eivät muka olisi walweutuneita.

Ilkunta ei heihin pyähtynyt.

Kun he kääntyivät valtatieltä omaan kylään wiewälle tielle, niin Kalle huoahti:

— Vielä neljä kilometriä!

— Kyllä me sen pian tallustelemme — lohdutti waimo, vaikka häntäkin helle suorastaan näännytti.

Suuri silloin ajoi Drjölän isäntä ja emäntä heidän ohitseensa komealla raudikko-orjillaan, niin että linjaalit notkahtelivat ja waljaat uutuuttaan wälkkyivät. Sekin tulivat kirkosta. Hilma oli istunut aiwan Drjölän emännän takana ja oli kaiten aikaa ihailnut tämän uutta, kellertävää silkkihuivia, arwellen, että isäntä oli tuonut sen kaupungintuliaisiksi. Hän alkoi kertoa huomivotaan Kallelle.

— Miin ne rikkaat rehtiwät — sanoi Kalle. — Kuulez, Hilma, vaikka en minä olekaan agitaattorien wilitsemä, eikä minua ikinä heidän oppeihinja wiekoitella, en woi päästä siitä, että kateus minua toisinaan niin ilkeästi pistää... nytkin... Winkätähden Jumala onkin antanut toisille niin paljon paremman osan kuin toisille.

— Sanos muuta — äännähti Hilma.

— Katso, en minä ihmisiä syhtä, Jumalaa wain, kun Hän niin epätasaisesti jakaa... Eiwät rikkaat sen pahempia ole kuin köyhättään. Minä takaan, että jos noille punaisimmille räyhääjille pistäisi jokaiselle miljoonan kouraan, niin ainakin yhdeksänkymmentä yhdeksän sadasta kääntäisi heti paikalla selkänsä koko sosialismille. Sama wimma heitä ajaa kuin rikkaitakin. Omia etuja wain tavoitellaan, mikä köyhälistön nimesjä, mikä keinottellen, mikä milläkin tawoin... siinä sitä ollaan kuin päin samaassa ryöpyssä.

— Onhan sentään toki eroakin — lausui Hilma käynnättään hiljentäen.

— No niin, no niin — sanoi Kalle — taitaahan sitä jokaisessa olla pisara yhteishywanän etsintää.

— Mutta uskowiiset?

— Samassa nuotassa hekin owat, Hilma parka — lausui mies, wenyttäen sanojaan niin, että sai niihin mahdollisimman wakuuttawan säwähyn.

Hilma ei osannut sanoa muuta kuin:

— Em.

— Katjos nyt, olenhan minäkin uskowainen, tiedän, että olen saanut armon ja anteeksiantamuksen yhteisessä lunastuksessa, mutta kuitenkin niin häijyhti karmasteli mieltäni, kun näin Drjölän isäntäwäen tuossa niin komeasti ja mukawasti ajaa köröttävän.

Nyt Hilma tokaisi wähan äkäisesti:

— Mikäs ihme se nyt sitten on, vaikka tuo mieltä wähan karmastelisiikin, warjinkin kun he owat niin ylpeitäkin, etteiwät köyhään edes kunnolla wilkasekaan.

— Kas, kas! Siinä se nyt sitten on. Usken ajattelin: olisinpä minä Drjölän isännän sijassa noilla rattailta ja sinä emäntänä minun rinnallani, ja nuo taas tallustelemaassa Wittamaen pariskuntana, niin olisi aika mukawaa, kun he noin wähan kateellisesti meihin wilkajisivat... Ymmärrätkö nyt, samanlaisia ollaan. Se meidän sijassamme kadehtisivat, me heidän sijassaan olisimme ylpeitä.

Hilma oli hymällä. Taisi olla ja olikin niinkuin Kalle sanoi.

Mies jatkoi:

— Ihmiset owat kaikki samanlaisia, köyhät ja rikkaat, mutta Jumala saisi jakaa tasaisemmin. Miin minä wäliin tuumaan. Miksi Drjölän isäntä ja emäntä aina saawat kuin höyhenpatjoilla wain mukawasti loikoilla ja me saamme raataa aamusta iltaan, waiwata ruumis-tamme aret ja pyhät ja sitten illalla painua wuoteisimme kuin puupölkkyt. Ollisihan se edes jotakin, kun pääsisi hewosella kirkkoon, mutta huokaamistahan se tarwitsee tamma-pahakin.

— Sinä nurijet, kun olet wäsyhtisissä. Mutta jahka

taas päästään kotiin, istutaan juomaan kirkkokahwia silläaikaan kun Katri kattaa päivällispöydän, niin luulen, ettet vaihtaisi osaasi kenenkään kanssa. Me olemme terveet, lapset ovat terveet, pelto kasvaa kaurista viljaa — hywähän meidän on. Mitäs meiltä nyt siten puuttuisi?

— Ei, ei, eihän meiltä puutukaan . . . muuten wain ajattelin, että Drjöläisillä on sentään paljon paremmin.

— Mitä, Drjölän emäntä tulee tänne!

— Hywänen aika — sanoi Hilma ja kiirehti wierasta vastaan mielihyvän ilme kasvoilla.

Senken kuluttua istuivat emännät Uttamäen kamarissa kahwitarjottimen wierasfä. Pianhan tuo näppärä Katri-tyttö kahwia kiehautti.

Oli jo ehditty puhua monista asioista, helteisestä säästä, kirkkomatkasta, työwäen juhlasta, papin saarnasta, wuodentulosta, oli muistuteltu kuinka monta vuotta oli kulunut Drjölän emännän viime käynnistä Uttamäessä, oli kerrottu asioita omia ja naapurien koke-mia, mutta Hilma-emäntä ei wieläkään oikein selwiytynyt hämmingistään. Juuri tänäänhän hän ja Kalle olivat puhuneet niin pahansuowasti Drjölän isäntäwäestä. Tuntui ihan siltä kuin emäntä huomaisi hänen syhllisyhtensä.

Hän oli moittinut heitä ylpeiksi. Nyt kun Hilma katseli emäntää hänen tuosfa istuessaan pöydän toisella puolen, ei hän näyttänyt ensinkään ylpeältä. Oli wain kuin muutkin ihmiset. Ja sellainenhan hän oli aina ollut. Tuollainen hiljainen, hywäluontoinen olento, joka usein oli kuin ajatuksisfaan.

Mitä enemmän Hilma syhllisyhtensä tunnosfa katseli emäntää, sitä kummemmalta alkoi hänestä tuntua. Tuntui aivan siltä kuin hänen pitäisikin sääliä tuota emäntää. Olihan oikeastaan surullista olla ihmisten

kadehdittawana. Ja olihan surullista olla lapsetonna, niin paljon wapautta kuin sellainen asema suokin. Nytkin emäntä näytti alakuloiselta.

Hilman oli pakko sanoa jotain lohduttawaa.

— Niin, niin, Jumala jakaa kullekin osansa — wirtkoi hän, waikka oli puhuttu wain pellawista — huolta ja huokaustahan se on tämä elämä, mutta onhan iankaikkinen armo suuri . . . mitäpä näistä muista!

Hilma näki kuinka emännän huulet wärähtiwät ja miten hänen silmänsä werkalleen kostuivat.

— Hilma, te olette onnellinen, kun woitte uskoa . . . Kun taacka on hlen painawa, on waikea uskoa sitä Jumalan antamaksi . . . ei näe armoa, ei apua . . .

Wähän närlästyneesti Hilma nosti päänsä.

— Hywä emäntä, ei meidän osamme sentään niin kowin huono ole, waikka me wäliin nurisemme . . . hywää huolta Jumala on meistä pitänyt . . . koskaan ei ole leipä loppunut.

— Tiedän, tiedän, Hilma hywä . . . senpätähden minä tulinkin tänne . . . näkemään onnellisia ihmisiä . . . kun oma osa on niin hlen kowa.

Hämmästyksellä sanatonna katseli Hilma Drjölän emäntää, jonka silmistä wierähteli khynele toisensa perästä. Hän ei tietänyt mitä ajatella, oli joutunut kuin umpisokkeloon.

Sulku oli auennut. Drjölän emännän oli wallannut woimakas halu puhua kerrankin kaikki tuskansa ja huolensa jollekin, joka ottaisi osaa, hymärtäisi . . . Hän oli huomannut, että Uttamäen Hilma tiesi, katsoi häneen niin säälien, lohduttaen, jotta hän ei woinut pidättäytyä kertomasta.

Larina oli surullinen. Nuori tyttö paikoitettiin rikkaan isännän puolisoiksi. Ei rakkautta, ei hymärtämystä. Wuosien kuluesfa nousi kärsimykseen mitta kulkuroilleen, kun isäntä alkoi wihata häntä sen woiksi kun heillä ei ollut lapsia. Niin raskasta oli elämä ollut, että terweys

oli tuon painon alla murtunut, hermosto oli joutunut niin epäkuntoon, että hän oli päiwin wain kuin puolittain walweilla, öisin wain puolittain unesja. Kaikki oli niin kurjan kurjaa.

Joskus sitten — kertoi emäntä edelleen — isäntä katuu pahuuksiaan ja koettaa jollakin lepyttellä. Toi äskettäin tuliaisiksi komean silkkin, kun oli ensin näännyksiin asti kiusannut solwauffillaan, luulee, näet, että kaikki on rahalla ostettawissa . . .

Jumalan armo . . . niin, jospa jaksaij edes siihen uskoa . . . mutta . . .

Silma oli waieten kuunnellut. Hänen sydämensä tuli khyneleihin. Katsellessaan tätä kärsiwää ihmistä hän hymärsi, miten oli rikkonut häntä vastaan. Nyt oli tullut hänen puoronsa puhua.

Hän tunnusti. Kertoi miten katkeria hän ja Kalle olivat olleet Driölan isäntäwäkeä ja yleensä kaikkia rikkaita kohtaan, kertoi mitä tänäänkin olivat puhuneet, kertoi mitä kateellisia ajatuksia hänen mieleensä oli kirkossa nousnut emännän kaunistu silkkihuivia katsellesja. Hän tarttui emännän käteen ja puristi sitä, ja he hymärsiwät kumpikin, että olivat löytäneet ystäwän.

He puhuiwat kauan. Kallekin tuli kotiin naapurista, jonne oli mennyt heti päiwällisen jälkeen, mutta hän ei heitä häirinnyt, oleili wain tuwasja.

Kun Driölan emäntä wihdoin lähti, oli hänen katseensa iloisempi. Hän oli löytännyt uutta elämänrohkeutta. Itäänkuin aawistaen hän oli allanut huomata, että häntin kaikkine suruineen ja tusmineen on kättetty Jumalan suureen armoon, joka tosiaan on tullut kaikkein ihmisten osaksi. Onnen kajastus täyhti hänen sydämensä, kun hän arasti ja epäroiden sinnepäin tähyili. Hänellekin armo, autuus, iankaikkinen elämä — oi, näkikö hän unta!

Nytäkkiä hän ihan pyhähtyi, waikka oli kiirehtien käwellyt. Uusi huomio waltasi hänet niin woimakkaasti,

että wallan jäseniä herpasi. Oli kuin joku olisi hänelle kuisannut: 'Tässä nimesjä woitetaan myöskin ajalliset wastukset.'

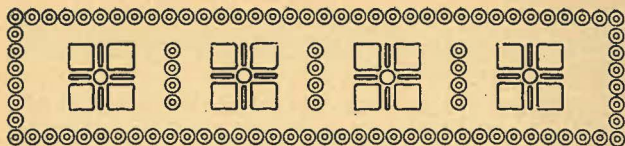
Päättävästi hän awasi kotiportin. Sekään ei enää niin tuskaallisesti narahtanut kuten aina muulloin. Mutta Silma sanoi miehelleen, kun he lasten mentyä nukkumaan vielä yhdesjä keskustelivat:

— Kuules, Kalle, kuka olisi uskonut, että meillä onkin sentään parempi osa.

Kalle katsoi Silmaan rakkaasti ja myhäili itseksään.

Herran ehtoollinen.

Oi, Ylkä kallis taivainen,
Nyt kutsuit minun vaivaisen
Hääpöytääs, missä nauttia
Saan taivaisia herkkuja.

On kallis ruumis ruokani
Ja veres pyhä juomani,
Se sielun täyttää riemulla
Ja taivaisella rauhalla.

Ja maiset fuskat unhoittuu,
Sydämmen myrsky rauhoittuu,
Kun Jeesus, Ylkä taivainen,
Mun sielullen' suo autuuden.

Oi! Syntein anteekssaaminen,
Se kallis lahja taivainen,
Mun sielulleni annetaan,
Ja Isän lapseks kutsun saan.

Oi! Ylkän' Jeesus veressään
Mun puhdistaa yksinään
Hän morsionsa kaunistaa,
Vanhurskaudella puettaa.

Näin kasteenliiton uudistaa,
Mun itseensä yhdistää,
Kun ruokkii taivaan leivällä,
Ja juottaa elon vedellä!

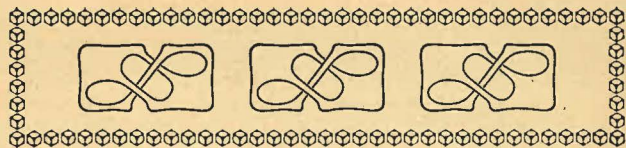
Oi, rakkautes Jeesuksen',
Se on niin kallis, suloinen,
Hääpöytääs kutsuit syntisen,
Valmistit herkun taivaisen.

Oi, jospa Herran kuolemaa,
Mä voisin aina julistaa,
Siks kunnes tulet kutsumaan
Mua, Ylkä, taivaan kunniaan.

E. P.

Jaappanilaisen kristityn autuas kotimatka.

Autuaita ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat. Ilm. 14: 13.

Kristityn kuolema ei ole autuas vain hänelle itselleen. Se on autuas muillekin. Hänen leponsa Kristuksen haavoissa ja ilo lähestyvän taivasosan varmassa toivossa ovat sanomaton onni hänelle itselleen mustan kuoleman virran edessä. Mutta se on myös sanomaton onni ja lohdutus niille, jotka hänen ympärillään saattavat hänet ijäiselle matkalleen. Enemmän kuin suulliset tai toiminnalliset todistuksensa autuudestaan Kristuksessa, todistaa joka tapauksessa hänen todistusten mukainen kuolemansa hänen onnestaan. Se on sen vuoksi suurin voitto, mitä me Kristuksen palveluksessa voimme Hänelle, Herrallemme tuottaa.

Näytteeksi siitä käännän tähän kaksi kirjettä, jotka allekirjoittanut on saanut vastaanottaa.

Ne todistavat samalla, että ristin armo on yhtä kantava ja todellinen Jaappanissa kuin kristityssä maassa, yhtä luotettava vasta pakanuudesta kääntyneessä kuin lapsuudestaan kristityssä. Ne ovat siten meille nekin osaltaan kiittolaisina todistuksina lähetystyömme tarpeellisuudesta ja siunauksesta. Käännän kirjeet tarkkaan jaappanilaisen sävynsä mukaan, vaikka niihin siten ehkä tuleekin hieman outo muoto.

»Kunnioittaen tervehdin.

Vaikka en olekaan vielä milloinkaan saanut kunniaa nähdä kasvojanne, olen kuitenkin kirjokostanne kuullut. Olen *Kawate Nizo'n* vanha isä. Kirjoittaakseni tästä Nizo nimisestä pojastani, niin tiedätte, että hän ollen alkuaan terveydeltään heikko, sairastui keuhkotautiin ja on viime aikoina huononemistaan huonontunut. Viimeisten kahden kolmen päivän aikana on tila nyt muodostunut toivottomaksi, josta syystä hän itsekkin varmana siitä, ett'ei vuoteeltaan enään nouse, vaikeasta hengenahdistuksesta huolimatta tunnusti minulle tähänastiset syntinsä ja pyysi anteeksi erittäinkin sitä, että on sekä tämän taudin että pahan luontonsa tähden aiheuttanut hoitajilleen niin paljon ikävää, mutta sanoi saavuttaneensa sekä taudin tuskista että sydämensä huolista täydellisen rauhan, jonka tunnossa ja varmuudessa pyysi sanoa jäähyväiset. Ja mikä tärkeintä; hän käski moneen kertaan ilmoitta-

maan teille olevansa täysin levollinen ja onnellinen näinä viime hetkinänsä, josta käski minun teille lausua lämpimät kiitokset. Mitätön palvelijanne täyttää tänä vuonna 72 vuotta, jonka aikana olen monet kerrat saanut olla läsnä tilaisuudessa, jolloin ihmiset kuolevat, mutta en ole vielä kertaakaan kokenut tällaista varmuutta. Niin oma lapseni kun onkin, täytyy minun vanhimpana hänen edessään hävetä ja empimättä tunnustaa, että tämä on yksinomaan (!) teidän kirkkonne vaikutuksen hedelmää. Vaikeasta hengityksestä päättäen ovat sairaan elämän hetket varmaankin näiden kahden kolmen päivän varassa, mutta haluan kuitenkin heti hänen toivomuksensa mukaan täten perille saattaa teille nämä hänen terveisensä ja kiitoksensa. Hänen kuoltuansa tahdon itse etsiä tilaisuutta tavata teitä kiittääkseni kaikesta. Olen kirjoittanut hätäisesti ja ilman valmistusta ajatukseni sellaisenaan, joten lauseeni ovat sekaisia, mutta uskallan kuitenkin pyytää teitä arvostellen lukemaan tämän.

Chiomuran Postikonttorissa, 8/5.

Postinhoitaja: Kinzo Kawate.

Iidan Lutherilainen Kirkko.

Tammio Sama (= arvoisa herra).

P. S. Olen ollut pakoitettu pudottamaan kuumia kyyneleitä kuullessani oman poikani viimeisten hetkien sanoja. Kai te nauratte tällaista tyhmää isää.»

Pari päivää myöhemmin, sillä ajalla kuin olin juuri mennyt sairasta tapaamaan siinä toivossa, että ehkä vielä voisin jakaa hänelle ehtoollista, oli saapunut samalta henkilöltä seuraavan sisältöinen kirje:

»Tiedotus N:o 2.

Poikani Nizo'n pyynnön mukaan ilmoitin teille eilen hänen tilastaan ja terveisistään, mutta sen jälkeen hän sitten jo illalla klo 11,30 meni taivaaseen. Eilisen kirjeeni lähettämisen jälkeen ei hän toivonut muuta kuin silloin tällöin vähän vettä, ja nukkui sitten ilman minkäänlaista tuskaa todella, todella pyhään uneen. Että joku minun verestäni osallinen voisi kuolla sellaisen kuoleman, käy yli kaiken ymmärrykseni, mutta koska se on yksinomaan teidän uskontonne voiman vaikutusta, en saata olla vieläkin ilmaisematta teille syvää kiitollisuuttani. Eilen iltaisen pitkää eroa merkitsevän eron jälkeen olen koittanut nukkua, mutta en ole voinut. Siksi on nyt aamulla mieleni hyvin painunut mutta tahdon kuitenkin täten heti teille kertoa kuolinhetkien täydellisestä rauhasta. Tämäkin on sitäpaitsi edesmenneen oma, viimeinen toivomus. Pelkään että tällainen oman poikansa kuoleman ylistäminen voidaan leimata kerskaamiseksi taikka oman itsensä tuntemattomuudeksi, mutta voin vakuuttaa, että siitä ei ole vähääkään kysymys. En ole tähän mennessä itse kohdaltani vielä kertaakaan kuullut kristin-

uskosta, enkä myöskään ole teitä tavannut, joten olen aivan kokematon tämän pelastustien suhteen, ja niin ollen olen ilmaissut puhtaasti syrjästäkatsojan vaikutelmat. Poikani alkuperäinen luonne oli tavattoman itsepäinen, josta syystä monet entiset tekonsa eivät ansaitse ylistystä. Mutta hänen viimeaikaista, semminkin viimeisten hetkiensä tilaa ja käytöstä ei todellakaan saata olla ihmettelemättä. Sen ihmettelyn valloittamana on kynäni nämät rivit piirtänyt arvoisaa arvosteluanne varten.

Toukokuun 9:nä päivänä.

Kinzo Kawate.»

Henkilö, jonka kuolemasta nämä rivit puhuvat oli 34 vuotias, Iidasta 16 km päässä sijaitsevan kylän Postikonttorin omistajan poika. Jo monta vuotta keuhkotautia sairastettuaan, ja sen aikana naimattomana asuttuaan kylänsä suurimman talon omistavan isänsä, hänen sairastuakseen rakentamassa, sievässä asunnossa kylätien varrella, saapui hän vuoden 1919 loppukesällä asuntoon Iidassa. Selvään ja arkailematta lausuttu tarkoituksensa oli saada tunnollensa rauhan toivottomaksi käyneessä taistelussa lähestyvän kuoleman kanssa. Luonteeltaan vakavana ja hiljaisena kesti jonkun aikaa, ennenkuin saatoin päästä varmuuteen siitä, että ymmärsi tosi rauhan perusteeksi sovinnon tarpeen Jumalan kanssa. Niinkuin niin moni muukin täällä niin

hänkin nähtävästi luuli rauhan saamiseen tarvittavan vain jotain seremoniain ja sääntöjen noudattamista. Mutta kun pohjalla oleva sielun nälkä kuitenkin oli oikeata laatua, polttava ja tosi-tyydytykseen pyrkivä, niin tietystikin Herran Henki lopulta sai hänelle selvitetyn synnin ja armon. Hän palasi kotiinsa muutaman päivän Iidassa oleskelun jälkeen, jonka aikana kävi joka päivä luonani oppimassa, Jumalaan ja Jeesukseen uskovana, raamattua lukevana ja rukousta yrittävänä. Kotonaan hiljaisuudessa uskonelämä syventyi ja varmistui niin, että katsoin voivani hänet kastaa, käydessäni toisen kerran hänen luonansa, vähän ennen joulua 1919. Se oli muistettava aamuhetki, kun yhdessä erään toisen sen kylän kristityn kanssa saimme todistaa, miten sairaan veljen sievässä asunnossa liiton sinetti Herralta tuli veljen osaksi.

Vielä kerran sen jälkeen ennätin käydä hänen luonaan ennenkuin tuli kotiinkutsu. Silloin annoin hänelle ehtoollista. Hän oli vielä samoissa voimissa kuin jo pitkät ajat tätä ennen, joten toivoi kevään tultua vielä voivansa saapua kaupunkiin sekä pidettäväksi aiottuihin evankeliumi-juhliin. Mutta kun häntä ei näkynyt ja jo muutenkin oli velvollisuuteni käydä hänen kylässään, niin olin juuri aikeissa lähteä katsomaan, kun sain ylläolevan ensimmäisen kirjeen.

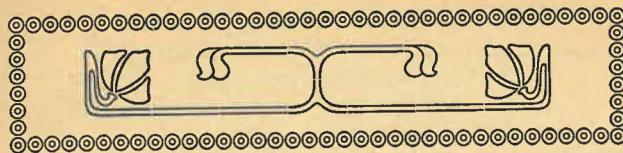
Tietysti hämmästyin ja lähdin heti matkaan, mutta se oli jo myöhä. Hautajaisetkin oli jo

ennätetty pitää edellisenä päivänä Buddalaiseen tapaan. Tulin kuitenkin parhaaseen hautajaisten jälkeisiin kesteihin, jotka talon arvon mukaan olivat suuret, ja sain nauttia herkkuja sekä kuulla buddalaisen papin pitkäveteisiä kuolinmessuja. Ei vain vanha isä, vaan koko muukin joukko oli kovin ystävällinen, mutta tilaisuutta en voinut saada enempään kristilliseen toimintaan kuin yksityiseen puheluun eri henkilöiden kanssa. Kiitin siitäkin ja eritoten siitä toivosta, joka tällä käynnilläni tuli *varmaksi* toivoksi, että Jumala on aukaissut tuohon taloon väljät ovet Hänen evankeliumilleen, josta on koituva kunniaa sille sekä sille uskolle, joka oli, tästä evankeliumista kiinnipitäen, vienyt yhden veljen voittoisasti ijaiseen rauhaan.

Iidassa, kesäk. 9 p:nä 1920.

Kristian Tammio.

*at aina kuolle
jo tunteen*

On syytä laulella.

(Sävel. S. K. 407.)

Oi, syytä ompi nyt laulella:
mun velkan' maksoi jo Jumala.
Hän itse mennyt on kuolemaan,
mun tähten tuskahan kauheaan.
Mä kuolon iäisen ansaitsin,
kun syntihin mä lankesin.
Vaan täysi armo on mulla nyt
kun Jeesus kaikki on täyttänyt.

Hän kurjaks' huomasi tilani
ja solmi liittonsa kanssani.
Hän kalliin verensä vuodatti
ja kasteheassa mun puhdisti.
On liitto vahva kuin kallio,
ei voikaan koskaan turmio
nyt meitä kohdata. Voimassaan
se liitto säilyypi ainiaan.

Kun liitto Jumalan vahva on,
niin vaikka oonkin mä arvoton,
mua nyt ja iäti aina vaan
hän lempi omansa rakkaanaan.
Hän piirsi käsiinsä varmasti
mun kuvan' aivan kauniiksi.
Saan olla ihana morsian
kihloissa ruhtinaan korkean.

Kun huomen koittavi ikuinen,
on ilme mullakin riemuinen.
Mun suuni puhkeaa kiitokseen,
kun yhdyin virtehen riemuiseen
mä luona valkoisen istuimen,
ja laulu alkavi ikuinen,
Se taivaan kuoreissa kaikuilee,
kuin vetten kuohut se pauhailee.

Ah siellä hohtoisa sali on,
se välkkyi loisteessa auringon.
Ja häitten vietto on valtava,
on taivaan talossa riemua.
Nyt Kristus omistaa morsion,
oi, autuus ääretön se on!
On murhekyynel jo jäänyt pois,
kuin koskaan ei sitä ollut ois.

M. Veste.

Kalenteri vuodelle 1921

Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja ianlaittisesti.

Hebr. 13: 8.

Anna, o Jeesu, rauha ja menestys!

Tammikuu — 31 p.

Eiit. 3: 4—7. — Luuk. 2: 21. —
Jof. 24: 14—16.
1 L *Uud. v. p. ☿
Room. 6: 3—11. — Matt. 3: 13—17.
Jf. 73: 23—28.
2 S *S. j. Uud. v. p.
3 M Genoffi Luuk. 3: 1—14.
4 T Ruut Apt. 4: 12.
5 R Lea Mark. 5: 36.
6 T *Voppiain. Matt. 2: 1—4.
7 P Antusti Tim. 2: 1.
8 L Gunnar Joh. 8: 12.
Room. 12: 1—5. — Luuk. 2: 42—52.
Sanant. 1: 7—10.
9 S *1 f. Voppiain. ☉
10 M Sigurd Matt. 12: 18.
11 T Osvald Jof. 60: 1—3.
12 R Toini 2 Kor. 4: 6.
13 T Ruutti Joh. 7: 18.
14 P Jeeffis 1 Tim. 3: 6.
15 L Siviä Matt. 12: 50.
Room. 12: 6—15. — Joh. 2: 1—11.
— 1 Roof. 12: 1—4.
16 S *2 f. Voppiain.
17 M Anton ☽ Room. 12: 1—2.
18 T Laura Hebr. 3: 1—2.
19 R Heikki Joh. 4: 10—14.
20 T Fabian Jf. 38: 16.
21 P Lüne Luuk. 1: 13.
22 L Friedolf Jof. 52: 14.
1. Kor. 9: 24—10: 5. — Matt. 20:
1—16. — 1 Roof. 22: 1—13.
23 S *Septuages.
24 M Jarl ☺ Ef. 2: 10.
25 T Paavali 1 Kor. 1: 26—29.
26 R Polharpus Matt. 8: 16, 17.
27 T Viljo Room. 12: 21.
28 P Kaarlo Hebr. 11: 1, 2.
29 V Walter 2 Kor. 1: 3, 4.
Mal. 3: 1—4. — Luuk. 2: 22—32.
Jf. 96: 1—9.
30 S *Kynttelinp. ☾
31 M Elli Apt. 5: 38, 39.

Helmiakuu — 28 p.

1 T Bertta Room. 13: 8—10.
2 R Kynttelinp. Mark. 4: 26—27.
3 T Huugo Hebr. 12: 1—4.
4 P Ansgarius 2 Tim. 1: 7.
5 L Agda Kol. 3: 16.
1 Kor. 13. — Luuk. 18: 31—43. —
Jof. 52: 13—15.
6 S *Laskiaisj.
7 M Nithard 1 Kor. 1: 9.
8 T Laina ☉ Ef. 4: 14.
9 R Naima 1 Kor. 10: 1—5.
10 T Elina Jf. 6.
11 P Eufrosyne Luuk. 18: 17.
12 L Elma 5 Roof. 28: 8.
2 Kor. 6: 1—10. — Matt. 4: 1—11.
1 Roof. 3: 1—15.
13 S *1 f. Paast.
14 M Valentin Jof. 3: 10.
15 T Sipri ☽ Jf. 32: 20.
16 R Julia Jer. 29: 7.
17 T Väinö Joh. 3: 14, 15.
18 P Tyrra Jf. 14.
19 L Rauppo Je. 64: 8.
Jof. 13: 9. — Mark. 1: 14—15. —
Dan. 9: 18.
20 S *1 Kufousp.
21 M Reijo Luuk. 16: 1—13.
22 T Tuulikki ☺ Matt. 9: 13.
23 R Tertullianus Luuk. 23: 34.
24 T Mattias Jf. 17: 8.
25 P Viktoria Ap. T. 20: 32.
26 L Nestor Dan. 4: 34.
Ef. 5: 1—9. — Luuk. 11: 14—28.
— Sof. 3: 1—5.
27 S *3 f. Paast.
28 M Dnni Joh. 15: 12.

Maaliskuu — 31 p.

- 1 T Alpo ☉ Ps. 91: 11.
 2 R Janny Joh. 1: 29.
 3 T Kaufo Ps. 16.
 4 P Adrian 1 Moos. 26: 24.
 5 L Laita Ps. 27: 1.
 Gal. 4: 22—31. — Joh. 6: 1—15.
 — 2 Moos. 16: 11—21.
 6 S *Puolip. i.
 7 M Perpetua Matt. 26: 35.
 8 T Wilppu Joh. 6: 54—60.
 9 R Edwin ☉ Ps. 24.
 10 T Auro Joh. 1: 14.
 11 P Kalervo Hebr. 4: 12.
 12 L Gregorius Room. 1: 16, 17.
 Hebr. 9: 11—15. — Joh. 8: 46—59.
 — Jof. 50: 4—11.
 13 S *5 f. Paast.
 14 M Matilda Ps. 8: 2.
 15 T Niisto 1 Kor. 10: 13.
 16 R Herbert 2 Kor. 5: 20.
 17 T Kerttu ☾ Ps. 2: 11.
 18 P Edward Jof. 24: 12.
 19 L Mar. ilm. p. Luuf. 1: 26—38.
 Jii. 2: 5—11. — 1 Kor. 11: 23—29.
 Ps. 111.
 20 S *Palunfunn.
 21 M Pentti Luuf. 22: 14—20.
 22 T Vihtori Luuf. 23: 23, 24.
 23 R Akseli ☺ Luuf. 23: 42.
 24 T Gabriel Matt. 27: 24.
 25 P *Pittäperj. Joh. 19: 5.
 26 L Immanuel Mart. 15: 25—28.
 1 Kor. 5: 7, 8. — Mark. 16: 1—8.
 Ps. 118: 14—24.
 27 S *Pääntäisp. (Luuf.
 28 M *2 Pääntäisp. 24: 13—35
 29 T Jonäs 2 Kor. 5: 14.
 30 R Usko Room. 6: 7.
 31 T Irma ☉ Hebr. 4: 9, 10.

Huhtikuu — 30 p.

- 1 P Saaraib 1 Joh. 4: 17.
 2 L Pellervo Ps. 41: 2.
 1 Joh. 5: 4—10. — Joh. 20: 19—31.
 1 Moos. 32: 24—31.
 3 S *1 f. Pääi. j.
 4 M Ambrosius Joh. 21: 5—8.
 5 T Irene Luuf. 24: 36.
 6 R Vilho Ap. T. 3: 19, 20.
 7 T Allan Ps. 25.
 8 P Suoma ☉ Jof. 46: 13.
 9 L Otto Joh. 14: 18.
 1 Piet. 2: 21—25. — Joh. 10:
 11—16. — Ps. 23.
 10 S *2 f. Pääi. j.
 11 M Berna Jim. 1: 4.
 12 T Julius Ps. 26.
 13 R Tellervo Jof. 6: 2.
 14 T Tiburtius Joh. 3: 3.
 15 P Linda ☽ Joh. 10: 1—5.
 16 L Salo Hebr. 13: 20.
 1 Piet. 2: 11—20. — Joh. 16:
 16—22. — Jof. 40: 26—31.
 17 S *3 f. Pääi. j.
 18 M Waldemar Ps. 70: 6.
 19 T Bernhard Jim. 15: 4.
 20 R Amalia Ap. T. 1: 14.
 21 T Anselmi Hebr. 4: 11—13.
 22 P Alina ☺ 1 Piet. 1: 3—5.
 23 L Orjö Ps. 98.
 Jaaf. 1: 17—21. — Joh. 16:
 5—14. — Saf. 13: 1.
 24 S *4 f. Pääi. j.
 25 M Markus Jim. 2: 10.
 26 T Terefia Jof. 48: 18.
 27 R Engelbrekt Joh. 8: 47.
 28 T Tuure Jof. 37: 26.
 29 P Tyko Tit. 3: 1—8.
 30 L Mirjam ☉ Luuf. 1: 76—79.

Toukokuu — 31 p.

- Jaaf. 1: 22—27. — Joh. 16: 23—33.
 2 Moos. 17: 8—15.
 1 S *Rufousfunn.
 2 M Manafius Jaaf. 5: 16.
 3 T Nistinpäivä Luuf. 11: 1, 2.
 4 R Rooja Mart. 11: 24.
 5 T *Helatorfi. Mart. 16: 19.
 6 P Sigismund Luuf. 24: 50—53.
 7 L Helmi Joh. 17: 23.
 1 Piet. 4: 7—11. — Joh. 15: 26—
 16: 4. — 1 Kun. 19: 8—14.
 8 S *6 f. Pääi. j.
 9 M Timo Joh. 16: 1—4.
 10 T Aino Kol. 1: 18—29.
 11 R Osmo Ps. 42.
 12 T Lotta Jof. 13: 5.
 13 P Floora Matt. 6: 26.
 14 L Eedit ☽ Luuf. 12: 8, 9.
 Ap. T. 2: 1—13. — Joh. 14:
 23—31. — Jof. 36: 25—27.
 15 S *Helsingunt.
 Ap. T. 10: 42—48. — Joh. 3:
 16—21. — Jof. 44: 1—6.
 16 M *2 Helsingunt.
 17 T Rebecka Ps. 119: 92.
 18 R Erkki Jof. 62: 5.
 19 T Emilia 1 Piet. 3: 21, 22.
 20 P Karoliina Ef. 2: 17—22.
 21 L Konstis ☺ Ap. T. 2: 16—20.
 Room. 11: 33—36. — Joh. 3:
 1—15. — 4 Moos. 6: 22—27.
 22 S *P. Kolm. p.
 23 M Epyli 1 Joh. 3: 2.
 24 T Marik Kol. 1: 12—14.
 25 R Urpo Jim. 7: 12.
 26 T Vilhelmiina Ps. 31.
 27 P Ingeborg Joh. 15: 5.
 28 L Alma Jim. 2: 10.
 1 Joh. 4: 16—21. — Luuf. 16:
 19—31. — Dan. 5: 1—9, 13—17,
 25—30.
 29 S *1 f. Kolm. p. ☉
 30 M Basilius Matt. 16: 24.
 31 T Helka Ap. T. 17: 11.

Kesäkuu — 30 p.

- 1 R Nikodemus Room. 1: 1—7.
 2 T Benla 1 Tim. 6: 6—10.
 3 P Viola Joh. 5: 30.
 4 L Toivo 2 Tim. 2: 19.
 1 Joh. 3: 13—18. — Luuf. 11:
 16—24. — Ps. 36: 6—11.
 5 S *2 f. Kolm. p.
 6 M Kustaa ☉ Sanl. 3: 11, 12.
 7 T Roobert Ruut. 1: 16—17.
 8 R Salomo Luuf. 17: 10.
 9 T Enfio Jof. 2: 21.
 10 P Evante Luuf. 22: 35.
 11 L Impi Saf. 7: 10.
 Ps. 106: 4—5. — Gal. 3: 11. —
 1 Joh. 2: 13—14.
 12 S *2 Rufousp. ☽
 13 M Gedla Ps. 84: 6.
 14 T Gelsä Jim. 12: 11.
 15 R Vieno Ps. 124: 8.
 16 T Justina Matt. 9: 9—13.
 17 P Urho Room. 2: 1—11.
 18 L Tapio 2 Piet. 1: 1, 2.
 Room. 8: 18—23. — Luuf. 6:
 36—42. — Matt. 6: 8.
 19 S *4 f. Kolm. p.
 20 M Into ☺ Matt. 9: 15.
 21 T Ahti Room. 14: 7—12.
 22 R Paulina Ps. 36.
 23 T Adolf Joh. 3: 29.
 24 P *Joh. fast. p. Luuf. 1: 5—17.
 25 L Uno Ps. 100: 2.
 1 Piet. 3: 8—15. — Luuf. 5: 1—11.
 2 Moos. 19: 3—6.
 26 S *5 f. Kolm. p.
 27 M Elviira Joh. 1: 35—37.
 28 T Leo ☺ Matt. 16: 16, 17.
 29 R Pietari Ps. 38.
 30 T Päivi Luuf. 16: 10.

Heinäkuu — 31 p.

- 1 P Aaro Joon. 2: 7.
 2 L Linnea Luuk. 14: 22.
 Hebr. 12: 14—24. — Matt. 5:
 20—26. — 1 Sam. 15: 22—29.
 3 S *6 j. Kolm. p.
 4 M Ukkia Pj. 39.
 5 T Uno Joh. 15: 18.
 6 R Ojaas Room. 6: 3—7.
 7 T Klaus Room. 6: 8—11.
 8 P Euro Jaaf. 2: 17.
 9 L Aita Joh. 16: 23.
 2 Piet. 1: 16—18. — Matt. 17:
 1—8. — 2 Moos. 34: 4—9.
 10 S *7 j. Kolm. p.
 11 M Cleonora Joh. 5: 27.
 12 T Verman Pj. 40.
 13 R Joel Ap. T. 11: 18.
 14 T Aiti Matt. 3: 8.
 15 P Rauni Ap. T. 9: 11.
 16 L Reino Room. 8: 12—17. — Matt. 7:
 15—21. — 1 Kun. 18: 36—39.
 17 S *8 j. Kolm. p.
 18 M Fredrik Room. 4: 15.
 19 T Saara 1 Joh. 4: 1—8.
 20 R Margareta Pj. 51: 19.
 21 T Johanna Joh. 6: 29.
 22 P Magdalena Pj. 42.
 23 L Olga Pj. 43.
 1 Kor. 10: 6—13. — Luuk. 16:
 1—9. — 1 Moos. 39: 1—5.
 24 S *9 j. Kolm. p.
 25 M Jaatto Joh. 17: 8.
 26 T Marita Sanant. 16: 1—9.
 27 R 7 unitekoa Room. 4: 23, 24.
 28 T Haakon 2 Tesf. 3: 10—12.
 29 P Olavi Luuk. 16: 10—12.
 30 L Criitta Pj. 51: 20.
 1 Kor. 12: 2—11. — Luuk. 19:
 41—47. — 1 Moos. 18: 20—33.
 31 S *10 j. Kolm. p.

Elokuu — 31 p.

- 1 M Maire Joh. 8: 21—24.
 2 T Holger Room. 5: 1.
 3 R Maria Hebr. 3: 12—14.
 4 T Veera Ap. T. 22: 16.
 5 P Salme 2 Moos. 4: 12.
 6 L Sitkus Luuk. 21: 36.
 1 Kor. 15: 1—10. — Luuk. 18:
 9—14. — Dan. 9: 15—19.
 7 S *11 j. Kolm. p.
 8 M Sylvia Matt. 21: 28, 29.
 9 T Natalia Room. 5: 13—17.
 10 R Lauri Obabia 17.
 11 T Eufanna Luuk. 10: 20.
 12 P Aaara Pj. 56.
 13 L Alfonso Caf. 8: 8.
 2 Kor. 3: 4—18. — Mark. 7: 31—37.
 1 Sam. 3: 1—10.
 14 S *12 j. Kolm. p.
 15 M Marjatta Room. 6: 23.
 16 T Brynolf 1 Kor. 2: 9.
 17 R Berner Matt. 12: 35.
 18 T Lemmitty Joel 4: 21.
 19 P Maunu Jim. 21: 3.
 20 L Samuli Pj. 57.
 Gal. 3: 16—22. — Luuk. 10:
 23—37. — 1 Moos. 50: 15—21.
 21 S *13 j. Kolm. p.
 22 M Jivari 2 Mitaf. 25: 8.
 23 T Signe Matt. 8: 17.
 24 R Pärttyli Pj. 63: 3.
 25 T Loviisa Jim. 21: 5.
 26 P Nina Matt. 28: 18.
 27 L Rolf Sejanja 3: 19.
 Pj. 119: 176. — Joh. 4: 34. —
 Fil. 8: 12—14.
 28 S *3 Nukoušp.
 29 M Jines Jim. 8: 12.
 30 T Emil Matt. 13: 43.
 31 R Arvi Joh. 6: 63.

Syyskuu — 30 p.

- 1 T Gottfrid 2 Tim. 2: 19.
 2 P Toora Joh. 14: 6.
 3 L Serafiina Pj. 63.
 Gal. 5: 25—6: 10. — Matt. 6:
 24—34. — 1 Kun. 17: 8—16.
 4 S *15 j. Kolm. p.
 5 M Mainio Gal. 6: 14—16.
 6 T Safari Pj. 145: 8.
 7 R Regina Luuk. 15: 10.
 8 T Taimi Jer. 18: 6.
 9 P Gevert Ef. 1: 7.
 10 L Kaleva Joh. 15: 2.
 Ef. 3: 13—21. — Luuk. 7: 11—17.
 1 Kun. 17: 17—24.
 11 S *16 j. Kolm. p.
 12 M Dagny Room. 8: 24—28.
 13 T Jorma Pj. 97: 11.
 14 R Jida Matt. 25: 29.
 15 T Runo Room. 8: 35—39.
 16 P Mielikki Jef. 50: 5.
 17 L Elisabet Joh. 2: 10.
 Ef. 4: 1—6. — Luuk. 14: 1—11.
 — Pj. 139: 23, 24.
 18 S *17 j. Kolm. p.
 19 M Fredriikka Room. 9: 1—5.
 20 T Augusta Mark. 2: 19, 20.
 21 R Matteus Pj. 35: 23.
 22 T Mauri Jef. 11: 19.
 23 P Tekla Matt. 10: 42.
 24 L Alvar Dan. 9: 19.
 1 Kor. 1: 4—8. — Matt. 22:
 34—46. — 2 Mitaf. 1: 7—12.
 25 S *18 j. Kolm. p.
 26 M Epprianus Joh. 10: 27—30.
 27 T Raino Mark. 10: 17—20.
 28 R Lennart Caf. 13: 1.
 29 T Mikael Pj. 106: 4.
 30 P Helge Luuk. 18: 42.

Lokakuu — 31 p.

- 1 L Ragnar Luuk. 11: 28.
 Jim. 12: 7—12. — Matt. 18:
 1—11. — 1 Moos. 28: 10—22.
 2 S *19 j. Kolm. p.
 3 M Evald Mark. 10: 13—16.
 4 T Frans Mark. 9: 37—40.
 5 R Interi Matt. 9: 6.
 6 T Bruno Luuk. 13: 10—17.
 7 P Birgitta Pj. 73: 1—3.
 8 L Silja Joel 3: 16.
 Ef. 5: 15—21. — Matt. 22: 1—14.
 — Jef. 5: 1—7.
 9 S *20 j. Kolm. p.
 10 M Josefina Matt. 13: 44—46.
 11 T Olo Room. 10: 21.
 12 R Valfrid Hebr. 10: 19—21.
 13 T Ebba Pj. 103: 21.
 14 P Elsa Joh. 10: 16.
 15 L Helvi Mitfa 7: 20.
 Ef. 6: 10—18. — Joh. 4: 46—53.
 — Joon. 3.
 16 S *21 j. Kolm. p. (Room.
 17 M Aleksandra 11: 2—5.
 18 T Luukas Kol. 1: 24.
 19 R Ujas Fil. 1: 27—30.
 20 T Kasper 1 Tesf. 5: 14—15.
 21 P Birger 2 Tesf. 5: 16.
 22 L Tija 1 Tesf. 5: 23.
 Fil. 1: 3—11. — Matt. 18: 23—35.
 — 2 Sam. 19: 18—23.
 23 S *22 j. Kolm. p.
 24 M Jalar Pj. 80.
 25 T Sila Jef. 6: 8.
 26 R Amanda Pj. 37: 5.
 27 T Hellin 1 Moos. 28: 15.
 28 P Simo Pj. 85: 9—14.
 29 L Alfred Luuk. 5: 32
 Jef. 63: 7. — 5 Moos. 32: 3—4.
 — Pj. 36: 6—7.
 30 S *4 Nukoušp.
 31 M Artturi Pj. 34: 2

Marraskuu — 30 p.

- 1 T Pyh. m. p. Jlm. 14: 13.
 2 R Topias Joh. 5: 25.
 3 T Erland Jlm. 7: 15.
 4 P Hertta Joh. 10: 22.
 5 L Malakias 2 Kor. 5: 10.

Jlm. 7: 2—12. — Matt. 5: 1—12.
 — 5 Moos. 24: 1—6.

- 6 S *Pyh. miest. p.
 7 M Eugen 1 Kor. 15: 56-57.
 8 T Natos Pf. 84.
 9 R Teodor Luuk. 10: 23—37.
 10 T Martin Luther Mart. 13: 35
 11 P Martti Matt. 11: 5.
 12 L Konrad Joh. 1: 16.

1 Tesf. 4: 13—18. — Matt 24:
 15—28. — Dan. 2: 31—45.

- 13 S *25 j. Kolm. p.
 14 M Dihonna Matt. 25: 31-32.
 15 T Leopold ☺ 1 Tesf. 5: 8-10.
 16 R Narne 2 Tesf. 1: 7—9.
 17 T Cino Jlm. 20: 11—12.
 18 P Mats Mal. 3: 1—4.
 19 L Mili 2 Piet. 3: 11—13.

2 Tesf. 1: 3—10. — Matt. 25:
 31—46. — Dan. 12: 1—4.

- 20 S *Tuomiojuon.
 21 M Hilma Jer. 63: 7—19.
 22 T Cecilia E Pf. 37: 5.
 23 R Klemetti Jlm. 2: 25.
 24 T Lempi Pf. 25: 4.
 25 P Ratri Matt. 21: 9.
 26 L Dagmar Jer. 10: 6.

Pf. 24: 7—10. — Jef. 25: 6—10.
 — Pf. 100.

- 27 S *1 j. Advent.
 28 M Steen Luuk. 1: 32.
 29 T Nimo ☉ Jef. 37: 27.
 30 R Antti Sagg. 2: 10.

Ylistys, kiitos ja lunnia olkoon Sulle, o Jä rakas!

Minä tulen pian; pidiä, mitä sinulla on, jottei lukaan oltaisi
 krunnuasi. Jlm. 3: 11.

Joulukuu — 31 p.

- 1 T Eskari Luuk. 10: 23.
 2 P Beata Mal. 3: 19—24.
 3 L Wellamo Mart. 13: 35.
 Hebr. 10: 35—39. — Luuk. 12:
 32—40. — Mal. 4.

- 4 S *2 j. Advent.
 5 M Selma Matt. 16: 27.
 6 T Niilo Pf. 85.
 7 R Agaton ☉ Luuk. 12: 37.
 8 T Kylväjä Pf. 145: 15—16.
 9 P Anna Jef. 3: 13.
 10 L Juudit Luuk. 3: 4.

2 Piet. 1: 19—21. — Matt. 11:
 11—19. — Jef. 12.

- 11 S *3 j. Advent.
 12 M Tuovi Luuk. 1: 68.
 13 T Lucia Pf. 86.
 14 R Jouko Jof. 10: 42.
 15 T Heimo ☺ Joh. 10: 10.
 16 P Abele Sananl. 9: 10.
 17 L Raatel 1 Tim. 1: 12-20.

Jef. 62: 10—12. — Joh. 3: 22-36.
 — 5 Moos. 18: 15—19.

- 18 S *4 j. Advent.
 19 M Jisaffi Matt 8: 26.
 20 T Israel Pf. 62: 2.
 21 R Tuomas E Jef. 53: 11.
 22 T Rafael Pf. 90.
 23 P Matami Luuk. 2: 25.
 24 L Geva Pf. 91.

Hebr. 1: 1—12. — Joh. 1: 1—14.
 — Jef. 11: 1—5.

- 25 S *Joulupäivä
 26 M *Lapaninp. Luuk. 2: 13-14.
 27 T Joh. Ev. Joh. 1: 14.
 28 R Viatt. I. p. Matt. 1: 18-21.
 29 T Rauha ☉ Dan. 2: 22.
 30 P Taavetti 2 Tim. 4: 1—8.
 31 L Syster Matt. 28: 20.

Sisältö:

	Siv.
Piispa Herman Råbergh. Muutamia muistelmia hänen piispuusajaltaan. (Muotokuvalla) —g	5
Kotihin päin! Runo. A. O. Wialén	22
Uudennuoden ajatuksia. Runo. Elna Sandman	24
Pyhän Hengen kaste. M. Jlmari Kuusi	27
Wilhelm Emerik Lyytinen. (Muotokuvalla). Werner Niini- waara	33
Murheiselle. Runo. E. Stenroos	41
Gustav Wilhelm Pafs. (Muotokuvalla). Isidor Eriksson	43
P. Herman Siltanen. (Muotokuvalla). R. A. Fonselius	55
Kotiin kaipaan! Runo. E. Pitkell. Suom. K. W. L.....	60
Herra on todella nousnut ylös. Lauri Takala	62
Baloija ilta pimeän päivän jälkeen. Philip Gordon	69
Charles Malan. Elämä-kuvaus	76
T. Kanamori San. Kuvaus Jaapanista. Kristian Tammi.	89
Hän on päättävä tyhnsä. Runo. R. J. Korpiie	96
Jumala meidän kanssamme. R. S. C.	98
Jumala kuulee rukouksen yli kaiken sen, mitä me anomme tai ymmärrämme. S. Råbergh	107
Elämän wettä. Joh. 4: 10. L. Lennart Byman	120

	Sim.
Kylwäjä. Runo. R. J. Korpilä 125	125
Laron miulu. Kertomus elämästä 127	127
Veriarmon ylläpitys. Runo. E. P. 147	147
Nuorisolle. Runo. E. P. & R. W. T. Nuoteilla. Nihhard Mäkinen 148	148
Parempi oja. Kertomus. Hanna Nauta 151	151
Herran ehtoollinen. Runo. E. P. 158	158
Jaappanilaisen kristityn autuas kotimalka. Kristian Tammio 160	160
On syytä laulella. Runo. M. Weste 167	167
Kalenteri uudelle 1921 169	169

K u w i a:

- Piispa Herman Näbergh. (Muotokuva).
 Porwoon tuomiokirkko.
 Pyhän Hengen muodatus ensimmäisenä helluntaipäivänä.
 Wilhelm Emerik Lyytinen. (Muotokuva).
 Gustav Wilhelm Paas   "
 P. Herman Siltanen   "
 Jeesus ilmestyy kahdelle opetuslapselle tiellä Emmauksen.
 Charles Malan. (Muotokuva).
 Eräs jaappanilainen kirjoituspöydän ääressä.

Talvikukkia

v. 1920. Hinta 3 mk., Amerikassa
30 cent. sekä

Joululyhde

v. 1920. Runsaasti kuvitettu. 2 mk.

Joululahjoiksi sopivia kirjoja:

- Uusi testamentti ja psaltpari. Sid. 7 mk.
Lutherilaisen seurakunnan Opin ja Uskon Tunnustuskirjat ja Upsalan kokouksen Päätös. Kolmas, kielen puolesta parannettu painos. Sid. 14 m.
Tri M. Lutherin Saarnoja ja Selityksiä. Suom. kirkon uusille evank- teksteille. I (2:nen vuosik), 9 m. II (3:s vuosik) sid. 10 m.
— — Ahtisaarna. Sid. 6 m. „Autuden lähteillä.“ Sid. 12 m.
— — Häälahja. Sid. 5 m. Häälaulu. Sid. 5 m.
— — Galat. eplst. pitempi selitys. Sid. 14 m. Joh. 1:sen kirj. selit. Sid. 5 m. 50 p.
— — Lyhyt Epistola-postilla. Sid. 9 m. Lyhyt Evank. postilla. 9 m.
— — Vuorisaarna. Sid. 9 m. Roomal. Epist. selit. Sid. 5 m.
Matkaevästä. Tutkist. vuoden kullekin päivälle. M. Lutherin teoksista koottuja. Suom. pastori T. V. Toivio. Sid. 7 m. 50 p.
Mannaa Jumalan lapsille. Mietteitä vuoden joka päivälle. Tri M. Lutherin kirjoista koottuja. Sid. (painos 1920) 10 m.
Uskonpuhdistusta koskevia kirjoja (I—IV). Sid. 8 m. Armoa armosta. Sid. 6 m.
Elämän leipää. Raamatullisia Tutkisteluja kaikille vuoden päiville. C. O. Rosenius Sid. 14 m.
Raamatun avain. Kirj. pastori E. A. Koskenniemi. Sid. 8 m. 50 p.
Terveellinen oppl. I—IV. Sid. 13 m. ja 14 m. Evankellumin salaisuus. Sid. 9 m.
Nuorten kunnia. A. Hydén. Niott. 7 m. 50. Hanna-sisko. Ellida Erling. 7 m. 50 p.
Vanhaa ja uutta virttä. Hanna Rauta. Niott. 10 m. Katoamatonta voimaa. A. Hydén. 1 m.
Chr. Sjöblom: Kun Herra virvoittaa, 1 m. Elämän Jumalan Pojassa, 1 m. E. J. Hakala: Jumala kutsuu, 1 m. Pelastus uskosta, 1 m.
A. V. Jaakkola: Rikas nuorukainen, 1:50. Arne Vasunta: Kenelle evank. kuuluu? 1:50.
Johannes Bäck: Ilo Herrassa. Tutkisteluja Paavalin Filippiiläiskirjeen johdolla. Niott. 13:50.
Stonin kannel. Sid. 6 m. Stonin kannel yksiaän. nuoteilla. 8:50.
Stonin sävelmiä 1 vihko 2 m. II, III vihk. 2 m. 50 p. Virsikirja ja Stonin kannel. Sid. 12 m.

Mikäli riittää voi saada vanhoja vuosikertoja kalenteria Kotimatalla ja Talvikukkia ja Joululyhde sekä „Pääsiäinen“.

Luth. Evank. Yhdistyksen Kustannustoimisto.
Helsinki Fredrikink. 42.